

Nr 110.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1954/55 m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen framlägges slutliga anslagsäskanden beträffande vissa anslag under fjärde huvudtiteln, som i förslaget till riksstat upptagits med allenast beräknade belopp. Under flygvapnets avlöningsanslag anmäles förslag om utbyggnad av luftbevakningens personalorganisation. Forskningsanstalten föreslås skola erhålla ett antal tjänster för forskningsplanering m. m.

Vidare framlägges förslag till ändrad organisation av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning samt av marinledningen. Antalet beställningar för försvarets reservstater föreslås skola begränsas.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet och t. f. chefen för civildepartementet, statsrådet Nordenstam, anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, följande.

I de anslagsäskanden som framlagts i årets statsverksproposition vid anmälan av fjärde huvudtiteln har vissa anslag upptagits med allenast beräknade belopp. Slutliga anslagsberäkningar har sedermera framlagts beträffande några av dessa anslag. Jag får nu anmäla de övriga anslag, som återstår att slutligt äska. I sammanhang härmed upptager jag till behandling vissa andra försvarsfrågor av ekonomisk betydelse eller mera allmän räckvidd.

En sammanställning av de uppskjutna slutliga anslagsäskandena under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1954/55 torde få intägas i protokollet efter anslagsberäkningarna.

[1] **Försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning.**

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade jag den 15 juli 1953 en utredningsman¹ för att verkställa översyn av föreliggande utredningar och förslag rörande den regionala och lokala fastighetsförvaltningen inom försvaret samt därmed sammanhängande spørsmål ävensom avgiva de förslag, vilka av utredningen föranleddes. Ifrågavarande översyn är numera slutförd och utredningsmannen har med skrivelse den 1 december 1953 överlämnat betänkande med förslag i ämnet.

Över betänkandet har *yttranden* avgivits av överbefälhavaren, chefen för armén, chefen för marinen, chefen för flygvapnet, försvarets civilförvaltning, fortifikationsförvaltningen, byggnadsstyrelsen, statskontoret, statens sakrevision, statens organisationsnämnd, statens lönenämnd, svenska väg-

¹ Direktören A. Lindencrona.

och vattenbyggares riksförbund, svenska arkitekters riksförbund, svenska byggnadsingenjörers riksförbund, statsverkens ingenjörsförbund, Sveriges arbetsledareförbund, svenska officersförbundet, svenska underofficersförbundet, försvarsväsendets underbefälsförbund, försvarets civila tjänstemannaförbund och försvarsverkens civila personals förbund.

Innan jag upptager utredningsmannens förslag och däröver avgivna yttranden till behandling vill jag lämna en kortfattad redogörelse för tidigare utredningar och förslag i ämnet.

Tidigare utredningar och förslag.

Den 27 december 1945 avgav 1944 års fortifikations- och byggnadsförvaltningsutredning betänkande med förslag angående omorganisation av fortifikations- och byggnadsförvaltningen inom försvaret (SOU 1945: 65). Förslaget berörde såväl den centrala som den regionala och lokala förvaltningsorganisationen. Frågan om organisationen av den centrala förvaltningen löstes genom beslut av 1947 års riksdag och som resultat härav trädde fortifikationsförvaltningen i funktion den 1 maj 1948. Slutlig ställning togs däremot icke till organisationsfrågorna beträffande den regionala och lokala förvaltningen. Dessa frågor ansågs äga sådant samband med den framtida utformningen av försvarsorganisationen i övrigt, att desamma icke för det dåvarande kom under bedömande.

Det av 1944 års utredning framlagda förslaget till regional och lokal förvaltningsorganisation kan i korthet sammanfattas sålunda.

För arméns del borde militärbefälhavarna allttjämt fungera såsom regionala fastighetsförvallande myndigheter. Ansvaret för den direkta fastighetsförvaltningen borde åvila truppförbandscheferna och därmed jämställda chefer. Vissa skolor, verkstäder och anstalter borde dock sortera direkt under centralförvaltningen. Inom militärbefälsstaben borde finnas en fortifikationsavdelning uppdelad på befästningsdetalj och kaserndetalj. En regementsofficer ur fortifikationskåren avsågs såsom avdelningschef och samtidigt chef för befästningsdetaljen. En kvalificerad byggnadstekniker borde vara chef för kaserndetaljen och biträdas av en eller flera byggnadsingenjörer. Den lokala förvaltningen vid de förband, som är underställda militärbefälhavarna, ansågs icke kräva någon personal med mera ingående byggnadstekniska kunskaper. Uppgifter, som krävde sådan sakkunskap, borde åvila det regionala organet och övriga uppgifter borde kunna ombesörjas av en truppofticer på deltid som kasernofficer och en kasernunderofficer i arvodesbefattning.

För marinens del ansåg 1944 års utredning det icke erforderligt med något mellanled mellan centralorganet och de myndigheter, som omhänderhar den direkta förvaltningen. Cheferna för byggnadsavdelningarna vid Stockholms och Karlskrona örlogsvarv borde i fråga om rätten att själva fatta beslut vara likställda med föredraganden av fortifikations- och byggnadsärenden vid militärbefälsstab.

För flygvapnets del föreslog utredningen icke någon ändring av då gällande organisation. Samtliga lokalmyndigheter skulle således vara direkt underställda centralförvaltningen.

Sedan överbefälhavaren 1946 avgivit förslag om ändrad militärterritoriell indelning och vissa ändringar i befälsförhållandena, vilket förslag dock ej genomfördes, lät överbefälhavaren verkställa särskild utredning av frågan om den regionala och lokala byggnadsförvaltningens organisation. Den 31 mars 1947 ingavs skrivelse med förslag i detta hänseende. Överbefälhavarens förslag innebar, att regionala organ gemensamma för samtliga försvarsgrenar skulle upprättas. Dessa regionalorgan borde utrustas med såväl fortifikatorisk som byggnadsteknisk expertis och ställas under ledning av en regementsofficer ur fortifikationskåren såsom fortifikationsbefälhavare. Organen borde inordnas i militärbefälsstaberna och benämnas fortifikationsavdelning. Föredragande i byggnadsärenden borde vara en väl kvalificerad byggnadstekniker. Ansvaret för den lokala byggnadsförvaltningen borde anförtros den myndighet, som disponerar lokalerna. Regionalorganet skulle icke äga befälsrätt över dessa lokalmyndigheter, som sålunda i princip underställdes centralförvaltningen. Arbetsuppgifterna borde fördelas så, att de ur teknisk synpunkt mera krävande ärendena ålades regionalorganet. I övrigt skulle regionalorganet tillhandahålla lokalmyndigheterna erforderlig teknisk expertis, granska, sammanställa och ur teknisk synpunkt angelägenhetsgradera samt därefter till centralmyndigheten insända lokalmyndigheternas underhållsförslag.

I yttrande med anledning av överbefälhavarens organisationsförslag förklarade statens organisationsnämnd, att nämnden i vissa avseenden icke kunde biträda förslaget. Bl. a. önskade nämnden, att samtliga lägre förband och försvarsområden i frågor rörande husbyggnader, övningsfält m. m. borde utan mellaninstans vara direkt underställda centralorganet. Kasernofficeren kunde utgå ur organisationen och ersättas av en byggnadsteknisk expert till truppförbandschefens förfogande såsom föredragande i frågor rörande byggnadsunderhåll. En särskilt utbildad underofficer borde i egenskap av kasernförvaltare vara målsman på platsen för kasernvården samt såsom sådan stå till byggnadsteknikerns förfogande och utöva den dagliga tillsynen över truppförbandens byggnader.

1946 års militära förvaltningsutredning förordade i sitt yttrande över överbefälhavarens organisationsförslag, att viss försöksverksamhet förlagd till tredje militärområdet borde komma till stånd. Försöksorganisationen borde enligt förvaltningsutredningens mening ansluta till de förslag organisationsnämnden skisserat.

Dåvarande arméns fortifikationsförvaltning framhöll i anledning av förvaltningsutredningens förslag, att förutsättningarna härför icke kunde godtagas. Förvaltningen betonade starkt nödvändigheten av regionala organ på ifrågakvarande områden. Ämbetsverket ville ej motsätta sig försöken

men föreslog, att parallellt med dessa borde överbefälhavarens organisationsförslag prövas.

Vid anmälan av propositionen 1948: 209 tillstyrkte min företrädare i ämbetet, att försök ordnades i tredje militärområdet i vad rörde den av förvaltningsutredningen föreslagna försöksverksamheten och i första militärområdet såvitt avsåg det regionala organet enligt den av överbefälhavaren föreslagna organisationen. Riksdagen lämnade Kungl. Maj:ts förslag utan erinran (rd. skr. 1948: 370). I anledning därav uppdrogs 1948 åt fortifikationsförvaltningen och statens organisationsnämnd att utföra försöken i samråd med 1946 års militära förvaltningsutredning.

Under tiden den 1 juli 1949—den 1 oktober 1950 utfördes ifrågavarande försök. Härvid prövades inom första militärområdet en organisation med ett starkt, till militärbefälsstaben anslutet och för samtliga försvarsgrenar gemensamt regionalt organ. Inom tredje militärområdet tillämpades samtidigt en annan organisation med militärbefälhavaren som regional myndighet för förband ur samtliga försvarsgrenar i fråga om befästningsverksamheten och med alla lokalmyndigheter direkt underställda centralmyndigheten i fråga om övrig fastighetsförvaltning.

Efter framställning av fortifikationsförvaltningen och statens organisationsnämnd medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 1 juni 1951 att de under försöken tillämpade organisationsformerna fick tills vidare bibehållas i avvaktan på beslut om slutlig organisation.

Erfarenheterna från dessa försök sammanfattades i en utförlig rapport. Denna utmynnade i ett organisationsförslag, som i allt väsentligt anslöt till principerna i det förslag som överbefälhavaren avgav 1947. Fortifikationsförvaltningens och organisationsnämndens förslag innebar i huvudsak följande.

Direkt under centralmyndigheten borde sortera dels de sju regionalmyndigheterna, militärbefälsstaberna, dels de fyra största marina lokalmyndigheterna nämligen Stockholms och Karlskrona örlogsvarv samt Stockholms och Blekinge kustartilleriförsvär. Inom regionalmyndigheterna borde det för samtliga försvarsgrenar gemensamma regionalorganet för fastighetsförvaltningen, fortifikationssektionen (sektion VIII) inom militärbefälsstaben, stå under militär ledning med fortifikationsofficeren såsom sektionschef och föredragande av gemensamma eller rent militära ärenden. Fortifikationssektionen borde vara uppdelad på två avdelningar, nämligen dels en befästningsavdelning med fortifikationsofficeren såsom chef och föredragande, dels en byggnadsavdelning med en chefsingenjör (byggnadsdirektör) såsom avdelningschef och föredragande direkt inför militärbefälhavaren i de fall detta icke borde åligga sektionschefen. Militärbefälhavaren borde till chefsingenjören delegera byggnadsärenden av teknisk-ekonomisk natur rörande arméns anläggningar samt i princip alla byggnadsärenden rörande marinens och flygvapnets lokalmyndigheter. Chefsingen-

jören borde med biträde av heltidsanställd personal samt vid behov tillfälligt anställda tekniker svara för kontroll av verksamheten m. m. vid byggnadsarbeten. Under chefsingenjören borde sortera drift-, elektro- samt värme-, ventilations- och sanitetsingenjörer, vilka i tekniskt-ekonomiskt avseende borde biträda samtliga lokalmyndigheter inom militärområdet oberoende av försvarsgren. Genom denna förstärkning av de fastighetsförvaltande regionala och lokala myndigheterna ansågs det möjligt att öka dessas befogenheter och därmed avlasta centralmyndigheten. Inom lokalmyndigheterna borde i övrigt icke några betydande ändringar vidtagas, dock att kasernofficerare ansågs böra finnas vid de rationaliserade infanteriförbanden samt att försvarsområdesstaberna i likhet med militärbefälstaberna ansågs böra förstärkas med viss personal ur fortifikationskåren.

I skrivelse den 26 november 1951 hemställde fortifikationsförvaltningen och organisationsnämnden om ny organisation av försvarets fastighetsförvaltning i enlighet med de principer, som föreslagits i rapporten. Samtidigt erinrades om att 1947 års beslut om fortifikationsförvaltningens organisation var baserat på en utredning avseende jämväl regional- och lokalförvaltningen, som däri avsetts erhålla en stark uppbyggnad. Då regional- och lokalförvaltningens organisation 1948, när centralförvaltningens organisation genomfördes, ställdes på framtiden i avvaktan på vidare utredning och då regional- och lokalorganen ditintills varit svagt uppbyggda, var det uppenbart, att denna omständighet medfört väsentliga svårigheter på förvaltningsområdet.

Över fortifikationsförvaltningens och organisationsnämndens rapport avgav berörda myndigheter och organisationer yttranden. Överbefälhavaren framlade i sitt yttrande efter hörande av försvarsgrenscheferna och efter samråd med fortifikationsförvaltningen och organisationsnämnden ett nytt förslag till organisation av fastighetsförvaltningen inom försvaret. Detta förslag avvek från det i rapporten avgivna förslaget i bl. a. följande avseenden. Marinens och flygvapnets lokala myndigheter borde liksom f. n. vara direkt underställda den centrala myndigheten. Ifrågavarande myndigheter borde således icke sortera under militärbefälhavare i dennes egenskap av regional myndighet för fastighetsförvaltningen. Militärbefälstaberna borde erhålla en något annorlunda personalförstärkning än den som upptagits i rapporten. Fortifikationssektionerna vid militärbefälstaberna borde organiseras på annat sätt än som föreslagits i rapporten. Befattningen som kasernunderofficer vid arméns lokalmyndigheter borde i vissa fall kunna besättas med överfurir (rustmästare). Utöver den personal som föreslagits i rapporten borde vid arméns förband finnas en kasernöverfurir. Marinens och flygvapnets lokalmyndigheter borde i huvudsak bibehålla nuvarande organisation. Flertalet lokalmyndigheter tillhörande flygvapnet borde erhålla byggnadstekniskt biträde från fortifikationsförvaltningens organisation för nybyggnadskontroll eller från annan myndighet.

Ifrågavarande förslag till organisation av den regionala och lokala fastighetsförvaltningen anmäldes i propositionen 1953:110. Jag anförde därvid att jag icke var beredd att utan ytterligare prövning taga slutlig ställning till de framlagda förslagen. På grundval av de verkställda undersökningarna borde, enligt min mening, undersökas huruvida icke fastighetsförvaltningen inom områden med flera enheter ur krigsmakten kunde samordnas. Härvid borde även prövas om icke flera enheter belägna i närheten av varandra kunde betjänas av ett gemensamt organ för fastighetsförvaltning. Jag framhöll, att de olika försvarsgrenarnas problem inom detta förvaltningsområde torde vara så likartade att möjlighet borde föreligga att, liksom inom centralförvaltningen, samordna desamma i gemensamma förvaltningsorgan. Om en sådan organisation genomfördes ansåg jag det möjligt att nedbringa kostnaderna för verksamheten.

Den av mig ifrågasatta utredningen har utförts av den i det föregående omnämnde utredningsmannen.

Utredningsmannens förslag.

Allmänna synpunkter.

Inledningsvis berör utredningsmannen möjligheten att låta all statens byggnadsverksamhet — militär och civil — bedrivs av ett enda centralt ämbetsverk med regional organisation. Utredningsmannen understryker, att den militära byggnadsvolymen redan i och för sig är tillräckligt stor för att uppnå både den specialisering och den decentralisering som synes önskvärd. Dessutom är den militära byggnadsvolymen väsentligt större än den civila statliga byggnadsvolym som f. n. omhänderhaves av byggnadsstyrelsen. Det väsentligaste skälet mot ett sådant gemensamt ämbetsverk är dock att större delen av den militära byggnadsverksamheten utgör förberedelser för krig och att det är uppenbart att denna byggnadsverksamhet under alla omständigheter måste skötas i militär regi.

Utredningsmannen har konstaterat att fortifikationsförvaltningen belastas med avgöranden i detaljfrågor, vilket lett till en betydande tungroddhet, tidsförluster samt avsevärda administrations- och resekostnader. Enighet råder om att ämbetsverket bör avlastas vissa arbetsuppgifter genom att de regionala byggnads- och underhållsorganen omorganiseras och utbygges. Däremot råder delade meningar i fråga om det regionala organets ställning i organisationen. Bl. a. har föreslagits, att regionalorganet placeras neutralt i förhållande till de tre försvarsgrenarna. För en sådan ordning har, enligt utredningsmannens uppfattning, anförts skäl av både saklig och mindre saklig natur. Till det senare har utredningsmannen nödgats räkna den under utredningen klart dokumenterade lika traditionella som beklagliga misstänksamheten mellan företrädare för olika försvarsgrenar. Till sakliga skäl hänför utredningsmannen sådana förhållanden som att den nuvarande militärterritoriella indelningen icke är ensartad

samt att armén i sina territoriella organ, militärbefälsstaberna, i fredstid icke är utrustad med sakkunskap, som kan sätta vederbörande militärbefälhavare i tillfälle att göra sakligt grundade, rättvisande avvägningar mellan de olika försvarsgrenarnas intressen. Utredningsmannen har för sin del tagit intryck av sistnämnda argument och har blivit övertygad om att framför allt flygvapnet i fredstid har så säregna och snabbt skiftande problem att lösa, att dess byggnadsverksamhet i vad avser särskilt behovsprövning och angelägenhetsgradering bör ledas centralt. Detsamma gäller emellertid i viss utsträckning även armén. Utredningsmannen förordar emellertid att de regionala byggnads- och underhållsorganen anknytes till militärbefälsstaberna. Detta sker dock med den bestämda reservationen, att avvägningen mellan olika objekt i fråga om medelstildelningen skall ske centralt.

Från flygvapnets sida har till utredningsmannen uttryckts önskemål om att flygförvaltningen måtte erhålla en mindre byggnadsavdelning med uppgift att genomföra vissa brådskande och angelägna arbeten sammanhängande med luftbevakningens utbyggnad. Utredningsmannen kan icke tillstyrka en sådan ordning. Utredningsmannen framhåller att om ett stort byggnadsobjekt aktualiseras, som icke lämpligen bör åläggas regionalorganet, hinder icke bör möta för fortifikationsförvaltningen att med utnyttjande av byggnadsanslag temporärt upprätta lokalt byggnadskontor.

Det kan av principiella skäl synas önskvärt, framhåller utredningsmannen, att överföra flygförvaltningens flygfältsbyrå till fortifikationsförvaltningen. Med hänsyn till att ifrågavarande byrå f. n. leder relativt omfattande byggnadsarbeten bör, föreslår utredningsmannen, tills vidare icke någon ändring av nuvarande organisation komma till stånd.

Utredningsmannen förordar, att marinens byggnadsorgan d. v. s. örlogsvarvens byggnadsdepartement (motsvarande) och kustartilleriförsvarets fortifikationsförvaltningar med hänsyn till deras betydande kapacitet i fortsättningen liksom hittills skall vara direkt underställda fortifikationsförvaltningen i Stockholm. Fortifikationsförvaltningen vid Gotlands kustartilleriförsvaret anses dock böra vara lokalorgan under militärbefälsstaben i Visby. Den förordade organisationen bör icke hindra samarbete och samverkan — på sätt redan i åtskilliga fall förekommer — mellan marinens byggnadsorgan och militärbefälsstaberna.

För regionalorganets utformning har utredningsmannen byggt på de erfarenheter som gjorts dels inom de båda försöksorganisationerna (första och tredje militärområdena) och dels inom sjätte militärområdet, där av ålder en relativt kraftig byggnadsorganisation finnes. Utredningsmannen har jämväl beaktat hur den förhållandevis starka byggnadsorganisationen inom kustartilleriförsvaret påverkat förhållandena därstädes. Utredningsmannen har kommit till den slutsatsen att regionalorganet bör utformas som en sektion uppdelad på en befästningsavdelning och en byggnadsav-

delning samt vissa andra enheter. Befästningsavdelningen bör lyda under en fortifikationsofficer. Som chef för byggnadsavdelningen räknar utredningsmannen med en byggnadsdirektör. En mycket omstridd fråga har varit huruvida byggnadsdirektören skall vara underställd fortifikationsofficeren i dennes egenskap av sektionschef eller icke. Utredningsmannen har i denna fråga anfört i huvudsak följande.

De militära synpunkterna härutinnan är entydiga, nämligen att så bör vara fallet. Häremot har anförts i huvudsak psykologiska skäl, bl. a. att en duktig byggnadstekniker icke kommer att finna sig i att vara underställd en måhända ung och på byggnadsområdet alls icke lika framstående fortifikationsofficer. Såsom skäl för fortifikationsofficerens befälsställning har framhållits, att befästningsavdelningen är i behov av den civila byggnadsavdelningens tekniska expertis, vilket säkrast kan åstadkommas genom klara befälslinjer. Gentemot detta har invänts, att samma resultat kan åstadkommas genom samråd, varemot betonats, att i så fall vid olika meningar det skulle ankomma på stabschefen i militärbefälsstaben att fatta avgöranden. Denne saknar emellertid i motsats till fortifikationsofficeren teknisk utbildning och är dessutom belastad med en mångfald andra betungande uppgifter. Man synes ej från något håll bestrida, att fortifikationsofficeren i krig skall ha befälsrätt, och detta faktum har för utredningsmannen framstått som det väsentligaste skälet för att i organisationsförslaget ge fortifikationsofficeren befälsrätten. Det psykologiska momentet har utredningsmannen ingalunda underskattat men iakttagit, att några svårigheter veterligen icke uppstått av att exempelvis läkaren i militärbefälsstaben — i regel med överstelöjtnants grad — är underställd en generalstabskapten. Väsentligare än prestigefrågor av nu antytt slag är emellertid det sätt, på vilket militärbefälhavaren kommer att tillämpa den föreslagna organisationen. Han bör äga betydande frihet härutinnan och får han, vilket är osannolikt — men kan inträffa under semester eller liknande — en ung fortifikationsofficer som chef för befästningsavdelningen, samtidigt som en äldre framstående byggnadsdirektör är chef för byggnadsavdelningen, lär militärbefälhavaren eller hans stabschef icke sakna möjlighet att vidtaga temporär ändring i befälsförhållandet. Med hänsyn till de omfattande uppgifter av rent teknisk-ekonomisk natur, som kommer att åvila regionalorganet, synes det dock nödvändigt att inom ramen för det föreslagna befälsförhållandet differentiera ansvaret mellan fortifikationsofficeren och byggnadsdirektören. Detta låter sig göra genom instruktioner.

Huvuddragen av den föreslagna organisationen.

Fortifikationsförvaltningen — centralorganet — bör avlastas vissa arbetsuppgifter. Under fortifikationsförvaltningen bör därför finnas en i personella och andra hänseenden välutrustad regional organisation för uppgifter sammanhängande med nybyggnad, underhåll m. m. av fortifikatoriska anläggningar av skilda slag. Ifrågavarande organisation bör i princip vara gemensam för samtliga försvarsgrenar och anslutas till militärbefälsstaberna. Fortifikationsavdelningarna vid vissa örlogsvarv och kustartilleriförsvar bör vara regionalorgan under den centrala fortifikations-

förvaltningen. Regionalorganen bör omhänderväsa ledningen och utövan-
det av all rutinmässig byggnadsverksamhet samt byggnadskontroll och
underhållsverksamhet. Planläggning och forskning m. m. samt projekte-
ring och byggande av särskilt stora eller svåra objekt bör utföras av cen-
tralorganet. Avvägningsfrågor i samband med medelstildelning för olika
objekt bör avgöras centralt i samråd mellan fortifikationsförvaltningen och
respektive försvarsgrenschef. Fortifikationsförvaltningens nuvarande or-
gan för kontroll av nybyggnader m. m., de s. k. H-distrikten, kan vid bifall
till utredningsmannens förslag utgå. Om så befinnes lämpligt bör dock för
större arbetsuppgifter lokala byggnadskontor upprättas. Med hänsyn till
pågående, relativt omfattande byggnadsverksamhet i fråga om flygfält m. m.
bör den till flygförvaltningen hörande flygfältsbyrå till vidare bibehållas
enligt nuvarande organisation. Den lokala fastighetsförvaltningen bör —
under regionalorganen — handhavas av särskild personal vid truppförband,
försvarsområdesstaber, flygbasområdesstaber m. m. Utredningsmannen för-
ordrar icke den ifrågasatta organisationen med en för flera enheter gemen-
sam lokal fastighetsförvaltning.

Utredningsmannen har ansett sig icke böra närmare pröva frågor rö-
rande den fasta maskintjänsten, fastighetsförvaltningens förrådstjänst och
skogsvård.

Föreslagen regional organisation.

Regionala fastighetsförvaltande organ bör, som i det föregående nämnts,
organiseras vid varje militärbefälsstab. Som regionala organ räknas i detta
sammanhang även byggnadsdepartementet vid Karlskrona örlogsvarv och
byggnadsavdelningarna vid Stockholms och Göteborgs örlogsvarv samt
fortifikationsförvaltningarna vid Stockholms, Blekinge, Göteborgs och
Härnösands kustartilleriförsvar. Fortifikationsförvaltningen vid Gotlands
kustartilleriförsvar bör vara lokalorgan under regionalorganet vid staben
för sjunde militärområdet.

Det regionala organet inom militärbefälsstaben har i förslaget utformats
som en sektion med en fortifikationsofficer såsom chef. Sektionen har
uppdelats på — förutom expedition och ritkontor — en befästningsav-
delning och en byggnadsavdelning. För nämnda avdelningar bör enligt
förslaget finnas gemensamma specialdetaljer med ingenjörer och i vissa
fall biträdande ingenjörer för utförande av värme-, vatten- och sanitets-
samt elektricitetsinstallationer m. m. Fortifikationsofficeren skall jämväl
vara chef för befästningsavdelningen. Till avdelningen hör bl. a. en bi-
trädande fortifikationsofficer och i vissa fall driftingenjörer. Chefen för
byggnadsavdelningen bör benämnas byggnadsdirektör och till sitt förfo-
gande ha driftingenjörer och verkmästare.

Byggnadsdirektören skall ha det direkta tekniskt-ekonomiska ansvaret
för byggnadsverksamheten i fred. I sin egenskap av avdelningschef kom-

mer byggnadsdirektören att deltaga i stabsorienteringar o. d. Militärbefälhavaren kan uppdraga åt byggnadsdirektören att vara direkt föredragande i vissa ärenden. Militärbefälhavaren eller hans stabschef kan vidtaga temporär ändring i befälsförhållandet mellan fortifikationsofficeren och byggnadsdirektören.

Driftenjörerna vid regionalorganen avses för truppförband och staber inom militärområdet. En driftenjör beräknas kunna betjäna fyra eller möjligen fem förband, om dessa är förlagda på samma plats, men endast tre förband om förbanden är stora eller belägna å skilda orter. Infanteriregementet i Falun och arméns jägarskola i Kiruna bör, med hänsyn till deras geografiska läge, anlita lämplig på platsen verksam ingenjör.

Marinens regionalorgan bör — i avvaktan på resultaten av pågående utredning rörande örlogsvarvens organisation m. m. samt organisationsundersökning beträffande Blekinge kustartilleriförsvaret — i huvudsak bibehållas vid nuvarande organisation. Fortifikationsförvaltningen vid Stockholms kustartilleriförsvaret anses dock redan nu böra förstärkas med en driftenjör.

Det bör ankomma på vederbörande militärbefälhavare att utfärda bestämmelser rörande fördelning m. m. av regionalorganets personal.

Föreslagen lokal organisation.

Vid arméns förband bör regelmässigt intendenten tillika vara kasernofficer och chef för kasernvårdsavdelningen. Vid sådana förband, där övnings- och skjutfältsfrågor är betydande, bör finnas en särskild skjutfältsofficer. Den dagliga tillsynen av byggnader m. m. bör utövas av en kasernunderofficer. Brandtjänsten bör sortera under kasernvårdsavdelningen. Slutlig ställning har i detta sammanhang icke tagits till frågan om kasernunderofficeren skall var underofficer på aktiv stat eller i arvodsbefattning. Utredningsmannen förordar med hänvisning till tidigare förslag av statens organisationsnämnd och chefen för armén att ytterligare undersökningar verkställas i denna fråga. Till kasernunderofficerens förfogande skall stå en eller flera fastighetsarbetare beroende på förbandets storlek. Dessa arbetare avses ej för större arbeten. För sådant ändamål bör på orter med flera förband finnas en gemensam arbetargrupp under verkmästares ledning. För ensamliggande förband bör entreprenadförfarande i största möjliga utsträckning utnyttjas.

Med hänsyn till det stora antalet tjänstebostäder i Boden bör reparations- och underhållsarbeten beträffande dessa handläggas direkt av regionalorganet, under det att vederbörande förbandschef liksom hittills skall ha ansvaret för tjänstebostädernas fördelning.

Beträffande Karlsborg föreslås gemensam lokalförvaltning för platsbefälet, luftvärnsregementet, tygstationen och intendenturförrådet under chefen för luftvärnsregementet i hans egenskap av platsbefälhavare.

Förvaltningen av militärstabsbyggnaderna i Stockholm bör överföras från fortifikationsförvaltningen till fjärde militärområdet.

Vid försvarsområdesstaberna bör en officer med annan kvalificerad sysselsättning inom staben vara chef för fortifikationsavdelningen. För Malmö, Stockholm och Kalix försvarsområdesstabers anses det dock erforderligt med heltidstjänstgörande aktiva officerare ur fortifikationskåren som avdelningschefer. Varje försvarsområdesstab bör tilldelas en aktiv underofficer ur fortifikationskåren som biträde åt avdelningschefen. Möjlighet bör därvid beredas nuvarande förrådsmästare vid försvarsområdesstaberna att — efter prövning i varje särskilt fall — antagas som underofficerare vid fortifikationskåren. Försvarsområdesstaberna bör vidare biträdas av driftingenjörer enligt samma grunder, som gäller för annan lokalmyndighet inom armén.

Marinens lokalorgan bör i princip bibehålla sin nuvarande organisation. Sålunda bör såväl fortifikationsunderofficeren som kasernföreståndaren vid Gotlands kustartilleriförsvaret bibehållas. Därjämte skall kustartilleriförsvaret biträdas av en driftingenjör från militärbefälsstaberna i Visby. Örlogsstationerna i Stockholm, Karlskrona och Göteborg bör i fråga om fastighetsförvaltningen bibehållas under respektive örlogsvarv. Stationschefernas möjligheter att bevaka rent militära önskemål bör säkerställas genom instruktioner. Förvaltningen av de byggnader som tillhör sjökrigsskolan i Näsbypark bör omhändrivas av fortifikationsförvaltningen vid Stockholms kustartilleriförsvaret.

För flygvapnets del innebär förslaget följande. Flygvapnets anläggningar på Gotland bör förvaltas av Gotlands kustartilleriförsvaret och ej som nu sker av flygbasområdesstaberna i Stockholm. Detta beräknas icke medföra någon utökning av personalen vid Gotlands kustartilleriförsvaret. I övrigt föreslås ingen ändring av nuvarande personalorganisation vid flygvapnets flottiljer och flygbasområdesstaberna. Dessa skall — i likhet med arméns förband — biträdas av driftingenjörer från regionalorganen. Därjämte skall på orter, där arbetargrupp finnes, denna jämväl utnyttjas för härför lämpliga uppgifter vid förband ur flygvapnet.

Föreslagna personaländringar.

För att genomföra den föreslagna organisationen räknar utredningsmannen med en utökning av fortifikationskårens officerskader med sammanlagt tio beställningar, varav fyra för majorer i Ma 30 och sex för kaptener i Ma 27. Av majorsbeställningarna avses en för officer till chefens för fortifikationskåren förfogande, en för Hemsö kustartilleriförsvaret samt två för försvarsområdesstaberna. Kaptensbeställningarna avses för fem militärbefälsstaberna och en försvarsområdesstab. Vidare föreslås att en beställning för överste eller överstelöjtnant i Ma 37 eller Ma 33 utbytes mot en beställning för överste i Ma 37, en beställning för överstelöjtnant i Ma 33

utbytes mot en beställning för överste i Ma 37, en beställning för överstelöjtnant eller major i Ma 33 eller Ma 30 och fem beställningar för majorer i Ma 30 utbytes mot sex beställningar för överstelöjtnanter i Ma 33 samt sex beställningar för majorer eller kaptener i Ma 30 eller Ma 27 utbytes mot sex beställningar för majorer i Ma 30. För de föreslagna underofficersbefattningarna vid försvarsområdesstaberna beräknas en utökning av fortifikationskårens underofficerskader med tio förvaltarbeställningar i Ma 23, tio förvaltarbeställningar i Ma 21 samt en fanjunkarbeställning i Ma 19. Vid bifall till sistnämnda förslag kan tjänster för 20 förrådsmästare i Cg 17 vid försvarsområdesstaberna utgå.

Enligt utredningsmannens förslag erfordras vid regionalorganen följande tjänster för civil personal med avlöning från avlöningsanslag.

Antal	Tjänstebenenämning	Lönegrad
3	byggnadsdirektörer	Ce 33
4	byggnadsdirektörer	Ce 31
2	byggnadsdirektörer	Ce 29
1	biträdande byggnadsdirektör	Ce 29
4	driftingenjörer	Ce 27
6	driftingenjörer	Ce 25
6	driftingenjörer	Ce 23
4	ingenjörer (VVS)	Ce 27
4	ingenjörer (VVS)	Ce 25
1	ingenjör (VVS)	Ce 23
4	ingenjörer (El)	Ce 27
4	ingenjörer (El)	Ce 25
1	ingenjör (El)	Ce 23
19	tekniker	Ce 19
7	tekniker	Ce 15
Antal	Tjänstebenenämning	Lönegrad
2	förste kansliskrivare	Ce 17
3	kansliskrivare	Ce 15
5	kanslibiträden	Ce 11
4	biträden för skriv- och kontorsgöromål	} enligt reglerad befordringsgång
6	verkmästare	
5	verkmästare	Ce 19
1	verkmästare	Ce 17

Den tekniska och kamerala personal, som erfordras för normal underhålls- och nybyggnadsverksamhet, bör enligt utredningsmannens förslag avlönas från avlöningsanslag. Vid större än normal belastning på regionalorganen bör organisationen kunna förstärkas med tillfälligt anställd personal. Kostnaderna härför bör bestridas från sakanslag.

Kostnadsberäkningar.

Den föreslagna personalorganisationen beräknas beträffande civil personal vid regionalorganen medföra en ökning av belastningen på avlöningsanslag med i runt tal 1 215 000 kronor. Kostnadsökningen vid fullt genomförd organisation för föreslagen utbyggnad och förändring av fortifikationskåren beräknas till cirka 285 000 kronor. Den totala ökningen av belastningen på avlöningsanslag uppgår således vid bifall till utredningsmannens förslag till i runt tal $(1\,215\,000 + 285\,000 =)$ 1 500 000 kronor. Utredningsmannen räknar emellertid med att denna ökning, efter det den föreslagna organisationen helt genomförts, minst skall kompenseras av motsvarande minskning av kostnaderna för den centrala förvaltningen.

Remissutlåtanden.

Flertalet remissinstanser tillstyrker i huvudsak utredningsmannens förslag till organisation av försvarets fastighetsförvaltning. Frågorna om militärt anknutna eller fristående civila regionalorgan, om byggnadsdirektörernas ställning inom föreslagna regionalorgan samt om utformningen av flygvapnets organisation för fastighetsförvaltning m. m. har dock föranlett mera väsentliga meningsskiljaktigheter. Därutöver har anförts skiljaktiga meningar i vissa detaljfrågor. Några myndigheter anser att den föreslagna organisationen nu kan i huvuddrag genomföras men att vissa ytterligare utredningar kräves innan förslaget i sin helhet kan godtagas.

Överbefälhavaren och övriga militära myndigheter med undantag av chefen för flygvapnet tillstyrker i allt väsentligt det framlagda förslaget. *Överbefälhavaren* uttalar, att försvarsgrensledningarnas berättigade intressen synes ha tillgodosetts i förslaget, samtidigt som den föreslagna organisationen väl torde fylla de krav, som måste ställas — framför allt i krig — på befästnings- och byggnadsverksamheten inom militärområdena. Genom att all avvägning rörande medelstillelningen för skilda objekt skall ske centralt, tillförsäkras försvarsgrenscheferna erforderligt inflytande på nybyggnadsverksamheten. *Överbefälhavaren* framhåller vidare, att den samordning i regional instans, som föreslagits, står i överensstämmelse med principerna i de direktiv, som givits pågående utredning rörande den militärterritoriella indelningen. *Överbefälhavaren* hälsar med tillfredsställelse förslaget att fortifikationsofficeren skall vara chef för militärbefälsstabens fortifikationssektion.

Chefen för armén förordar, att föreslagen organisation av regionalorganen och försvarsområdesstaberna genomföres den 1 juli 1954 samt att övriga organ i princip organiseras i enlighet med utredningsmannens förslag fr. o. m. nyssnämnda tidpunkt. Detaljutformningen och personalbehovet bör närmare undersökas av statens organisationsnämnd. *Arméchefen* föreslår vissa ändringar av utredningsmannens personalberäkningar.

Chefen för marinen anser att förvaltningen av sjökrigsskolans byggnad

der m. m. bör handhavas av Stockholms örlogsvarv och ej, som utredningsmannen föreslagit, av Stockholms kustartilleriförsvar. I övrigt har marinchefen i stort sett intet haft att erinra mot utredningsmannens förslag.

Chefen för flygvapnet framhåller bl. a. följande. Fastighetsförvaltningen har en militär sida och en byggnadsteknisk-ekonomisk sida. Den förstnämnda sidan omfattar operativa och ekonomiska avvägningar i stort, byggnadsplanering m. m. Denna verksamhet kan för flygvapnets del endast ledas av flygvapnets myndigheter. Den sistnämnda sidan består huvudsakligast av åtgärder för att sätta i gång nybyggnads- och underhållsarbeten samt för att kontrollera sådana arbeten. Endast den byggnadsteknisk-ekonomiska sidan av verksamheten kan decentraliseras och bör så långt möjligt delegeras till lokalorganen. I den mån sådan verksamhet icke kan handhavas av lokalorganen bör den åvila fortifikationsförvaltningen eller regionalorgan, som är gemensamma för försvarsgrenarna och i förhållande till dem neutrala. En stel organisation med anslutning till militärbefälsstaberna anser flygvapenchefen vara olämplig. Beträffande anläggningar invid Stockholm bör all teknisk-ekonomisk verksamhet, som ej kan delegeras till lokalorganen, lämpligen handhavas av centralorganen. Förvaltningen av flygvapnets anläggningar på Gotland bör även i fortsättningen handhavas av flygbasområdesstaben i Stockholm. De militära och regionala cheferna bör ha direktivrätt i förhållande till de fristående regionalorganen för fastighetsförvaltning m. m. Lokalorganen bör i tekniskt-ekonomiskt avseende biträdas av lokalt placerade, regelmässigt deltidstjänstgörande byggnadsingenjörer som rekryteras från i första hand statliga organ på platsen. Flygvapnets lokalorgan bör bibehålla sin nuvarande organisation.

Fortifikationsförvaltningen anser, att utredningsmannens förslag innebär en ändamålsenlig lösning av hithörande problem. Ämbetsverket delar helt utredningsmannens uppfattning att en avsevärd del av centralförvaltningens arbetsuppgifter bör överföras till regionalmyndigheten. Fortifikationsförvaltningen har intet att erinra mot att fortifikationsofficer placeras som chef för militärbefälsstabens fortifikationssektion. De vid sektionen placerade ingenjörerna m. fl. för värme, vatten och sanitet samt elektricitet bör inordnas i byggnadsavdelningen. Den för flerbandsorter föreslagna arbetargruppen bör i administrativt avseende knytas till visst lokalförband. Enligt ämbetsverkets mening bör redan nu principbeslut fattas om att överföra bränslekontrollen och därtill anknutna verksamheter från arméförvaltningen till fortifikationsförvaltningen. Ämbetsverket anser det möjligt att vid genomförandet av den föreslagna organisationen minska avlöningskostnaderna på sakanslag med belopp, som motsvarar den av utredningsmannen framräknade kostnadsökningen på avlöningsanslag för förordad omorganisation av regional- och lokalorganen samt fortifikationskåren. Detta innebär personalminskningar vid fortifikationsförvaltningen.

Ämbetsverket utesluter icke möjligheten av att ytterligare kostnadsminskningar kan ernås sedan organisationen vunnit erforderlig stadga. Enligt fortifikationsförvaltningens uppfattning torde det bli nödvändigt att även i framtiden bibehålla extra ordinarie tjänster på sakanslag vid regional- och lokalorgan. För detaljutformningen av organisationsförslagen, undersökningar av dess inverkan på centralförvaltningens organisation, utarbetande av erforderliga reglementen och instruktioner samt för genomförande av beslutade förändringar i personaluppsättningen anser ämbetsverket ofrånkomligt att tillsätta en särskild kommitté, vilken lämpligen bör bestå av en enda utanför ämbetsverket stående person med erforderligt sekretariat. Fortifikationsförvaltningen föreslår slutligen att föreskrift utfärdas om att vid återbesättande av vakanta tjänster inom fortifikationsförvaltningen samråd skall äga rum med nyssnämnde utredningsman.

Försvarets civilförvaltning anser det beklagligt, att utredningsmannen icke ingått mera i detalj än som skett på alla de spörsmål, som måste lösas i samband med ställningstagandet till föreliggande organisationsfråga. Med hänsyn till att förslaget i allt väsentligt ansluter sig till och bygger på tidigare framlagda, mera detaljerade förslag i ämnet, anser civilförvaltningen det likväl vara möjligt att nu taga slutlig ställning till förevarande spörsmål. Ämbetsverket erinrar om att departementschefen vid anmälan av propositionerna 1950: 196 och 1951: 110 framhållit att frågan om organisationen av den fasta maskintjänsten vid försvaret borde upptagas till slutlig prövning sedan klarhet vunnits om den militära fastighetsförvaltningens framtida gestaltning. Ämbetsverket ifrågasätter nödvändigheten av att tillskapa särskilda regionala organ för marinens myndigheter i den utsträckning, som utredningsmannen föreslagit. Detta organisationsfråga bör enligt civilförvaltningens mening prövas av nu pågående utredning rörande örlogsvarvens organisation m. m. Ämbetsverket framlägger vissa detaljförslag till övergångsordningar vid genomförandet av förslaget. Den nya organisationen bör enligt civilförvaltningens mening genomföras av fortifikationsförvaltningen i samråd med statens organisationsnämnd, måhända lämpligen genom en för ändamålet utsedd särskild arbetsdelegation med representanter för nämnda organ.

Statskontoret har i stort sett icke funnit något att invända mot att hit hörande frågor löses efter nu angivna riktlinjer. Statskontoret finner det dock synnerligen angeläget att — innan principbeslut fattas — en uppskattning av nedgången i fortifikationsförvaltningens lönekostnader kommer till stånd. Först härigenom skapas förutsättningar för ett närmare bedömande av det ekonomiska utfallet av omorganisationen.

Statens sakrevision, som ansett sig icke böra ingå på de i förslaget upptagna personal- och lönefrågorna, vill för sin del tillstyrka, att den regionala och lokala fastighetsförvaltningen inom försvaret ordnas efter de riktlinjer utredningsmannen uppdragit. Sakrevisionen har härvid särskilt

beaktat de fördelar, som i underhållshänseende kan ernås genom den föreslagna organisationen.

Statens organisationsnämnd anser att en stark regional organisation är en viktig förutsättning för en effektiv förvaltning på ifrågavarande område. Nämnden biträder vad utredningsmannen föreslagit om de regionala organens uppgifter och organisation. Nämnden är dock något tveksam i fråga om ändamålsenligheten av att personalen för värme m. m. och elektricitet vid regionalorganet bildar särskilda detaljer utanför byggnadsavdelningen. Vad utredningsmannen föreslagit om den lokala organisationen tillstyrkes av nämnden med den reservationen att arbetsuppgifterna för kasernunderofficer i de fall då arbetsgrupp står till förfogande icke motiverar att för tjänsten avses underofficer. För sådana fall torde det vara lämpligare med överfurir. Nämnden anser det angeläget, att ny organisation i huvudsaklig överensstämmelse med den av utredningsmannen föreslagna snarast genomföres.

Byggnadsstyrelsen delar utredningsmannens uppfattning, att den militära byggnadsvolymen är tillräckligt stor för att uppnå den specialisering och den decentralisering som är önskvärd. Byggnadsstyrelsen anser att det militära inflytandet på försvarets byggnadsverksamhet i allt väsentligt bör begränsas till det förberedande och planerande planet. Styrelsen kan alltså icke ansluta sig till utredningsmannens förslag att utförandet av militära byggnads- och underhållsarbeten skall stå under militär ledning. Styrelsen ifrågasätter huruvida det är möjligt att inom ett regionalorgan, som är utformat enligt utredningsmannens förslag, överflytta ansvaret i tekniskt-ekonomiskt avseende från organets chef till en honom underordnad befattningshavare. Det synes byggnadsstyrelsen självklart och nödvändigt att de i regionalorganen upptagna värme-, sanitets- och elingenjörerna underställes byggnadsdirektören. Styrelsen finner det vara en allvarlig brist att utredningsmannen icke närmare klarlagt regionalorganens ställning i förhållande till centralorganet samt de ekonomiska konsekvenserna för centralorganet vid ett genomförande av den föreslagna organisationen.

Statens lönenämnd har den uppfattningen, att det är synnerligen angeläget att föreliggande fråga snarast bringas till sin slutliga lösning. Lönenämnden förordar emellertid, att förslaget i vad det avser personalens lönegradsplacering göres till föremål för ytterligare översyn.

Svenska underofficersförbundet anser det möjligt att med den uppläggning av den lokala organisationen som utredningsmannen föreslagit slopa befattningen som kasernunderofficer. Förbundet betraktar det som en felbedömning att utredningsmannen upptagit nämnda befattning. I övrigt uttalar sig förbundet i huvudsak för den föreslagna organisationen.

Svenska officersförbundet och *försvarsväsendets underbefälsförbund* har avstått från att taga ställning till huvuddragen av utredningsmannens förslag. Förbunden har emellertid närmare yttrat sig i vissa personalfrågor.

Flertalet civila personalorganisationer anser att utredningsmannens förslag icke är den bästa lösningen av ifrågavarande problem. Bl. a. anser förbunden att den regionala byggnadsorganisationen bör vara fristående i förhållande till militära myndigheter och lyda direkt under fortifikationsförvaltningen. De tillstyrker emellertid att en organisation i enlighet med de av utredningsmannen uppdragna riktlinjerna prövas. Förbunden har som regel uttalat avvikande meningar i fråga om utredningsmannens förslag till personalorganisation.

Svenska väg- och vattenbyggares riksförbund framhåller att en fristående regionalorganisation gör det lättare att i framtiden samordna statens militära och civila byggnadsverksamhet. Fortifikationsförvaltningens möjligheter att utöva den högsta tillsynen av underhåll och vård av försvarets fastigheter minskar enligt förbundets mening, om militärbefälsstaberna blir regionalorgan. Förbundet har intet att erinra mot utredningsmannens förslag beträffande utformningen av den lokala organisationen.

Enligt *svenska byggnadsingenjörers riksförbund* bör regionalförvaltningens geografiska verksamhetsområde icke bestämmas så fast som sker, om den föreslagna organisationen genomföres. Behovet av samråd mellan å ena sidan byggnadsorganet och å andra sidan olika militära myndigheter bör icke hindra ett tämligen fritt val av verksamhetsområden. Förbundet kan icke dela utredningsmannens uppfattning i fråga om utformningen av den lokala organisationen. Förbundet har funnit att lokalmyndigheternas intresse för biträde av teknisk sakkunskap är större än intresset för en mer eller mindre utpräglad militär organisation. Av instruktionen för kasernofficer vid förband inom första militärområdet under organisationsförsöken framgår, enligt förbundet, att arbetsuppgifterna är av civil och teknisk natur och knappast kan anföras som motiv för behov av militär sakkunskap. Av uttalanden från militärbefälhavarna för första och tredje militärområdena efter försöksperioden har förbundet funnit att vare sig kasernofficern eller kasernunderofficern är kompetent att handhava kasernvården m. m. utan att han dessförinnan erhåller byggnadsteknisk utbildning. Förbundet förordar således civil kasernförvaltare som chef för kasernvårdsavdelningen. Denne bör jämte maskinmästaren sortera direkt under högre teknisk sakkunskap lämpligen en driftingenjör med anknytning till ett regionalorgan.

Statsverkens ingenjörsförbund anser att utredningsmannen lagt tonvikten mindre på vård i teknisk betydelse än på förvaltning i administrativ mening. Förbundet beklagar att det efter den senaste utredningen fortfarande icke finnes något genomarbetat alternativ till en rent militär lösning. Fortifikationsförvaltningens nuvarande regionala organisationsformer är emellertid, enligt förbundets uppfattning, ur många synpunkter otillfredsställande, varför förbundet — ehuru med största tvekan — funnit att en organisation enligt utredningsmannens huvudprinciper med

vissa ändringar utgör ett mindre ont än ett ytterligare uppskov under fortsatt utredande med ovisst resultat.

Utredningsmannens förslag är enligt *Sveriges arbetsledareförbund* i rätt hög grad en kompromisslösning. Då detta måhända är enda sättet, framhåller förbundet, att överhuvudtaget finna någon lösning av detta problemkomplex, har förbundet avstått ifrån att anlägga några principiella synpunkter på förslaget. Förbundet har emellertid anfört vissa detaljmärkningar samt framhållit att det icke tagit ställning till de av utredningsmannen föreslagna lönegradsplaceringarna.

Försvarets civila tjänstemannaförbund hävdar, att det vid varje lokal-förvaltning bör finnas ett lokalt nybyggnads- och underhållsorgan underställt driftingenjören, varvid dock två förband — under vissa förutsättningar tre — kan betjänas av en och samme driftingenjör. Vid varje förband bör för den dagliga verksamheten finnas en civil kasernföreståndare med verkmästarkompetens samt maskinmästare. Tjänstemannaförbundet föreslår, att Gotlands kustartilleriförsvar i likhet med övriga kustartilleriförsvar upptages såsom regionalt organ. I fråga om regionalorganets utformning förordar förbundet att detaljerna för värme, vatten och sanitet samt elektricitet ingår i byggnadsavdelningen. Ritkontorets personal bör lämpligen fördelas på byggnads- och befästningsavdelningarna med hänsyn till behoven. Förbundet framhåller, att tillräcklig motivering för utbyte av förrådsmästarna vid försvarsområdesstaberna mot underofficerare icke förebragts. Förrådsmästarna bör enligt förbundets mening bibehållas och överföras till extra ordinarie anställning, varvid lönegradsplaceringen bör bli föremål för omprövning. Om beslut fattas innebärande att förrådsmästarna skall utgå ur organisationen bör dock nuvarande befattningshavare få kvarstå i tjänst till uppnådd pensionsålder. Föreslagen personalorganisation bör enligt förbundets mening betraktas som en försöksorganisation och frågan om såväl personalbehov som lönegradsplacering över ses sedan organisationen hunnit erhålla erforderlig stadga.

I likhet med tjänstemannaförbundet hävdar *försvarsverkens civila personals förbund* att kasernvården vid lokalorganen bör vara underställd civil verkmästare. Därigenom skulle kasernunderofficeren icke vara behövlig. Förbundet delar icke utredningsmannens uppfattning att även smärre arbetsuppgifter bör kunna utlämnas till enskilda firmor. Skapas en erfaren yrkesarbetarkår för kasernvården bör det, framhåller förbundet, bli billigare att utföra allt underhållsarbete och även mindre till- och ombyggnader i egen regi. Förbundet har ej något att erinra mot de föreslagna lönegradsplaceringarna men anser ändock att sakkunnig personal inom eller anknuten till försvarsdepartementet bör granska förslaget i denna del.

Departementschefen.

Fastighetsförvaltningen inom försvaret har varit föremål för ett flertal utredningar under de senaste tio åren. Utredningsarbetet har hittills haft till resultat att en för försvaret gemensam central myndighet för fastighetsfrågor — fortifikationsförvaltningen — inrättats. Den regionala och lokala fastighetsförvaltningen har av skilda anledningar icke fått sin organisation slutligt ordnad. Bl. a. har det visat sig svårt att nå en någorlunda fullständig anslutning till vissa av de framlagda förslagen. Därjämte har det vid vissa tillfällen ansetts nödvändigt att avvakta resultaten av pågående översyn av försvarsorganisationen i övrigt innan beslut fattades rörande ifrågavarande delar av fastighetsförvaltningen. Situationen är f. n. den att fastighetsförvaltningen på det regionala och lokala planet i flera fall ombesörjes av provisoriska organ av skilda typer.

Vid anmälan av propositionen 1953:110 anförde jag, att jag icke var beredd att utan ytterligare prövning taga slutlig ställning till de föreliggande förslagen till organisation av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning. Ifrågavarande prövning, som utförts av en tillkallad utredningsman, är numera slutförd. Betänkande i ämnet avgavs i december 1953 och jag har i det föregående lämnat en redogörelse för detsamma. Även om, som utredningsmannen för övrigt förutsatt, vissa ytterligare utredningar erfordras anser jag i likhet med flertalet remissinstanser det dock angeläget att ett principförslag ifråga om organisationen av förevarande förvaltningsområde nu framlägges och underställes riksdagen för godkännande. De ytterligare undersökningar på speciella punkter som erfordras torde få verkställas i samband med att organisationen närmare utformas och genomföres. För dessa uppgifter räknar jag med att anlita särskild sakkunnig.

Jag delar utredningsmannens uppfattning att den militära byggnadsvolymen är så stor och speciell att den bör särskiljas från övrig statlig byggnadsverksamhet. Jag instämmer ävenledes i den av utredningsmannen förordade principen att välutrustade regionala organ bör skapas för förvaltningen av försvarets befästningar och byggnader. Dessa organ bör övertaga vissa av de arbetsuppgifter som f. n. fullgöres av den centrala myndigheten. Härigenom kan fortifikationsförvaltningens organisation minskas. Därjämte bör en sådan ändring medföra att fortifikationsförvaltningen i högre grad än nu är fallet kan inrikta sin verksamhet på centrala och mer betydande frågor. De framlagda utredningarna synes mig klart utvisa att fortifikationsförvaltningen f. n. i alltför stor utsträckning tages i anspråk för att handlägga rutinärenden och detaljfrågor.

Enligt nu gällande ordning omhänderhaves fastighetsförvaltningen på det regionala planet förutom av militärbefälsstaberna dels av vissa organ för nybyggnadskontroll m. m. som inrättats av fortifikationsförvaltningen

och vilka utgör delar av denna myndighet, dels av örlogsvarvens och kustartilleriförsvarens fortifikationsorgan. Sistnämnda organ har successivt utbyggt och därigenom kommit att erhålla ställning som regionalmyndigheter. Utredningsmannen förordar att de av fortifikationsförvaltningen inrättade regionala organen utgår ur organisationen och att enheterna för befästnings- och byggnadsfrågor inom militärbefälsstaberna utbygges. Örlogsvarven och kustartilleriförsvaren — med undantag av Gotlands kustartilleriförsvaret — bör bibehålla sin ställning. Vid varje militärbefälsstab skall enligt förslaget finnas en fortifikationssektion uppdelad på en befästningsavdelning, en byggnadsavdelning, två detaljer för värme-, vatten-, sanitets- och elkraftsfrågor, ett ritkontor samt en expedition. Som sektionchef skall tjänstgöra en fortifikationsofficer, vilken tillika skall vara chef för befästningsavdelningen. Byggnadsavdelningen skall stå under ledning av en byggnadsdirektör. Genom tjänstgöringsföreskrifter skall uppdragas åt byggnadsdirektören att direkt under militärbefälhavaren ansvara för vissa åtgärder inom sitt verksamhetsområde. Byggnadsdirektören skall sålunda i tekniskt och ekonomiskt avseende ansvara för byggnadsverksamheten inom militärområdet i fred. Det väsentligaste skälet till att fortifikationsofficeren bör vara sektionchef är, enligt utredningsmannen, att fortifikationsofficeren skall leda all byggnadsverksamhet inom militärområdet under krig.

Skiljaktiga meningar har anförts rörande utformningen av den föreslagna sektionen inom militärbefälsstaben. Vissa militära och civila myndigheter instämmer i utredningsmannens förslag, under det att framförallt personalorganisationerna riktar invändningar mot detsamma. Personalorganisationerna finner ej tillräckliga skäl förebragta för att byggnadsdirektören skall ställas under fortifikationsofficeren. Jag har för min del kommit till den slutsatsen att i vart fall inom vissa ur mobiliseringssynpunkt särskilt viktiga militärområden såsom sjätte militärområdet bör finnas en fortifikationssektion under ledning av en fortifikationsofficer. Inom övriga militärområden torde det i princip icke vara nödvändigt att sammanslå befästnings- och byggnadsavdelningarna till en sektion. Jag har därvid beaktat att utredningsmannen i likhet med tidigare utredningar förordat att byggnadsdirektören erhåller en icke obetydlig självständighet i förhållande till fortifikationsofficeren. Därest fortifikationssektion icke inrättas, kommer avdelningscheferna att lyda direkt under militärbefälhavaren. Erforderligt samarbete mellan avdelningscheferna bör då kunna regleras genom instruktioner. Det bör ankomma på den sakkunnige som jag avser att anlita för att närmare utforma och genomföra organisationen efter de allmänna riktlinjer som här uppdrages att avgiva detaljförslag i denna del. Jag förutsätter givetvis att, därest en organisation med skilda avdelningar genomföres, detta icke skall medföra att befästningsavdelningen kommer att utvecklas till en byggnadsavdelning.

Med hänsyn till vad bl. a. byggnadsstyrelsen och fortifikationsförvaltningen härutinnan anfört förordar jag att ingenjörer och övriga tekniker avsedda för installationer m. m. för värme, vatten, sanitet och elström underställes byggnadsdirektören. De av utredningsmannen förordade detaljerna kommer härigenom icke att erfordras. För ritarbete erforderlig personal bör vid de militärområdesstaber där fortifikationssektion icke bildas antingen sammanföras till ett ritkontor eller fördelas på befästnings- och byggnadsavdelningarna. Nämnade avdelningar bör vid samtliga militärområdesstaber betjänas av en gemensam expedition som i administrativt avseende regelmässigt bör ställas under fortifikationsofficeren.

Enligt utredningsmannens förslag skall varje militärbefälhavare i frågor rörande befästningars och andra byggnaders förvaltning m. m. vara regional instans för lokalmyndigheter ur samtliga försvarsgrenar. Med hänsyn till att örlogsvarven och kustartilleriförsvaren med undantag av Gotlands kustartilleriförsvär avses erhålla ställning som regionalmyndigheter kommer marinens lokalförband icke att underställas militärbefälhavarna. Örlogsstationerna och kustartilleriets truppförband bör nämligen liksom hittills ifråga om fastighetsförvaltningen sortera under närbeläget örlogsvarv respektive kustartilleriförsvär. Gotlands kustartilleriförsvär med tillhörande truppförband föreslås skola lyda under militärbefälhavaren i sjunde militärområdet. Vidare skall enligt förslaget flygflottiljerna i Kalmar och Ronneby samt sjökrigsskolan i Näsbypark repliera på Blekinge respektive Stockholms kustartilleriförsvär. Med nämnda undantag skall flygvapnets flottiljer, flygbasområdesstaber, verkstäder m. m. i likhet med arméns truppförband, försvarsområdesstaber m. m. i fråga om fastighetsförvaltningen lyda under militärbefälhavare. Utredningsmannen har emellertid betonat att hans förslag bygger på förutsättningen att behovsprövning och angelägenhetsgradering av förekommande arbetsuppgifter skall ske centralt i samråd mellan fortifikationsförvaltningen och respektive försvarsgrenschef. Jag har i stort sett intet att erinra mot de av utredningsmannen framlagda huvudprinciperna för ordnandet av förvaltnings- och befälslinjer mellan regional- och lokalorganen. Jag vill emellertid framhålla, att i de fall lokalmyndighet har för dess normala arbetsuppgifter i övrigt avsedd personaluppsättning och utrustning som gör det möjligt för myndigheten att självständigt ombesörja huvuddelen av förekommande arbetsuppgifter inom myndighetens verksamhetsområde regionalorganets inflytande på verksamheten i erforderlig grad torde böra minskas. Ur dessa synpunkter synes exempelvis flygvapnets centrala verkstäder böra erhålla en relativt självständig ställning i organisationen.

Beträffande den lokala organisationen har utredningsmannen föreslagit i huvudsak följande. Vid arméns truppförband skall fastighetsfrågorna handläggas inom en kasernvårdsavdelning. Intendenten bör regelmässigt tillika vara kasernofficer. Vidare bör finnas en kasernunderofficer samt ett med

hänsyn till de lokala förhållandena avpassat antal fastighetsarbetare. Vid vissa förband bör finnas särskild skjutfältsofficer. Frågan om befattningen såsom kasernunderofficer skall bestridas av underofficer på aktiv stat eller i arvodesbefattning bör enligt utredningsmannen ytterligare undersökas. Utredningsmannen föreslår att brandtjänsten handhaves av kasernvårdspersonalen. Marinens och flygvapnets truppförband föreslås skola bibehålla nuvarande personalorganisation. Försvarsområdesstabernas fortifikationsavdelningar bör stå under ledning av en officer med annan kvalificerad sysselsättning vid staben. För Kalix, Stockholms och Malmö försvarsområdesstaber räknar utredningsmannen med heltidstjänstgörande aktiva officerare ur fortifikationskåren. Vid envar av försvarsområdesstaberna bör finnas en aktiv underofficer ur fortifikationskåren som biträde åt avdelningschefen. Flygbasområdesstaberna bör bibehållas vid nuvarande organisation. Lokalmyndigheterna skall betjänas av deltidstjänstgörande driftingenjörer tillhörande regionalorganen. På garnisonsorter bör finnas en för samtliga förband på orten gemensam arbetargrupp för större arbeten. Ensamliggande förband bör för sådana arbeten anskaffa arbetskraft genom entreprenadförfarande. Utredningsmannen har ansett sig icke kunna förorda att flera enheter ur krigsmakten belägna i närheten av varandra betjänas av ett gemensamt organ i fastighetsfrågor.

Jag har vid mina överväganden rörande den lokala organisationen kommit till delvis andra slutsatser än utredningsmannen. Jag anser således att den av utredningsmannen föreslagna arbetargruppen på orter med flera förband bör kompletteras med personal för övriga kasernvårdsuppgifter. Därest arbetsuppgifterna vid garnisonsförbanden kommer att helt sysselsätta en driftingenjör, bör denne placeras som chef för ifrågavarande organ. Till organet torde därjämte böra knytas en underofficer på aktiv stat eller i arvodesbefattning för göromål som kräver militära insikter. Jag räknar vidare med att på de håll där så erfordras förstärka organisationen med personal för skjutfält, större övningsplatser m. m. Organet bör som regel lyda under platsbefälhavaren inom garnisonsorten. Hinder bör icke möta för bandscheferna på garnisonsorterna att taga i anspråk intendenten eller annan officer som biträde vid handläggning av fastighetsfrågor. Jag anser det emellertid icke nödvändigt att inrätta särskilda kasernvårdsavdelningar vid här avsedda förband. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om den närmare utformningen av ifrågavarande organ. Vid ensamliggande förband åter torde få inrättas kasernvårdsavdelningar. Såsom kasernofficer bör regelmässigt avses intendenten. Till hans förfogande bör ställas underofficer, överfurir eller civil befattningshavare samt arbetskraft i erforderlig omfattning. Jag har intet att erinra mot att ytterligare undersökningar verkställas i frågan huruvida kasernunderofficeren bör vara underofficer på aktiv stat eller underofficer i arvodesbefattning. Driftingenjör bör ställas till förbandschefs förfogande i enlighet med utredningsmannens förslag.

Beträffande försvars- och flygbasområdesstabernas organisation för fastighetsförvaltning m. m. vill jag anföra följande. Enligt gällande ordning ombesörjes förvaltningsuppgifterna vid krigsflygfälten av personal från såväl vederbörande flygbasområdesstab som vederbörande försvarsområdesstab. Jag finner detta vara mindre rationellt och förordar att alla ifrågasvarande uppgifter berörande krigsflygfälten överföres till flygbasområdesstaberna. En sådan ändring anses icke kräva ytterligare personal vid flygbasområdesstaberna. Ändringen bör å andra sidan medföra vissa lättnader i arbetsbördan vid försvarsområdesstaberna. Jag räknar med att flygbasområdesstaberna tills vidare behåller sin nuvarande personaluppsättning. Jag kan däremot icke biträda att försvarsområdesstabernas personalorganisation förstärkes i enlighet med utredningsmannens förslag. Jag räknar med att ett mindre antal underofficersbeställningar på fortifikationskårens stat inrättas för arbetsuppgifter vid försvarsområdesstaberna i utbyte mot motsvarande antal tjänster för förrådsmästare. Försvars- och flygbasområdesstaberna bör inordnas i organisationen på sätt utredningsmannen föreslagit.

Fortifikationsförvaltningen föreslår att principbeslut nu fattas om att överföra bränslekontroll m. m. från arméförvaltningen till fortifikationsförvaltningen. Som jag tidigare denna dag vid anmälan av propositionen angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. anfört bör med ställningstagandet till denna fråga tills vidare anstå.

Jag har i det föregående skisserat huvuddragen av den organisation som enligt min mening bör genomföras för fastighetsförvaltningen vid regionala och lokala myndigheter samt de befälslinjer mellan skilda enheter som bör finnas. Med hänsyn till att vissa ytterligare undersökningar genom särskild sakkunnig måste utföras är det, som jag i det föregående anfört, icke möjligt att nu framlägga detaljerade förslag till lösning av förevarande frågor. Erforderliga beslut härutinnan torde få ankomma på Kungl. Maj:t. Jag vill emellertid i detta sammanhang betona vikten av att organisationen utformas på ett sådant sätt att den förhindrar konflikter mellan olika intressen samt tillvaratager alla möjligheter till rationellt och ekonomiskt handlande.

Utredningsmannen föreslår att fortifikationskåren utökas med vissa beställningar samt att kårens nuvarande personalstat i viss utsträckning ändras. Utredningsmannen föreslår vidare att ett antal tjänster med avlöning från avlöningsanslag nu inrättas för den civila personal som beräknas komma att placeras vid de regionala organen. De vid bifall till nämnda förslag uppkommande ytterligare lönekostnaderna kompenseras enligt utredningsmannens beräkningar genom motsvarande minskningar av personalkostnaderna vid den centrala fortifikationsförvaltningen, varvid medräknats att ämbetsverkets organ för nybyggnadskontroll skall utgå

ur organisationen. Utredningsmannens beräkningar har godtagits av fortifikationsförvaltningen. Ämbetsverket anser det icke uteslutet att till och med kostnadsminskningar kan åstadkommas när den nya organisationen blivit helt uppbyggd och vunnit erforderlig stadga. Jag har intet att invända mot principen att omorganisationen sker inom nuvarande kostnadsram. Jag vill emellertid betona nödvändigheten av att återhållsamhet iakttages vid uppbyggnaden av den nya personalorganisationen. På längre sikt bör en minskning av administrations- och lönekostnaderna för försvarets fastighetsförvaltning eftersträvas.

Med hänsyn till att jag föreslår vissa modifikationer av utredningsmannens förslag rörande organisationen av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning anser jag det nödvändigt att överarbeta framlagda förslag till personaluppsättning vid de fastighetsförvaltande organen. Det torde emellertid vara möjligt att påbörja genomförandet av den av mig förordade principorganisationen med utnyttjande av den personal som nu finnes för här avsedda ändamål. Samtidigt som den nya organisationen genomföres bör ifrågavarande överarbetning komma till stånd och därav betingade förslag ingivas till Kungl. Maj:t. Jag torde därefter få upptaga personalfrågorna till slutlig prövning.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

besluta, att försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer, som av mig i det föregående angivits.

[2]

Försvarets reservstater.

Vid anmälan av anslaget Armén: Avlöningar till personal å reservstat i årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 22) anmälde jag att en särskild utredningsman¹ under hand fått i uppdrag att inom försvars- och civildepartementen verkställa en allsidig översyn rörande försvarets reservstater. Utredningsarbetet hade slutförts och redovisats i ett den 30 november 1953 avgivet betänkande. Detta var vid den tidpunkt då statsverkspropositionen avlämnades föremål för remissbehandling. Jag räknade emellertid med att beredningen av ärendet skulle vara avslutad å sådan tid att förslag i ämnet skulle kunna föreläggas årets riksdag.

Under hänvisning till det anförda anhåller jag nu att få upptaga till prövning utredningsmannens förslag i vad det avser storleken och sammansättningen av reservstaterna, villkor för övergång till reservstatsbeställning samt tjänstgöringsskyldighet för innehavare av reservstatsbeställning. Utredningsmannens förslag rörande löne- och pensionsförmåner anmäles i annat sammanhang av chefen för civildepartementet.

Yttranden över utredningsmannens förslag har efter remiss avgivits av överbefälhavaren, cheferna för armén, marinen och flygvapnet, försvarets civilförvaltning, statskontoret, statens lönenämnd, svenska officersförbundet samt svenska underofficersförbundet. Vidare har chefen för marinen överlämnat ett av inspektören för kustartilleriet avgivet yttrande i ärendet.

Nuvarande organisation.

För närvarande finnes reservstatsbeställningar för officerare och underofficerare samt läkare och veterinärer vid armén, för officerare och underofficerare vid kustartilleriet samt för officerare i intendenturbefattning och en läkare vid flygvapnet. *Arméns* reservstat består av beställningar för 1 generalmajor, 17 överstar, 8 överstelöjtnanter, 87 majorer, 72 kompaniofficerare, 106 underofficerare, 3 fältläkare, 3 regementsläkare, 2 fältveterinärer och 2 regementsveterinärer. *Kustartilleriets* reservstat upptager beställningar för 1 överste, 3 majorer, 5 kompaniofficerare och 6 underofficerare. *Flygvapnets* reservstat slutligen omfattar beställningar för 1 överstelöjtnant, 1 kapten och 1 flygläkare av 1. graden.

De reservstatsanställdas löneförmåner regleras i kungörelsen 1943: 749. Bestämmelser rörande tjänste- och familjepension för här avsedd personal återfinnes i 1941 års tjänste- och familjepensionsreglementen.

Utredningsmannens synpunkter och förslag.

Reservstaten utgör, framhåller utredningsmannen, en mycket särpräglad institution inom svensk statsförvaltning och är förhållandevis kostsam för

¹ Statskommissarien K. A. Lindbergson.

statsverket. De ekonomiska fördelar i form av lön och pension som är förenade med innehav av reservstatsbeställning gör att reservstatsinstitutionen betecknas som en förmån för personalen. Vissa myndigheter har vid skilda tillfällen riktat invändningar mot att reservstaten bibehålles i varje fall i dess nuvarande form.

Utredningsmannen har kunnat konstatera att den nuvarande reservstaten endast delvis tillgodoser huvudsyftet med densamma, nämligen att bidra till att täcka behovet av regementsofficerare i krigsorganisationen. Med hänsyn härtill samt till de uttalanden som gjorts rörande reservstatsinstitutionen har utredningsmannen närmare undersökt huruvida det är motiverat att över huvud behålla reservstatsorganisationen. Efter ingående överväganden av de skäl, som från militära myndigheter härutinnan framlagts, har utredningsmannen kommit till den slutsatsen, att reservstatsinstitutionen bör bibehållas. Genom reservstaterna bör krigsmakten tillförsäkras personal med kvalificerad utbildning och omfattande erfarenhet förvärvad genom relativt lång tjänstetid som befäl på aktiv stat. För att bedöma reservstaternas storlek har utredningsmannen på grundval av uppgifter från militära staber studerat behovet av personal av den utbildningsstandard m. m. som bör känneteckna reservstatspersonalen samt tillgången på sådan personal. Undersökningen har lett till slutsatsen att de nuvarande reservstaterna bör begränsas samt att deras sammansättning i viss utsträckning bör ändras. Utredningsmannen anser det vidare nödvändigt att skärpa kraven för övergång till reservstat.

Arméns reservstat föreslås skola minskas från nuvarande 301 beställningar till 225 beställningar. Utredningsmannen räknar med reservstatsbeställningar för 15 överstelöjtnanter, 80 majorer, 70 kaptener och 60 fanjunkare (styckjunkare). Förslaget innebär dels att beställningar för 1 generalmajor, 17 överstar, 3 fältläkare, 3 regementsläkare, 2 fältveterinärer samt 2 regementsveterinärer utgår, dels en ökning av antalet beställningar för överstelöjtnanter, dels ock en begränsning av antalet beställningar för majorer, kaptener och underofficerare. Eftersom reservstaten främst har till uppgift att bidra till att täcka krigsorganisationens behov av regementsofficerare har utredningsmannen varit tveksam om beställningar för kaptener bör ingå i organisationen. Armémyndigheterna har emellertid hävdad att reservstaten måste omfatta kaptensbeställningar för att syftet med densamma skall nås. Med hänsyn härtill har utredningsmannen föreslagit att kaptensbeställningar upptages på reservstaten. Utredningsmannen har dock framhållit vikten av att endast sådana kaptener överföres till reservstat som utan tvekan kan fullgöra regementsofficersåligganden i krig. I betraktande av vad de militära myndigheterna härutinnan anfört räknar utredningsmannen jämväl med beställningar för underofficerare på reservstat. Ifrågavarande underofficerare avses placeras som, bl. a., kompanikvartermästare vid de stridande förbanden. Utred-

ningsmannen har icke funnit några krigsorganisatoriska skäl för att bibehålla reservstatsbeställningar för fältläkare och fältveterinärer.

Beträffande kustartilleriets reservstat föreslås icke andra ändringar än att den befintliga överstebeställningen utbytes mot beställning för överstelöjtnant samt att nuvarande beställningar för kompaniofficerare och underofficerare utbytes mot beställningar för kaptener respektive flaggunderofficerare.

För flygvapnets del föreslås att beställningen för flygläkare av 1. graden utgår.

Utredningsmannen förordar att följande krav stipuleras för övergång till beställning på reservstat. Sökanden bör ha uppnått en levnadsålder av 35 år, innehaft beställning på aktiv stat inom försvaret under minst 12 år efter fyllda 21 år samt under minst 3 år innehaft beställning på aktiv stat i tjänstegraden. För övergång till kaptensbeställning på reservstat bör därjämte krävas att vederbörande befunnits lämplig att i krig uppehålla regementsofficersbefattning eller tjänstgöra i lika kvalificerad befattning i högre staber.

Utredningsmannen anser sig icke böra framlägga förslag om utökning av tjänstgöringsskyldigheten för personal å reservstat. Reservstatspersonalen skall således i fred tjänstgöra under 90 dagar för varje hel treårsperiod. Det torde knappast vara möjligt att under så kort tjänstgöringstid nämnvärt förbättra reservstatspersonalens militära kunskaper. Tjänstetiden kommer sannolikt helt att utnyttjas för att vidmakthålla förvärvade kunskaper. Innehavare av beställning på reservstat bör därför icke befordras till innehavare av högre beställning på reservstat. Detta bör dock icke hindra vederbörande att befordras till högre grad i armén, marinen eller flygvapnet.

Enligt utredningsmannens beräkningar kommer kostnaderna för avlöning m. m. till beställningshavare på reservstat — sedan förslaget helt genomförts — att minskas med i runt tal 1,1 miljon kronor.

Utredningsmannen förordar att den av honom föreslagna organisationen genomföres med början den 1 juli 1954.

Remissyttranden.

Överbefälhavaren är övertygad om nödvändigheten av att även i fortsättningen bibehålla reservstater. Överbefälhavaren tillstyrker de minskningar som föreslagits av chefen för armén och inspektören för kustartilleriet i deras yttranden över utredningen samtidigt som överbefälhavaren i princip finner det motiverat med en utbyggnad av flygvapnets reservstat. För övergång till reservstatsbeställning bör det vara tillräckligt att sökanden dels är lämplig för ifrågavarande befattning, dels under minst 12 år innehaft beställning på aktiv stat. Överbefälhavaren avstyrker förslaget om att vederbörande före övergång till reservstatsbeställning skall ha innehaft beställning på aktiv stat i tjänstegraden under viss tid.

Chefen för armén förordar, att arméns reservstat tills vidare får omfatta beställningar för 6 överstar eller överstelöjtnanter, 9 överstelöjtnanter, 80 majorer, 70 kaptener samt 80 fanjunkare eller sergeanter. Arméchefen tillstyrker att reservstatsbeställningarna för läkare och veterinärer utgår. Arméchefen kan icke biträda förslagen att vederbörande skall ha innehaft beställning på aktiv stat i tjänstegraden under minst tre år samt uppnått minst 35 års ålder för att få övergå till reservstat. Mot utredningsmannens uttalanden rörande tjänstgöringsskyldighet för här avsedd personal har arméchefen intet att erinra.

Chefen för marinen understryker betydelsen av en befälsreserv för kustartilleriet bestående av reservstatspersonal.

Försvarets civilförvaltning förordar för sin del bestämt att föreliggande utredning lägges till grund för beslut vid 1954 års riksdag. Ämbetsverket ifrågasätter om icke en ytterligare beskärning av antalet beställningar på reservstat är möjlig. Endast en mindre del av reservstatsbeställningarna bör avses för personal i stabs- och förvaltningstjänst. Civilförvaltningen ifrågasätter om icke reservstatsbefälets obligatoriska tjänstgöringsskyldighet under en treårsperiod bör motsvara sammanlagda tiden för tre befäls- och repetitionsövningar i krigsförband.

Statskontoret vill — oaktat ämbetsverket ej är övertygat om att organisationens effektivitet står i rimligt förhållande till de dryga kostnaderna för densamma — icke motsätta sig, att beställningar på reservstat alltså ingår i den militära organisationen. Ämbetsverket ifrågasätter om ej antalet kaptens- och underofficersbeställningar för armén kan reduceras respektive utgå. Då tillräckliga skäl ej förebragts för att för flygvapnets del avse en reservstat, omfattande två beställningar, kan statskontoret ej tillstyrka att ifrågavarande tjänster upptages i den nya reservstaten.

Statens lönenämnd finner det tveksamt om kravet på treårsanställning på aktiv stat kan anses erforderligt för erhållande av regementsofficersbeställning. Ifrågavarande kvalifikationskrav kan medföra att övergång till reservstatsbeställning kommer att ske vid alltför hög levnadsålder. Med innehav av beställning synes böra jämföras vikariatslöneförordnande å motsvarande beställning.

Svenska officersförbundet anser det fullt betryggande att för övergång till reservstat stadgas skyldighet att inneha visst antal tjänsteår. Kravet att vederbörande under minst tre år skall ha innehaft beställning på aktiv stat i den grad i vilken överföring till reservstat skall ske kan bedömas komma att i hög grad motverka rekryteringen.

Svenska underofficersförbundet finner det framlagda förslaget genom minskningen av antalet underofficersbeställningar innebära begränsningar av den nuvarande underofficerskårens arbetsområde. Något sakligt underlag för en sådan förändring redovisas icke av utredningsmannen. Förbundet motsätter sig förslaget i denna del. Med hänsyn till rådande beford-

ringförhållanden kan reservstaten rekryteras ur ett bredare underlag om även sergeantsbeställningar uppföres på densamma. Förbundet förordar därför att underofficersbeställningarna göres tillgängliga även för sergeanter. Utredningsmannens förslag i fråga om villkor för övergång till reservstat samt tjänstgöringsskyldighet biträdades av förbundet.

Departementschefen.

Verkställd utredning rörande försvarets reservstater har utmynnat i förslag att reservstatsinstitutionen bör bibehållas. Den nuvarande reservstatsorganisationen bör dock enligt utredningen minskas och ändras i vissa avseenden. Således föreslås vissa begränsningar av antalet reservstatsbeställningar vid armén och flygvapnet, mindre förändringar av kustartilleriets reservstat, skärpta föreskrifter för övergång till beställning på reservstat samt ändringar av gällande bestämmelser för lön och pension till här avsedd personal. Nu gällande bestämmelser rörande tjänstgöringsskyldighet för reservstatspersonalen föreslås skola erhålla fortsatt giltighet. I detta sammanhang provas förslagen rörande reservstaternas storlek och sammansättning samt villkor för övergång till reservstatsbeställning. Tf. chefen för civildepartementet upptager i annat sammanhang frågan om löne- och pensionsförmåner åt personal på reservstat.

I likhet med utredningsmannen finner jag krigsorganisatoriska skäl förebrogta för att tills vidare bibehålla reservstatsinstitutionen. Denna bör ha till uppgift att tillförsäkra försvaret personal med goda militära kvalifikationer.

Vad angår storleken och sammansättningen av arméns reservstat vill jag anföra följande. Ur besparingssynpunkt finner jag det angeläget att en ytterligare reduktion av antalet beställningar för kaptener och underofficerare genomföres utöver utredningsmannens förslag. Å andra sidan är jag med hänsyn till krigsorganisationens krav icke beredd att gå så långt i dessa hänseenden som ifrågasatts av vissa remissinstanser. Jag instämmer i utredningsmannens uppfattning att av underofficerare endast fanjunkare bör äga möjlighet att övergå till beställning på arméns reservstat. Under hänvisning till det anförda föreslår jag att på arméns reservstat upptages beställningar för 15 överstelöjtnanter, 80 majorer, 40 kaptener samt 50 fanjunkare (styckjunkare).

Jag tillstyrker utredningsmannens förslag till ändrad sammansättning av reservstaterna vid kustartilleriet och flygvapnet. Kustartilleriets reservstat kommer vid bifall till mitt förslag att bestå av beställningar för 1 överstelöjtnant, 3 majorer, 5 kaptener samt 6 flaggunderofficerare. Reservstaten vid flygvapnet kommer att omfatta beställningar för 1 överstelöjtnant och 1 kapten. Chefen för flygvapnet, som delar utrednings-

mannens uppfattning att den nuvarande beställningen för flygläkare av 1. graden kan utgå, har i sitt remissyttrande hänvisat till tidigare förslag rörande flygvapnets reservstat samt förordar att beslut nu fattas om utbyggnad av ifrågavarande organisation. Med hänsyn till de övriga förslag, berörande flygvapnets personaluppsättning, som chefen för flygvapnet avgivit, anser jag det icke möjligt att f. n. förstärka flygvapnets reservstat.

Vissa av de villkor för övergång till beställning på reservstat, som utredningsmannen föreslagit, har mött invändningar framförallt från de militära myndigheterna. I likhet med utredningsmannen anser jag det emellertid nödvändigt att stipulera relativt stränga villkor för erhållande av reservstatsbeställning. Härigenom bör garantier skapas för att reservstatsbeställningarna kommer att besättas med personal av god kvalitet. Jag tillstyrker därför att för vinnande av reservstatsbeställning sökanden skall ha uppnått en ålder av 35 år samt innehaft beställning på aktiv stat inom försvaret under minst 12 år efter fyllda 21 år. Därjämte bör fordras att vederbörande under viss tid innehaft beställning på aktiv stat i den grad i vilken överföring till reservstatsbeställning skall ske. Utredningsmannen föreslår att ifrågavarande tidrymd bestämmes till tre år. Med hänsyn till vad i remissyttrandena anförts på denna punkt förordar jag emellertid att tiden begränsas till två år. Med innehav av beställning på aktiv stat bör, som lönenämnden framhållit, i förevarande hänseende jämsställas vikariatslöneförordnande å motsvarande beställning. För övergång till kaptensbeställning på reservstat bör slutligen fordras att vederbörande befunnits lämplig att i krig uppehålla regementsofficersbefattning eller likvärdig befattning vid högre staber. Befordran på reservstat bör icke ske.

Utredningsmannens förslag att nuvarande bestämmelser rörande tjänstgöringsskyldighet skall bibehållas har godtagits av praktiskt taget alla remissinstanser. Förslaget föranleder ej heller någon erinran från min sida.

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkterna 22, 63 och 93) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för avlöning av personal på arméns, marinens och flygvapnets reservstater under budgetåret 1954/55 beräkna förslagsanslag av 2 000 000 kronor, 100 000 kronor respektive 31 000 kronor. I förhållande till anvisade medel för innevarande budgetår innebär nämnda förslag att arméns anslag till avlöning av personal på reservstat minskas med 100 000 kronor. På grundval av mina i det föregående avgivna förslag och med hänsyn till belastningen å ifrågavarande anslag räknar jag med att arméns anslag för avlöning av reservstatspersonal kan utöver nämnda 100 000 kronor minskas med ytterligare 50 000 kronor. För marinens och flygvapnets del torde de beräknade anslagsbeloppen anvisas. Fullt genomförd bör den av mig för-

ordade reservstatsorganisationen medföra minskade lönekostnader med sammanlagt omkring 1 400 000 kronor.

De närmare föreskrifter som erfordras för genomförande av den nya reservstatsorganisationen torde i vanlig ordning få utfärdas av Kungl. Maj:t.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna vad jag i det föregående föreslagit beträffande reservstatsorganisationen inom försvaret.

[3]

Marinledningens organisation.

Enligt Kungl. Maj:ts instruktion för marinledningen skall denna utgöras av chefen för marinen, marinstaben, kustartilleriinspektionen, tjänstegrensinspektörerna och marinförvaltningen. Marinstaben skall enligt instruktionen bestå av en operationsavdelning, en förbindelseavdelning, en organisationsavdelning, en personalavdelning, en utbildningsavdelning, en sjövärnsdetalj, en pressdetalj, en expedition och ett för marinledningen gemensamt bibliotek.

Sedan chefen för marinen efter samråd med chefen för försvarsstaben och statens organisationsnämnd därom gjort framställning har Kungl. Maj:t genom beslut den 27 november 1953 medgivit att vissa försök rörande ändrad organisation av marinstaben m. m. får verkställas under tiden den 1 januari—den 30 september 1954. Under försökstiden skall marinstabens organisation ändras såtillvida att en planeringsavdelning, en underrättelseavdelning och en sjöfartsavdelning nyinrättas för handläggning av ärenden angående sjökrigsmaterielens utveckling m. m., underrättelse- och press-tjänsten respektive sjöfart och sjövägar m. m. I samband med att ifrågasvarande avdelningar inrättas skall följande detaljer utgå ur organisationen, nämligen pressdetaljen samt av marinchefen inrättade detaljer för planerings-, underrättelse-, sjöfarts- och sjövägsärenden. Marinstabens avdelningar skall sammanföras till två sektioner. Sektion I skall bestå av planerings-, underrättelse-, operations-, sjöfarts- och förbindelseavdelningarna. Chefen för marinstaben skall tillika vara chef för sektion I. Till sektion II skall hänföras organisations-, utbildnings- och personalavdelningarna samt chefen för sjövärnskåren med kårstab. Inspektören för ubåtsvapnet skall med bibehållande av inspektörsbefattningen tillfälligt tjänstgöra som chef för sektion II. Innehavaren av den på marinstabens stat uppförda beställningen för souschef — överste ur kustartilleriet — avses i första hand tjänstgöra som ställföreträdande chef för sektion I. Han skall därjämte bestrida vissa andra uppgifter. Marinledningens övriga organ skall under försökstiden icke undergå några organisatoriska föränd-

ringar. Genom marinchefens försorg utfärdas bestämmelser för att, bl. a., reglera arbetsfördelningen mellan tjänstegrensinspektörerna å ena sidan och marinstaben och marinförvaltningen å andra sidan.

Chefen för marinen har i skrivelse den 18 december 1953 avgivit förslag till en genomgripande omorganisation av marinledningen, avsedd att träda i kraft den 1 oktober 1954. Förslaget, som genom marinchefens försorg underställts överbefälhavaren och statens organisationsnämnd och därvid lämnats utan erinran, innebär i huvudsak följande.

Marinledningen skall utgöras av chefen för marinen, marinstaben, kustartilleriinspektionen, tjänstegrensinspektionerna, marinchefen direkt underlydande personalkårchefer samt marinförvaltningen.

Marinstaben skall indelas i två sektioner i enlighet med den försöksorganisation som f. n. prövas. Marinstabschefen avses jämväl vara chef för sektion I. Den nuvarande souschefen vid marinstaben utgår ur organisationen. I stället tillkommer en befattning för ställföreträdande sektionschef. Innehavaren av sistnämnda befattning — officer ur kustartilleriet — skall vara ställföreträdare för chefen för sektion I samt biträda chefen för sektion II vid handläggning av ärenden berörande kustartilleriet. Chefen för sektion II skall bl. a. vara inspektör för marinens utbildningsanstalter samt chef för sjöofficerskåren. Beträffande den sistnämnda uppgiften torde få hänvisas till vad i det följande anföres. De nuvarande direkt under marinchefen lydande tjänstegrensinspektionerna för sjöartilleriet, torpedvapnet, ubåtsvapnet samt minväsendet ombildas till avdelningar och inordnas i marinstaben. För torpedvapnet och minväsendet organiseras därvid en gemensam avdelning. Inspektionen för marinens förbindelseväsende sammanslås med marinstabens förbindelseavdelning. Varje inspektör har f. n. en expedition. Därest förslaget till ändrad organisation av tjänstegrensinspektionerna genomföres kan ifrågavarande expeditioner utgå ur organisationen. Till marinstaben skall höra ett bibliotek, en kassa, en intendentsdetalj samt en expedition.

Kustartilleriinspektionen skall enligt förslaget bibehållas vid nu gällande organisation.

Marinens tjänstegrensinspektioner skall utgöras av en sjukvårdsinspektion, en intendenturinspektion och en skeppsteknisk inspektion. Såsom inspektörer för intendentur- och sjukvårdstjänsten avses marinöverintendenten respektive marinöverläkaren. Några organisationsändringar i fråga om dessa inspektioner förutsättes icke med undantag av att uppgifterna för inspektörerna såsom personalkårchefer formellt skiljes från inspektionsuppgifterna. Enligt nu gällande ordning är marinöverdirektören tillika inspektör för den skeppstekniska tjänsten. Han är därjämte chef för mariningenjörkåren. Erfarenheten har emellertid visat, att det icke varit

möjligt för en person att fullgöra samtliga med nämnda befattningar förenade göromål. Marinchefen föreslår därför att en särskild beställning inrättas för uppgifterna att vara inspektör för den tekniska tjänsten och chef för mariningenjörkåren.

Följande *personalkårchefer* skall finnas, nämligen chefen för sektion II i marinstaben för sjöofficerskåren, inspektören för kustartilleriet för kustartilleriets officers- och underofficerskårer, marinöverintendenten för marintendenturkåren, inspektören för den skeppstekniska tjänsten för mariningenjörkåren samt marinöverläkaren för marinläkarkåren. F. n. är chefen för marinen chef för sjöofficerskåren. De till befattningen såsom chef för sjöofficerskåren hörande uppgifterna anses emellertid vara av sådan art och omfattning att de icke bör åvila marinchefen. Med hänsyn till att ärenden angående sjöofficerarnas utbildning och tjänstgöring handlägges inom marinstabens sektion II bör chefen för denna sektion vara chef för sjöofficerskåren. Beträffande chefskapet över mariningenjörkåren torde få hänvisas till vad som anförts i det föregående.

Marinchefen har för avsikt att under medverkan av statens organisationsnämnd verkställa en översyn av expeditionsarbetet inom marinledningen för att tillvarata förekommade möjligheter till rationalisering.

För att genomföra förslaget anser marinchefen det erforderligt att vidtaga följande ändringar i personalförteckningarna för innevarande budgetår.

Beställningen för souschef i Mo 14 på marinstabens stat utbytes mot beställning för ställföreträdande sektionschef i Ma 37 på marinstabens stat. Beställningen i Mo 14 för inspektör för torpedvapnet och en beställning för kommandörkapten av 1. graden i Ma 33 på flottans stat utbytes mot beställningar för sektionschef i Mo 15 respektive avdelningschef i Ma 33 och uppföres på marinstabens stat. Beställningen för sektionschef i Mo 15 avses för chefen för sektion II. Uppflyttningen från lönegraden Mo 14 till lönegraden Mo 15 motiveras med hänvisning till de med sektionschefsbefattningen förenade arbetsuppgifternas omfattning samt till den omständigheten att innehavaren av beställningen enligt förslaget skall vara chef för sjöofficerskåren och som sådan bör inneha minst samma tjänsteställning som den till tjänsteåldern främste medlemmen av kåren. Beställningen för avdelningschef i Ma 33 avses för befattningen såsom chef för förbindelseavdelningen. Ifrågavarande befattning kan enligt förslaget besättas med officer ur antingen flottan eller kustartilleriet. De på flottans stat upptagna beställningarna för chef för marinstaben i Mo 15 och inspektörer för sjöartilleriet, ubåtsvapnet och minväsendet i Mo 14 bör överföras till marinstabens stat. Inspektörbeställningarna omvandlas samtidigt till beställningar för avdelningschefer för artilleri-, ubåts- samt torped- och min-tjänstavdelningarna. De för inspektörernas expeditioner inrättade fyra arvodesbefattningarna i 1:22 för pensionerade underofficerare föreslås

överföras till marinstaben. För befattningen såsom inspektör för den skeppstekniska tjänsten hemställs om en beställning på mariningenjörkårens stat för förste marindirektör i Co 15. Innehavaren bör tilldelas kommandörs tjänsteklass. Mariningenjörkåren bör vidare utökas med en beställning för mariningenjör av 1. graden i Ca 29, elektroingenjör, för inspektionen för den skeppstekniska tjänsten. Den nu befintliga beställningen i Cp 17 på mariningenjörkårens stat för chef och marinöverdirektör föreslås skola överföras till personalförteckningen under marinförvaltningens avlöningsanslag. Marinchefen föreslår vidare att på personalförteckningarna avseende ordinarie tjänstemän och extra ordinarie tjänstemän vid marinstaben skall uppföras en tjänst för kontorsbiträde i Ca 8 för sekreterare åt marinöverintendenten respektive tjänster för en assistent i Ce 25 och en kontorist i Ce 13 för den skeppstekniska inspektionen samt tjänster för två kontorister i Ce 13 för sekreterare åt marinchefen och marinstabschefen. Vid bifall till förslaget erfordras icke längre följande tjänster inrättade med utnyttjande av sakanslag, nämligen tjänster för ett kontorsbiträde i Ce 8, en assistent i Ce 25, en kontorist i Ce 13 och en kontorist i Cg 13. En tjänst för kanslibitråde i Ce 11, uppförd på personalförteckningen avseende extra ordinarie tjänstemän vid marinstaben, kan ävenledes utgå.

Departementschefen.

Som framgår av den lämnade redogörelsen har Kungl. Maj:t genom beslut i november 1953 medgivit att vissa försök rörande ändrad organisation av marinstaben får verkställas under tiden januari—september innevarande år. Chefen för marinen har nu — i anslutning till ifrågakvarande försöksverksamhet — framlagt förslag till en mera definitiv omorganisation av marinledningen. Det kunde ifrågasättas att låta ett ställningstagande till detta förslag anstå till dess att erfarenheterna av pågående försök slutligt kan överblickas. Av flera skäl anser jag det emellertid angeläget att ifrågakvarande förslag prövas redan nu. Jag har sålunda under hand inhämtat, att den på försök tillämpade organisationen klart visat sig fungera bättre än den organisation som staben skall ha enligt gällande instruktion. Det bör i detta sammanhang framhållas, att man vid utformningen av förevarande organisationsförslag, som i princip överensstämmer med den sedan länge tillämpade organisationen av arméstaben, haft tillgång erfarenheter från verksamheten vid sistnämnda stab. Jag har vidare funnit det lämpligt att samordna omorganisationen av marinförvaltningen, en fråga som jag förut i annat sammanhang denna dag anmält, med omorganisationen av marinledningen i övrigt.

Jag övergår härnäst till en närmare prövning av det av marinchefen framlagda organisationsförslaget. Den nu på försök tillämpade sektionsindelningen av marinstabens avdelningar bör med hänsyn till de vunna, goda

erfarenheterna bibehållas. Marinchefen har föreslagit, att chefen för marinstaben tillika skall vara chef för sektion I, att den nu befintliga beställningen för souschef vid marinstaben i Mo 14 utbytes mot beställning för ställföreträdande sektionschef i Ma 37 samt att nuvarande beställning för inspektör för torpedvapnet i Mo 14 utbytes mot beställning för sektionschef i marinstaben i Mo 15. Innehavaren av sistnämnda tjänst skall tillika vara chef för sjöofficerskåren. Enligt nu gällande bestämmelser är marinchefen chef för sjöofficerskåren. Jag kan icke biträda marinchefens förslag i denna del. Jag förordar, att den nuvarande beställningen i Mo 14 för souschef i marinstaben utbytes mot en beställning i samma lönegrad för sektionschef i staben. Innehavaren av sistnämnda tjänst, som regelmässigt bör vara officer ur kustartilleriet, bör placeras som chef för sektion I varigenom marinstabschefen kan befrias från uppgiften att vara chef för nämnda sektion. Med hänsyn till det anförda räknar jag icke med någon beställning för ställföreträdande sektionschef. Jag förordar vidare, att beställningen för inspektör för torpedvapnet i Mo 14 utbytes mot beställning i Mo 14 för sektionschef i marinstaben. Innehavaren av sistnämnda beställning bör enligt min mening icke vara chef för sjöofficerskåren. Ifrågavarande uppgift bör antingen fullgöras av marinchefen eller av marinstabschefen. Jag anser det icke nödvändigt att nu fatta slutlig ställning till denna fråga.

Marinchefen föreslår vidare att en beställning för förste marindirektör i Co 15 inrättas för befattningen såsom inspektör för den skeppstekniska tjänsten. Marinchefen har därvid förutsatt, att innehavaren av nämnda beställning tillika skall vara chef för mariningenjörkåren. Marinöverdirektören, som enligt nu gällande ordning är såväl avdelningschef i marinförvaltningen som inspektör för den skeppstekniska tjänsten och chef för mariningenjörkåren, skall enligt marinchefens förslag helt avses för befattningen såsom avdelningschef i marinförvaltningen. Själv har jag vid mina överväganden räknat med att uppgiften att vara chef för mariningenjörkåren tills vidare skall åvila marinöverdirektören. För befattningen som inspektör för den skeppstekniska tjänsten föreslår jag att mariningenjörkårens stat utökas med en beställning för förste marindirektör. Med beaktande av löneställningen för inspektörerna i marinledningen anser jag att beställningen bör placeras i Ca 37. Beställningen bör upptagas under tjänstebenämningen förste marindirektör (inspektör för den skeppstekniska tjänsten). Någon ytterligare utökning av mariningenjörkårens stat i detta sammanhang är jag icke beredd att tillstyrka. Enligt min mening bör prövas om icke inspektören för den skeppstekniska tjänsten med hänsyn till de göromål som han enligt mitt förslag kommer att få bör inplaceras i marinstaben.

Jag föreslår att beställningarna för marinstabschef i Mo 15 och två sektionschefer i Mo 14 fr. o. m. nästa budgetår redovisas under rubriken

Marinstaben i marinens personalförteckning för ordinarie tjänstemän. Jag anser mig således icke böra tillstyrka att inspektörsbeställningarna omvandlas till beställningar för avdelningschefer och redovisas under nyssnämnda rubrik. Hinder bör icke möta att placera inspektörer såsom avdelningschefer i marinstaben.

I likhet med marinchefen anser jag att en översyn av expeditionstjänsten inom marinledningen bör komma till stånd. Undersökningarna bör verkställas under medverkan av statens organisationsnämnd. Det torde emellertid vara möjligt att redan innan resultaten av ifrågavarande undersökningar föreligger i viss utsträckning ändra den personalorganisation som f. n. avses för uppgifter inom expeditionstjänsten. Jag räknar således med att antalet arvodesbefattningar i 1:22 för pensionerade underofficerare (expeditionsunderofficerare) kan minskas med fyra i samband med att inspektörernas expeditioner utgår ur organisationen. Å andra sidan biträder jag förslagen att inrätta två kontoristtjänster i Ce 13 för sekreterare åt marinchefen och marinstabschefen i utbyte mot de tjänster som f. n. finnes inrättade för ifrågavarande sekreterare, d. v. s. en kontoristtjänst i Cg 13 på sakanslag och en kanslibiträdetsjänst i Ce 11 på avlöningsanslag. Med hänsyn till de förändringar i fråga om utformningen av inspektionen av den skeppstekniska tjänsten som jag förordat är jag icke beredd att nu fatta ståndpunkt till föreliggande förslag till ändringar rörande en tjänst för assistent i Ce 25 och en tjänst för kontorist i Ce 13, båda på sakanslag. Den föreslagna ändringen av en tjänst för kontorsbiträde i Ce 8 avsedd för sekreterare åt marinöverintendenten föranleder i detta sammanhang ingen åtgärd från min sida.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att på förslag i vanlig ordning närmare utforma marinledningens organisation i enlighet med de huvudprinciper som i det föregående anförts samt att utfärda de bestämmelser som erfordras för den nya organisationen.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid marinen som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit.

[4] **Rationaliseringsverksamhet inom försvaret.**

Liksom skett föregående år torde i detta sammanhang böra lämnas en översikt över det aktuella läget beträffande den rationaliseringsverksamhet inom försvaret som bedrivs genom statens organisationsnämnds försorg, särskilt i den mån denna verksamhet påverkar anslagsberäkningarna

i det följande eller utformningen av skilda organisationsenheter under nästa budgetår.

Stabs- och förvaltningstjänsten m. m. vid artilleri- och ingenjööfficersskolan, Göta trängkårs mobiliseringscentral i Nora samt försvarsområdestaberna med undantag av staben för Stockholms försvarsområde tillika kommandantsstab i Stockholm samt staben för Kiruna—Jokkmokks försvarsområde med arméns jägarskola har under år 1953 omorganiserats i enlighet med förslag som avgivits av chefen för armén i samråd med statens organisationsnämnd. Förslagen har i samtliga fall grundats på undersökningar som verkstälts av organisationsnämnden.

F. n. föreligger förslag till omorganisation av följande staber och förband, nämligen kommandantsstaben i Stockholm tillika stab för Stockholms försvarsområde, Kiruna—Jokkmokks försvarsområdestab, jägarskolan, Stockholms luftvärnsregemente, luftvärnsskjutskolan, Svea och Göta ingenjörkårer, Signalregementet, Signalregementets kompani i Boden samt tygförvaltningsskolan. Förslaget rörande Svea ingenjörkår berör även fältarbetsskolans organisation. I skrivelsen med förslag till ändrad organisation av Signalregementets kompani i Boden har arméchefen anmält att stabs- och förvaltningstjänsten vid samtliga förband och försvarsområdestaber numera undersökts av statens organisationsnämnd.

Med hänsyn till de förändringar som inträffat i fråga om utbildning, krigsorganisation, materielmängder m. m. har organisationsnämnden ansett det erforderligt att verkställa fortsatta undersökningar av vissa förband. Ifrågavarande undersökningar, som beräknas komma att påbörjas under budgetåret 1954/55, kommer i första hand att avse expeditions-, förråds- och ekonomitjänsten och därmed sammanhängande verksamhetsområden.

Den av Kungl. Maj:t år 1952 fastställda organisationen av Sydkustens marindistrikt är numera i det närmaste genomförd. Övergången till ny organisation har skett under medverkan av statens organisationsnämnd. Organisationsnämnden har slutfört vissa kompletterande organisationsundersökningar av verksamheten vid marinens skolor på Berga. Rapport över undersökningsresultaten har i vanlig ordning överlämnats till chefen för marinen. Organisationsundersökningar pågår vid Blekinge kustartilleriförsvaret och beräknas bli slutförda under innevarande år.

Vid flygvapnet torde försök med flottiljorganisation, grundade på verkställda undersökningar vid en flottilj, kunna igångsättas tidigast under år 1955.

Flertalet av här angivna förslag till organisationsändringar vid förband och staber kommer i det följande att upptagas till behandling. De personalförändringar som beräknas bli erforderliga för övergång till ny organisation kommer att närmare behandlas under vederbörliga avlöningsanslag. I den mån det skulle visa sig möjligt att tidigare än nu beräknats

ändra organisationen även vid andra enheter än som f. n. kan förutses komma att omorganiseras före utgången av nästa budgetår bör sådana möjligheter tillvaratagas. Jag förutsätter därför att — liksom varit fallet för innevarande och tidigare budgetår — Kungl. Maj:t skall äga att jämväl under budgetåret 1954/55 vidtaga de jämkningar i vederbörande personalorganisationer som blir erforderliga i anledning av beslut om organisationsändring, dock givetvis alltså icke såvitt avser personalstaterna för ordinarie personal, samt att bereda särskild ersättning åt personal som med bibehållen löneställning bestrider göromål som i en ny organisation ankommer på innehavare av högre tjänst.

Vid anmälan i annat sammanhang denna dag av proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. har jag haft anledning att omnämna den rationaliseringsverksamhet inom försvaret som består i övergång till hålkortsmässig redovisning på olika områden. En mera detaljerad redogörelse lämnas därvid för förråds- och verkstadsbokföringen vid flygvapnet, där verksamheten i dessa hänseenden nått längst. Kostnadsminskningar har redan uppnåtts i denna verksamhet dels i form av personalbesparingar dels — och främst — genom de möjligheter som det nya redovisningssystemet erbjuder till effektiv förrådsövervakning.

Sedan flera år tillbaka bearbetas största delen av försvarets bokföring och anslagsredovisning maskinellt vid försvarets civilförvaltnings hålkortsanläggning. I denna bearbetning har numera inlagts flygförvaltningens dispositionsbokföring såvitt avser anslag till anskaffning och underhåll av flygmateriel.

För närvarande pågår försök med central uträkning och utbetalning med användning av hålkortsanläggningen vid civilförvaltningen av månadslöner till tjänstemän inom hela försvaret. Genom en dylik centralisering beräknas betydande personalbesparingar kunna vinnas.

Inom arméstaben undersökes möjligheterna att i samband med omläggning av personalredovisningen inom försvaret övergå till redovisning på hålkort. En sådan redovisning bedömes kunna medföra avsevärda effektivitetsvinster. För närvarande pågår uppläggning på hålkort av arméns mobiliseringsverk.

Inom armén pågår för övrigt försök med avlöningsuträkning samt fullständig verkstadsbokföring och fakturering vid de 19 tygverkstäderna av 1. klass. Beräknade kostnadsbesparingar härigenom uppgår till omkring 100 000 kronor per år. För detta arbete anlitas tills vidare civilförvaltningens anläggning. Vidare har utarbetats ett förslag till förrådsredovisning av ammunition inom armén. Även beträffande reservdelsredovisning och dispositionsbokföring avses undersökningar skola ske av lämpligheten av att övergå till hålkortsbearbetning.

Arméns fältutrustningsverk har lagts upp på hålkort. De möjligheter till central bearbetning av materialet som härmed vunnits medför betydande personalbesparingar särskilt vid de ofta återkommande revideringar av utrustningsverket som måste göras.

Inom marinen finnes en hålkortsanläggning för avlöningsuträkning och bokföring för marinverkstäderna i Stockholm. Det överväges att även på motsvarande arbetsområden i Karlskrona övergå till maskinell redovisning liksom även att införa hålkortsmässig förrädsredovisning inom marinen.

Med hänsyn till angelägenheten av att samordna den verksamhet på detta område som sålunda pågår inom skilda delar av försvaret har med stöd av Kungl. Maj:ts den 25 september 1953 givna bemyndigande inom försvarsdepartementet tillkallats särskilda sakkunniga för att biträda med utredning rörande utnyttjandet av hålkortsanläggningar inom försvaret.

[5] **Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	1 700 000	1 946 965
1953/54 (statsliggaren s. 172)	2 057 000	
1954/55 (förslag)	2 112 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 8) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 2 057 000 kronor, d. v. s. samma belopp som anvisats för löpande budgetår. I samband därmed anmäldes att storleken av anslaget var beroende av ställningstagandet till den utredning som verkställdes rörande försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning.

Yrkande.

Fortifikationsförvaltningen (skr. ¹²/₂ 1954) hemställer, att anslaget höjes med 575 000 kronor.

	Ökning
1. Ändrad organisation av försvarets fastighetsförvaltning	542 500
2. Uppflyttningar i lönegrad:	
1 kanslibitråde Ca 11 (handsekreterare åt chefen för befästningsbyrån) — kontorist Ca 13	804
1 kanslibitråde Cg 11 på sakanslag (kasernbyrån, bostadssektionen) — kontorist Ce 13 på avlöningsanslag	10 092
1 kanslibitråde Ca 11 (registrator på administrativa byrån) — kontorist Ca 13	336
3. Löneklassuppflyttningar	21 268
	<hr/> 575 000

Motiv.

1. För försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning avsedd teknisk personal i 27 lönegraden och högre lönegrader bör uppföras på ämbetsverkets personalförteckning.

2. Till stöd för ifrågavarande yrkanden har främst åberopats de med respektive tjänster förenade arbetsuppgifternas art och omfattning. Förslaget om uppflyttning i lönegrad av kanslibiträdestjänsten på administrativa byrån har framställts i tidigare äskanden (prop. 1953:110, s. 51). Genom beslut den 18 december 1953 angående ändrad löneställning för viss biträdespersonal m. m. har Kungl. Maj:t förordnat, bland annat, att innehavaren av denna tjänst skall meddelas förordnande att mot vikariatslön bestrida göromål, som eljest ankommer på tjänsteman i Ca 13 för tiden den 1 januari—den 30 juni 1954.

Fortifikationsförvaltningen föreslår därjämte följande förändringar beträffande personal med avlöning från annat anslag än avlöningsanslag.

En tjänst för tekniskt biträde (befästningsbyrån) i Cg 11, vars innehavare avses för kvalificerad kartritning, föreslås skola utbytas mot en tjänst för tekniker i Ce 13. En befattning för skriv- och kontorsgöromål (administrativa byrån), vars innehavare disponeras för avlöningsuträkning m. m., föreslås skola utbytas mot en tjänst för kanslibiträde i Ce 11. Två extra kanslibiträdestjänster med placering, en på kasernbyråns bostadssektion och en på byggnadsbyråns arbetssektion, föreslås skola utbytas mot två extra ordinarie tjänster för kanslibiträden.

För att tillfredsställande kunna fullgöra på administrativa byråns kansli-sektion åvilande arbetsuppgifter har fortifikationsförvaltningen sett sig nödsakad att, utöver i personalförteckningen upptaget antal amanuenser, anställa ytterligare två amanuenser, enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång, med avlöning från sakanslag. Då någon minskning av arbetsuppgifternas omfattning icke synes vara att förvänta föreslår ämbetsverket att två amanuens-tjänster, enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång, upptages i personalförteckningen.

Inom byggnadsbyråns arkitekt- och konstruktionssektion är inrättad en detalj för kostnadsberäkning av arbeten för kaserner och andra byggnader. På detaljen ifråga har under budgetåret 1952/53 kostnadsberäknats omkring 200 byggnader till en sammanlagd kostnad av omkring 80 miljoner kronor. Med hänsyn till arbetsuppgifternas kvalificerade natur bör såsom chef för detaljen avses en förste byråingenjör i Ce 29. Omfattningen av de kvalificerade göromålen vid sektionen i övrigt gör det icke möjligt att avse någon av sektionens redan befintliga befattningar i 29 lönegraden eller högre lönegrad för ifrågavarande detalj. Fortifikationsförvaltningen föreslår därför att en tjänst för förste byråingenjör i Ce 29 inrättas avsedd för chefen för detaljen.

Såsom militär sektionschef vid fortifikationsförvaltningen avses f. n. överstelöjtnant eller major vid fortifikationskåren. Fortifikationsförvaltningen hemställer nu, under hänvisning till en skrivelse i ämnet från chefen för fortifikationskåren, att ifrågakarande bestämmelser ändras så att endast överstelöjtnant vid fortifikationskåren avses för sektionschefsbefattning inom ämbetsverket. Ämbetsverket hänvisar till arten av de arbetsuppgifter, som åvilar de militära sektionscheferna, samt till det förhållandet att motsvarande civila befattningshavare inom ämbetsverket är placerade i 33 lönegraden.

De enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 mars 1951 tillkallade sakkunniga med uppdrag att inom civildepartementet biträda med översyn av löneställningen för vissa chefstjänstemän har i en den 23 februari 1954 dagtecknad promemoria framlagt förslag angående löneställningen för vissa chefstjänstemän inom fortifikationsförvaltningen. De sakkunniga har prövat löneställningen för byråchef i Cp 14 (chef för kasernbyrån), chefsarkitekt i Cp 12, sektionschef (forskare) i Cp 12 eller Cr 12, byrådirektör (chef för byggnadsbyråns värmesektion) i Ca 33 samt domänofficer i 1:40. Beträffande förenämnda tjänster för chefsarkitekt, sektionschef och byrådirektör har de sakkunniga på i promemorian närmare angivna skäl ansett att någon ändring av löneställningen för närvarande icke bör vidtagas. Där emot föreslås att byråchefstjänsten uppflyttas till Cp 15. För befattningen som domänofficer anser de sakkunniga att en arvodesbefattning i 1:36 är tillfyllest.

Departementschefen.

Jag har inledningsvis anmält den utredning som verkstälts rörande organisationen av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning och därvid avgivit mina förslag i ämnet.

Vad angår fortifikationsförvaltningens förslag till ändring av ämbetsverkets personal med avlöning från avlöningsanslag tillstyrker jag att en tjänst för kanslibitråde i Ca 11 avsedd för registrator på administrativa byrån utbytes mot en tjänst för kontorist i Ca 13. Jag föreslår vidare, att ytterligare två amanuens tjänster enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång inrättas. Vid bifall härtill räknar jag med att två av ämbetsverket inrättade amanuens tjänster med avlöning från byggnadsanslag utgår ur organisationen.

Beträffande personal med avlöning från annat anslag än avlöningsanslag räknar jag med att en tjänst för tekniker i Ce 13 inrättas i utbyte mot en tjänst för tekniskt biträde i Cg 11 och att två kanslibitrådestjänster i Ce 11 inrättas i utbyte mot två tjänster för kanslibiträden i Cg 11.

I anslutning till vad som i det föregående sagts beträffande löneställ-

ningen för vissa cheftjänstemän inom fortifikationsförvaltningen tillstyrker jag att tjänsten för byråchef, chef för kasernbyrån, i Cp 14 uppflyttas till Cp 15 samt att en arvodesbefattning för pensionerad officer, domänofficer, i löneklass 1:36 inrättas i utbyte mot en motsvarande befattning i löneklass 1:40. Sistnämnda befattning torde emellertid övergångsvis få bibehållas intill nuvarande innehavarens avgång.

På fortifikationsförvaltningens personalförteckning avseende extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25 med avlöning från byggnadsanslag finnes upptagna tre tjänster för överkontrollanter i Ce 31. Under hand har framställts önskemål om att ändra tjänstebenenämningen för ifrågasvarande tjänster till byrådirektör. Jag har icke något att erinra häremot.

Någon annan förändring beträffande fortifikationsförvaltningens personal än nu sagts kan jag för närvarande icke tillstyrka.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1954/55 till 2 112 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 1 452 kronor på grund av det föreslagna utbytet av tjänsterna för byråchef i Cp 14 och ett kanslibitråde i Ca 11 mot tjänster för byråchef i Cp 15 och en kontorist i Ca 13 och med 3 520 kronor på grund av löneklassuppflyttningar till $(425\ 000 + 1\ 452 + 3\ 520 =)$ i runt tal 430 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 21 228 kronor för två amanuéstjänster enligt den reglerade befordringsgången samt med 10 200 kronor för löneklassuppflyttningar. Posten ökas alltså till $(885\ 000 + 21\ 228 + 10\ 200 =)$ i runt tal 917 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med sammanlagt 18 000 kronor för de förslag som i det föregående avgivits beträffande personalorganisationen vid ämbetsverket m. m. till $(740\ 160 + 18\ 000 =)$ i runt tal 758 160 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 127 000 kronor, och Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 840 kronor, samt inkomstposten Pensionsmedel, 130 000 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Anslagshöjningen utgör 55 000 kronor.

Med hänsyn till att även den lägre extra ordinarie personalen vid fortifikationsförvaltningen upptages i personalförteckning, som fastställs av Kungl. Maj:t, torde anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal även för nästa budgetår kunna betecknas förslagsvis. Posten bör emellertid liksom hittills maximeras av Kungl. Maj:t.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat uppföra tjänster för byråchef, chef för kasernbyrån, i lönegrad Cp 15 och en kontorist i lönegrad Ca 13 i utbyte mot tjänster för byråchef, chef för kasernbyrån, i lönegrad Cp 14 och ett kanslibiträde i lönegrad Ca 11;

under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25 med avlöning från byggnadsanslag utbyta tre tjänster för överkontrollant i lönegrad Ce 31 mot tre tjänster för byrådirektör i lönegrad Ce 31;

b) fastställa följande avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	430 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	127 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 840
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	917 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	758 160
	Summa kronor 2 242 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	130 000
	Nettoutgift kronor 2 112 000

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 112 000 kronor.

[6] **Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	270 000	268 000
1953/54 (statsliggaren s. 174)	295 000	
1954/55 (förslag)	295 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 8) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Forti-

fikationsförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 295 000 kronor.

Fortifikationsförvaltningen framhåller att ämbetsverket icke räknar med några utgifter under förevarande anslag för sådan personal vid regionala och lokala fastighetsförvaltande myndigheter som enligt ämbetsverkets i det föregående anmälda förslag bör uppföras på fortifikationsförvaltningens personalförteckning. Kostnaderna för resor och traktamenten för nämnda personal bör enligt fortifikationsförvaltningen bestridas från saksanslag och uppkommande kostnader för sjukvård och expenser bör belastas försvarsgrenarnas anslag till sjukvård och expenser. Fortifikationsförvaltningen räknar sålunda med ett oförändrat medelsbehov för nästa budgetår.

Departementschefen.

Anslaget bör enligt min mening uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen*: Omkostnader för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kronor.

[7] Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	143 000 000	182 069 521
1953/54 (statsliggaren s. 185)	181 500 000	
1954/55 (förslag)	180 500 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 20) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 180 000 000 kronor.

Till följd huvudsakligast av förefintliga vakanser utvisar försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag lägre belastning än vad som skulle vara fallet, om alla i personalförteckningarna för armén, marinen och flygvapnet redovisade personalstater vore fyllda. För att såvitt möjligt erhålla överensstämmelse mellan anslag och belastning har anslagen för varje budgetår beräknats med ledning av tillgängliga uppgifter om medelsförbrukningen på anslag för tidigare budgetår.

Yrkanden.

Försvarets civilförvaltning föreslår i anslutning till yrkanden av chefen för armén m. fl. myndigheter vissa personalförändringar m. m. vid armén.

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1. Vissa förändringar beträffande armé- staben.			
1 assistent Cg 22—Ce 22	—		
1 kontorsskrivare Cg 19 — assistent Ce 22	2 088		
1 kanslibiträde Ce 11, vakant		—	+ 2 088
2. Motorisering av A 4.			
1 arméingenjör Ca 25	16 464		+ 16 464
3. Organisationen av fallskärmsjägerut- bildningen.			
1 major Ma 30	19 860		
1 byråingenjör Cg 27 — arméingenjör av 2. graden Ce 27	—		
4 packningsförmän Cg 14—Ce 15	1 488		
1 förrådsman Cg 11—Ce 11	—		
1 extra biträde för skriv- och kontors- göromål uppföres på personalför- teckningen för andra extra ordina- rie tjänstemän än manskap	—		
Hoptillägg	48 500		+ 69 848
4. Personalförändringar i anledning av minskat antal stamridhästar.			
1 överfurir (i hovslagartjänst) Ma 14, 7 remontryttare Ce 12, 10 remon- dressörer Cg 12 och 5 hästkötare Cg 10 indrages		143 988	— 143 988
5. Arméns underbefälsorganisation.			
48 rustmästare Ma 16	—		
142 (53) överfurirer Ma 14	486 116		
25 (16) överfurirer Ma 14 vid för- svarsområdesstaber i utbyte mot 6 (5) pensionerade underoffice- rare (ammunitionsförvaltare) 1: 22 och 11 (5) bilförare Ce 10 ...	83 872		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 överfurir Ma 14 vid V. militärbefälstaben i utbyte mot 1 bilförare Ce 10 (vakant)	9 300		
1 överfurir Ma 14 vid krigshögskolan i utbyte mot 1 kanslibiträde Ce 11	1 032		
2 överfurirer Ma 14 (i hovslagartjänst) utgår		18 344	
60 ordinarie furirer Ma 11/10 överföres från truppförbanden till tygstaten i utbyte mot 60 extra ordinarie furirer Me 11/10	—		
35 extra ordinarie furirer Me 11/10 (vakanta) utgår		—	
2 extra ordinarie furirer Me 11/10 (i hovslagartjänst) utgår		16 368	
410 instruktörsaspiranter Mf 8/7 utgår		2 769 960	
700 instruktörsaspiranter Mf 8/7— Mf 8	—		— 2 224 352
<hr/>			
6. Personal för frivilligfrågor.			
7 pensionerade officerare 1:30, en vid varje militärbefälstabsstab	—		
22 assistenter för frivilligfrågor Ce (Cg) 13	44 545		
Arvoden till assistenter för frivilligfrågor	4 371		+ 48 916
<hr/>			
7. Utbyggnad av signaltruppernas organisation m. m.			
1 överstelöjtnant Ma 33	23 940		
2 majorer Ma 30	42 168		
2 kaptener Ma 27	35 304		
2 förvaltare eller fanjunkare Ma 21/19 — förvaltare Ma 23	4 512		
1 fanjunkare Ma 19	11 868		
8 pensionerade underofficerare 1:22	37 888		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
3 ryttmästare Ma 27, 4 löjtnanter Ma 23/19, 3 fanjunkare Ma 19 och 3 sergeanter Ma 16 överföres från andra truppslag	—		+ 155 680
8. Förändringar beträffande fälttygkåren utom såvitt avser armétygförvaltningen.			
3 majorer Ma 30 — överstelöjtnanter Ma 33	7 644		
1 major Ma 30 — chef för tygförvaltningsskolan Ma 33 (Ma 30)	—		
3 majorer Ma 30	60 780		
1 kapten Ma 27 — major Ma 30 ...	2 816		
Arvode till tygmästare		780	
6 kaptener Ma 27	104 664		
60 kaptener (ryttmästare) Ma (Md) 27 överföres från truppförband m. m.	—		
6 förste tygförvaltare Ca 23 — förvaltare Ma 23, 25 tygförvaltare Ca 23 — förvaltare Ma 23, 12 tygskrivare Ca 19 — fanjunkare Ma 19; samtliga överföres från tygstaten	—		
Särskilda befattningsarvodena	—		
5 ingenjörförrådsförvaltare Ca 23 — förvaltare Ma 23; överföres från ingenjörtrupperna	—		
1 signalförrådsförvaltare Ca 23 — förvaltare Ma 23; överföres från signaltrupperna	—		
1 fanjunkare Ma 19	11 244		
1 major eller kapten Ma 30/27 — major Ma 30	—		
1 kapten Ma 27	—		
1 förvaltare Ma 23	—		+ 186 368
9. Utbyggnad av tygstaten.			
4 förste tygverkmästare Ca 22 (4 tygverkmästare Ca 21)	49 856		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
10 förste tyghantverkare Ca 19 (10 tyghantverkare Ca 17)	103 280		
10 tyghantverkare Ca 17	103 280		
2 armétekniker Ca 14 — förste ar- métekniker Ca 16	—		
33 armétekniker Ca 14	302 676		
20 furirer Me 11/10 utgår		163 680	
5 yrkeslärare Cg 19	—		+ 395 412
<hr/>			
10. Förändringar beträffande intenden- turkåren utom såvitt avser armé- intendenturförvaltningen.			
1 major Ma 30 — chef för intenden- turförvaltningsskolan Ma 33 (Ma 30)	—		
2 kaptener Ma 27 — majorer Ma 30	5 624		
6 kaptener Ma 27	105 496		
1 kapten, ryttmästare eller löjtnant Md 27 eller Md 23/19 — kapten Ma 27; överföres från arméns under- officersskola	2 385		
1 förvaltare (i kassatjänst) Ma 23 ...	13 984		
7 förvaltare (i intendenturförråds- tjänst) Ma 21—Ma 23	—		+ 127 489
<hr/>			
11. Förändringar i övrigt beträffande ar- méingenjörkåren utom såvitt avser armétygförvaltningen.			
3 arméingenjörer av 1. graden Ce 29 — Ca 29	—		
3 arméingenjörer av 2. graden Ce 27 — Ca 27	—		
1 armédirektör av 1. graden Ca 33 ...	—		
2 armédirektörer av 2. graden (1 ar- médirektör av 2. graden) Ca 31 ...	21 984		
1 arméingenjör av 2. graden Ce 27 ...	17 028		
1 arméingenjör Ce 25	15 216		
1 ingenjör Cg 24 — arméingenjör av 1. graden Ce 29, 1 ingenjör Cg 22 — arméingenjör av 1. graden Ce 29, 1 ingenjör Cg 22 — arméingenjör			

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
av 2. graden Ce 27; samtliga överföres från sakanslag	—		
3 verkstadschefer högst Ce 33 — armédirektörer av 1. graden Ca 33, 3 verkstadschefer högst Ce 31 — armédirektörer av 2. graden Ca 31, 9 verkstadschefer högst Ce 29 — arméingenjörer av 1. graden Ca 29, 2 verkstadschefer högst Ce 27 — arméingenjörer av 2. graden Ca 27; samtliga överföres från arméns tygverkstäder	—		
1 verkstadschef Ce 25 — arméingenjör av 1. graden Ca 29, 1 verkstadschef Cg 25 — arméingenjör av 1. graden Ca 29, 1 verkstadsingenjör Ce 27 — arméingenjör av 1. graden Ca 29, 1 verkstadsingenjör Ce 25 — arméingenjör av 1. graden Ca 29, 1 verkstadsingenjör Cg 25 — arméingenjör av 1. graden Ca 29, 1 verkstadsingenjör Ce 25 — arméingenjör av 2. graden Ca 27; samtliga överföres från sakanslag	96 852		
2 verkstadsingenjörer Ca (Ce) 27 ...	35 604		+ 186 684
12. Förändringar i övrigt beträffande vissa personalstater.			
Luftvärnet.			
2 kaptener Ma 27	35 304		+ 35 304
Trängtrupperna.			
1 major Ma 30 — överstelöjtnant Ma 33	2 532		
4 förvaltare Ma 21—Ma 23	—		
1 kapten Ma 27 vid fälttygkåren överföres till trängtrupperna	—		+ 2 532
13. Förändringar i övrigt beträffande vissa utbildningsanstalter.			
Infanteriets kadettskola.			
1 förrådsman Ce 11 (Cg 11)	8 652		+ 8 652

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
Krigsskolan.			
1 instruktör Cg 19—Ce 19	—		
1 förste vaktmästare Ce 11 — mate- rielförvaltare Ca 14	—		
3 vaktmästare och 1 hästkötare Ce 10 — vaktmän Ce 12	2 880		
1 extra biträde för skriv- och kon- torsgöromål (halvtidstjänstgörande)	3 372		6 252
Artilleriskjutskolan.			
1 skogvaktare Ce 17—Ca 17	—		—
Arméns signalskola.			
2 överfurirer Ma 14 — rustmästare Ma 16 eller yrkesinstruktörer Ce 17	—		
1 pensionerad underofficer 1: 22	—		
1 kontorist Ce 13	—		
1 kollektivavtalsanställd arbetare — förrådsman Ce 11	8 652		8 652
Arméns radarskola.			
1 tekniskt biträde Ce 14	—		
1 förrådsman Ce 11 — förrådsförman Ce 13	—		—
Arméns skyddsskola.			
Utbildningsarvodet	3 120		3 120
Arméns motorskola.			
Major Ma 30 vid fälttygkåren — chef för motorskolan Ma 30	—		—
Infanteriskjutskolan.			
1 biträde för skriv- och kontorsgöro- mål	6 204		6 204
14. Förändringar beträffande arméhund- väsendet.			
1 sergeant Ma 16 — fanjunkare Ma 19 (fanjunkare, styckjunkare eller ser- geant Ma 19/16)	660		
1 hunddressör Ce 14 — tillsynsman Ce 16	—		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
2 hantverkare Cg 12—Ce 12	—		
1 förrådsman Cg 11 — förrådsför- man Ce 13 (förrådsman Ce 11) ...	—		
5 hundskötare Ce 10 — andre hund- dressörer Ce 12	—		
1 bilförare Cg 10—Ce 10	—		
1 extra biträde för skriv- och kon- torsgöromål — kanslibiträde Ce 11 (1 biträde för skriv- och kontors- göromål på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänste- män än manskap)	—		
1 ekonomibiträde Cg 5—Ce 5	—		
2 ekonomibiträden Cg 4—Ce 4	—		
6 kollektivavtalsanställda arbetare — 1 hantverkare Ce 12, 2 förrådsmän Ce 11, 3 hundskötare Ce 10	—		
			+ 660
<hr/>			
15. Förändringar i övrigt beträffande mi- litär personal.			
1 expeditionsofficer 1: 30 vid VII. militärbefälsstaben	6 750		
1 expeditionsunderofficer 1: 22 vid arméöverläkarens expedition	5 476		
1 verkstadsunderofficer 1: 22 vid I 21 utgår		4 924	
			+ 7 302
<hr/>			
16. Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.			
1 bataljonsläkare Ca 27 vid Ing 1 — regementsläkare Ca 29	1 872		
1 bataljonsläkare Ca 27 vid infante- riets kadettskola	18 276		
1 läkare Cg 25 vid krigsskolan — bataljonsläkare Ca 27	1 812		
4 bataljonsläkare Ca 25 vid P 2, Lv 1, Lv 2 och Lv 3	60 864		
1 instruktionsköterska i Ce 20/18 vid T 3	11 406		
2 extra instruktionsköterskor Cg 20/18 vid T 1 och T 2 under längst åtta månader för år	14 576		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 sjukgymnast Cg 14 (halvtidstjänstgörande) vid I 1 — Ce 14	—		
1 sjukvårdsbiträde Ce 5 vid I 3	5 856		
10 reservsjuksköterskor	11 880		
Höjda arvoden till reservsjuksköterskor	15 100		+ 141 642
<hr/>			
17. Förändringar beträffande ekonomipersonal.			
3 köksföreståndare Ca 18 vid I 2, I 12, och T 1 — Ca 20	—		
3 biträdande köksföreståndare Ca 14 vid I 2, I 12 och T 1 — Ca 16	—		
1 extra biträdande köksföreståndare Cg 14 vid A 6	8 532		
1 kokerska Ce 6 vid Ing 3 utgår		—	+ 8 532
<hr/>			
18. Förändringar i övrigt beträffande förråds-, vakt- och maskinpersonal.			
1 maskinist Ca 16 vid arméns underofficersskola (vakant) — maskinmästare Cg 17	—		
1 eldare av 1. klassen Ca 11 vid A 8 (vakant) — reparatör Cg 12	—		
1 maskinist Ca 16 vid Lv 6 (vakant) — Ca 15		—	
1 maskinist Ca 16 vid I 7 — maskinmästare Ca 17	—		
16 vaktmästare Ce 10, varav 9 vid A 8 och 7 vid arméns intendenturförråd i Stockholm — vaktmän Ce 12	11 520		
1 hantverkare Cg 12 vid A 4 — Ce 12	—		
1 värmeskötare Cg 11 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden — eldare Ce 11	—		
1 eldare Ce 10 vid A 6 — Ce 11	336		
2 kollektivavtalsanställda arbetare vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden — förrådsmän Ce 11	—		+ 11 856
<hr/>			

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
19. Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.			
1 kansliskrivare (i kassatjänst) Ce 15 vid IV. militärbefälsstaben — Ca 15	—		
1 kontorist (i kassatjänst) Ce 13 vid IV. militärbefälsstaben — Ca 13 ...	—		
1 kanslibitråde Ce 11 vid IV. militär- befälsstaben — Ca 11	—		
1 kanslibitråde Cg 11 vid IV. militär- befälsstaben — Ce 11	—		
1 kontorsbiträde Ca 8 vid fortifika- tionsbefälhavarstaben i Boden — kontorist Ca 13	1 800		
1 kontorsbiträde Ca 8 vid fortifika- tionsbefälhavarstaben i Boden — kanslibitråde Ca 11	1 104		
1 kanslibitråde Ce 11 vid fortifika- tionsbefälhavarstaben i Boden — kontorist Ce 13	—		
3 biträden för skriv- och kontors- göromål, varav 2 vid IV. militär- befälsstaben och 1 vid T 2, upp- föres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöro- mål (halvtidstjänstgörande) vid väg- och vattenbyggnadskårens chefsexpedition	3 372		
75 biträden för skriv- och kontors- göromål — kontorsbiträden Ca 8...	—		+ 6 276
20. Övriga personalförändringar m. m.			
1 skogvaktare Ca 17 vid fortifikations- befälhavarstaben i Boden — Ca 19	—		
1 skogvaktare Cg 17 vid P 2 — Ce 17	—		
1 brandmästare Ce 17 vid platsbefälet i Karlsborg	—		
Indelt manskap		5 000	
Civila lärare	50 000		
Lönerevision	321 000		+ 366 000

21. Rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten vid arméns förband m. m. medför eller bedömes medföra följande personalförändringar från och med budgetåret 1954/55.

	Ökning	Minskning	Summa
<i>Kommandantsstaben i Stockholm tillika stab för Stockholms försvarsområde (fo 44).</i>			
2 kaptener Md 27	36 552		
6 överfurirer Ma 14	58 104		
2 förrådsförmän Ca 13 överföres från Lv 3	—		
1 utbildningsofficer 1: 32	8 254		
2 pensionerade underofficerare 1: 22 ...	10 432		
1 tygunderofficer 1: 22 överföres från Lv 3	—		
7 förrådsmän Ce 11 överföres från Lv 3	—		
1 kanslibitråde Cg 11		8 652	
2 bilförare Ce 10		16 560	
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål		13 488	
1 assistent för frivilligfrågor	—		+ 74 642
<i>Kiruna—Jokkmokks försvarsområdesstab (fo 66/65) och arméns jägarskola (JS).</i>			
Fo 66/65.			
1 kapten Ma 27 — Md 27	—		
1 fanjunkare eller sergeant Ma 19/16	11 868		
5 överfurirer Ma 14 överföres från JS ...	—		
4 överfurirer Ma 14	38 736		
2 förrådsförmän Ce 13		18 696	
1 eldare Cg 11 — Ce 11	—		
6 förrådsmän Ce 11	51 912		
2 bilförare Ce 10		16 560	
3 eldare Cg 10 — Ce 10	—		
2 extra biträden för skriv- och kontorsgöromål uppföres på personalförteckning för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap	—		
1 extra biträde för skriv- och kontorsgöromål		6 744	
1 assistent för frivilligfrågor	—		
JS.			
1 major Ma 30 — chef för arméns jägarskola Ma 30	—		
5 överfurirer överföres till fo 66/65		—	+ 60 516

	Ökning	Minskning	Summa
<i>Stockholms luftvärnsregemente (Lv 3)</i>			
<i>och luftvärnsskjutskolan (LvSS).</i>			
Lv 3.			
2 förvaltare Ma 21	24 240		
1 förvaltare Ma 23	13 584		
2 styckjunkare Ma 19		21 864	
1 arméingenjör av 1. graden Ce 29	18 912		
2 förrådsförmän Ca 13 överföres till fo 44		—	
3 pensionerade underofficerare 1: 22		13 080	
1 förvaltningsunderofficer 1: 23	5 104		
1 pensionerad underofficer 1: 22 överföres till fo 44		—	
1 förrådsförmän Ce 13	8 604		
3 kanslibiträden Ce 11	23 904		
1 kanslibitråde Cg 11 — Ce 11	—		
1 bilförare Cg 10 — Ce 10	—		
7 förrådsmän Ce 11 överföres till fo 44 ...		—	
3 förrådsmän Ce 11	23 904		
7 biträden för skriv- och kontorsgöromål		43 428	
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål (deltidstjänstgörande)	6 204		
LvSS.			
1 förrådsunderofficer 1: 22		4 360	
Från LvSS till Lv 3.			
1 köksföreståndare Ca 17	—	—	
1 biträdande köksföreståndare Ca 14	—	—	
1 maskinist Ce 13	—	—	
1 eldare Ce 11	—	—	
1 förrådsman Ce 11	—	—	
2 eldare Ce 10	—	—	
2 ekonomibiträden Ce 7	—	—	
5 ekonomibiträden Ce 4	—	—	+ 41 724
Svea och Göta ingenjörkårer.			
4 förvaltare Ma 21	50 568		
2 ingenjölförrådsförvaltare Ca 23 — förvaltare Ma 23	—		
2 förvaltare Ma 23	28 356		
4 fanjunkare Ma 19		45 600	

	Ökning	Minskning	Summa
1 överfurir Ma 14	9 684		
1 pensionerad officer 1: 30	7 974		
5 pensionerade underofficerare 1: 22 ...		24 032	
1 ingenjörbiträde Cg 17	10 908		
1 förrådsförman Ce 13	9 348		
14 förrådsmän Ce 13	117 708		
8 kanslibiträden Ce 11	66 480		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål		6 204	+ 225 190

Signalregementet (S 1).

1 kapten Ma 27 — major Ma 30	2 808		
2 fanjunkare Ma 19 — förvaltare Ma 21	2 592		
1 signalförrådsförvaltare Ca 23 — förvaltare Ma 23	—		
2 pensionerade underofficerare 1: 22 ...		10 432	
1 förste reparatör Ce 15	10 092		
4 förrådsmän Ce 11	34 608		
4 kanslibiträden Ce 11	34 608		
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål	13 488		
2 extra biträden för skriv- och kontorsgöromål uppföres på personalförteckningen över andra extra ordinarie tjänstemän än manskap	—		+ 87 764

*Signalregementets kompani i Boden**(S 1 B) m. fl.*

1 major Ma 30	21 084		
1 kapten Ma 27	18 276		
1 kapten Ma 27 vid I 19	18 276		
1 överfurir Ma 14 vid I 19	9 684		
4 furirer Me 10/11 vid A 8 — överfurirer Ma 14 vid S 3	5 616		
1 pensionerad underofficer 1: 22		5 216	
1 pensionerad underofficer 1: 22 överföres till I 19		—	
1 förrådsförman Ce 13 överföres till I 19		—	
4 förrådsmän Ce 11 överföres till I 19 ...		—	
1 kanslibiträde Ce 11	8 652		
1 kontorsbiträde Ca 8		7 548	
1 kontorsbiträde Ca 8 överföres till I 19...		—	
1 ekonomibiträde Cg 4 vid I 19 — Ce 6...	672		
3 ekonomibiträden Cg 4 vid I 19 — Ce 4	—		+ 69 496

	Ökning	Minskning	Summa
<i>Tygförvaltningsskolan (TygS).</i>			
1 major Ma 30 — överstelöjtnant Ma 33	2 556		
1 kapten Ma 27	18 276		
1 förste tygförvaltare Ca 23 — tygförvaltare Ma 23	—		
1 pensionerad underofficer 1:22	5 476		
1 biträdande köksföreståndare Ca 14 — köksföreståndare Ce 17	1 224		
1 förrådsförrman Cg 13 — Ce 13	—		
1 förrådsförrman Cg 13		9 348	
1 garageförrman Ce 13	9 348		
1 förrådsman Ce 11	8 652		
2 kanslibiträden Ce 11	17 304		
1 maskinist Cg 13 — Ce 13	—		
1 eldare Cg 11 — Ce 11	—		
2 eldare Ce 10	16 560		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål uppföres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap	—		+ 70 048

Motiv.

1. *Vissa förändringar beträffande arméstaben.* Chefen för armén har upprepat tidigare framfört förslag om att extraordinariesätta en extra tjänst för assistent i Cg 22, avsedd för arméstabens bilddetalj. Civilförvaltningen tillstyrker alltjämt förslaget.

Vid arméstabens taktikavdelning finns, med vakanthållande av en kanslibiträdestjänst i Ce 11, inrättad en tjänst för kontorsskrivare i Cg 19, avsedd för avdelningens reglementsdetalj. Arméchefen har upprepat tidigare framfört förslag om att utbyta kanslibiträdestjänsten mot en assistenttjänst i Ce 22, för vilken enligt arméchefen bör tillämpas den för amanuenspersonal gällande befordringsgången. Civilförvaltningen tillstyrker att den extra kontorsskrivartjänsten utbytes mot en assistenttjänst i Ce 22 och att kanslibiträdestjänsten därvid indrages.

2. *Motorisering av A 4.* Kungl. Maj:t har den 30 juni 1953 meddelat bestämmelser rörande motorisering av A 4 m. m. Chefen för armén har anmält att förberedelser pågår för genomförande av motoriseringen. Enligt uttalande av organisationsnämnden kan organisationsundersökningar beträffande regementet icke lämpligen genomföras förrän värnpliktiga i motortjänst börjat utbildas vid regementet. Förslag angående regementets personaluppsättning kan därför icke framläggas i sådan tid att beslut kan fattas vid 1954 års riksdag. Redan nu bedömes emellertid behov föreligga

av en motoringenjör vid regementet. Arméchefen har därför föreslagit att en beställning för arméingenjör i Ca 25 inrättas. Civilförvaltningen, som inhämtat att regementet redan under innevarande budgetår kommer att tillföras motorfordon i sådan utsträckning att behov föreligger av en motoringenjör, tillstyrker förslaget.

3. *Organisationen av fallskärmsjägerutbildningen.* Kungl. Maj:t har den 18 januari och den 22 augusti 1952 lämnat medgivande till utbildning av värnpliktiga i fallskärmsjägartjänst, avseende utbildningsåren 1952—1953 respektive 1953—1954. Kungl. Maj:t har sedermera den 4 september 1953 meddelat bestämmelser om fortsatt utbildning av värnpliktiga till fallskärmsjägare under utbildningsåret 1954—1955 m. m. samt angående särskilda ersättningar, hopptillägg, till personal i fallskärmstjänst.

För arméns fallskärmsjägarskolas räkning finns inrättade tjänster för en byråingenjör i Cg 27 vid arméförvaltningen samt för fyra packningsförmän i Cg 14, en förrådsman i Cg 11 och ett extra biträde för skriv- och kontorsgöromål vid Lv 1.

Civilförvaltningen har räknat med att fallskärmsjägerutbildningen, i överensstämmelse med förslag av arméchefen, fr. o. m. nästa budgetår inordnas i den ordinarie utbildningsverksamheten vid armén. Med utgångspunkt härifrån biträder ämbetsverket förslag av arméchefen att en särskild beställning inrättas för chefen för skolan, varvid ämbetsverket i avbidan på förutsatt översyn av lönesättningen för skolchefer (prop. 1953: 110, s. 113) upptager beställningen i Ma 30, att byråingenjörstjänsten i Cg 27 omvandlas till beställning för arméingenjör av 2. graden i Ce 27, att tjänsterna för fyra packningsförmän i Cg 14 uppflyttas till Ce 15, att tjänsten för förrådsman extraordinariesättes samt att biträdestjänsten uppföres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap. Beställningen för chef för skolan samt tjänsterna för packningsförmän, förrådsman och biträde bör enligt civilförvaltningen uppföras på särskild stat för skolan.

I och med att fallskärmsjägerutbildningen lämnar försöksstadiet och inordnas i arméns ordinarie utbildningsverksamhet bör enligt civilförvaltningen kostnaderna för hopptillägg till instruktörer och övrigt befäl överföras från arméns övningsanslag till förevarande anslag.

4. *Personalförändringar i anledning av minskat antal stamridhästar.* Chefen för armén har i sitt militärorganisatoriska underlag framlagt förslag till minskning av arméns stamridhästbestånd med omkring 300 hästar, varvid avvecklingen förutsättes skola påbörjas under budgetåret 1954/55. I anledning härav beräknas en överfurirsbeställning (i hovslagartjänst) vid I 18 samt tjänster för tre remontryttare, 11 remontdressörer och två hästskötare kunna indragas under nästa budgetår. Civilförvaltningen räknar för nästa budgetår med indragningar i enlighet med arméchefens förslag.

I senare avgivet besparingsförslag har arméchefen förordat att minsk-

ningen av stamridhästbeståndet i sin helhet genomföres under budgetåret 1954/55. I anslutning härtill beräknas förenämnda överfurirsbeställning samt tjänster för sju remontryttare i Ce 12, tio remontdressörer i Cg 12 och fem hästskötare i Cg 10 kunna indragas under nästa budgetår.

5. *Arméns underbefälsorganisation.* Arméchefen har anmält att plan- enlig övergång till den av 1952 års riksdag beslutade nya underbefälsorga- nisationen vid armén ägt rum den 1 april 1953.

För att tillgodose behovet av underbefäl för trupptjänst, vakttjänst m. m. har arméchefen till en början föreslagit inrättande fr. o. m. nästa budgetår av beställningar för 48 rustmästare i Ma 16 och 169 överfurirer i Ma 14. Av överfurirsbeställningarna förutsättes 142 beställningar, avsedda 89 för instruktör, 50 för vaktchef (fyra vid ettvart av 12 förband och två vid radarskolan), två för garageförman vid IV. militärbefälsstaben och infan- teriets kadettskola samt en för biträde vid frivilligutbildning m. m. vid VII. militärbefälsstaben, skola tillkomma utan utbyte mot andra tjänster. Av övriga överfurirsbeställningar avses skola tillkomma, vid försvarsom- rådesstaber 25 beställningar, varav 16 vid rationaliserade och nio vid icke rationaliserade staber, i utbyte mot befattningar för sex pensionerade under- officerare i 1:22 (ammunitionsförvaltare) och 11 bilförare i Ce 10 vid ifrågavarande staber, vid V. militärbefälsstaben en beställning i utbyte mot en vakant bilförartjänst i Ce 10 samt vid krigshögskolan en beställ- ning i utbyte mot en kanslibiträdestjänst i Ce 11. Då antalet beställningar för överfurir i hovslagartjänst kan minskas med två utöver den i det före- gående (punkt 4) omnämnda överfurirsbeställningen i hovslagartjänst vid I 18 har arméchefen upptagit det ökade behovet av överfurirer till (169 — 2 =) 167. — I förevarande sammanhang har arméchefen beträffande de s. k. inretjänstbefattningarna erinrat om att vid genomförandet av rationaliserad organisation av stabs- och förvaltningstjänsten vid försvars- områdesstaberna förutsatts att vissa befattningar, som innehaves av andra än militära beställningshavare, vid innehavarnas avgång skall omvandlas till militära beställningar och därvid besättas med underbefäl. Arméchefen har nu hemställt att principbeslut meddelas om fortsatt överförande av civila m. fl. befattningar till beställningar för överfurir.

I fråga om furirsbeställningarna innebär arméchefens förslag en minsk- ning med 37 extra ordinarie beställningar, varav 35 i trupptjänst (vakanta) och 2 i hovslagartjänst. I syfte att bereda möjlighet för furirer i beställ- ningsmannatjänst vid tygstaten att erhålla ordinarie anställning bör enligt arméchefen 60 ordinarie furirsbeställningar vid truppförbanden överföras till tygstaten och samma antal extra ordinarie furirsbeställningar vid tyg- staten överföras till förbandens stater.

Det årliga behovet av instruktörsaspiranter har på längre sikt och vid jämn åldersfördelning beräknats till 470. I avvaktan på närmare erfaren- heter i fråga om avgångar m. m. samt med hänsyn till nuvarande vakan-

ser och ojämna åldersfördelning föreslår arméchefen att minskningen av antalet instruktörsaspiranter för nästa budgetår begränsas till 410. I enlighet härmed upptager arméchefen antalet beställningar för instruktörsaspirant till (1 110 — 410 =) 700.

Enligt gällande bestämmelser skall instruktörsaspirant vara placerad i Mf 8, dock att aspirant intill utgången av det kalenderkvarter, varunder 21 års ålder uppnås, skall vara placerad i Mf 7. Under framhållande att dessa bestämmelser i praktiken medför att samtliga instruktörsaspiranter hänföres till den lägre av de båda lönegraderna föreslår arméchefen att samtliga instruktörsaspiranter placeras i Mf 8.

Civilförvaltningen är i avvaktan på resultatet av befälsutredningens arbete icke beredd tillstyrka förslagen om införande av särskilda beställningar för rustmästare och utökning av antalet för instruktör avsedda överfurirsbeställningar vid armén. Förslagen om att inrätta beställningar för 50 överfurirer i vakttjänst, en överfurir (garageförman) vid infanteriets kadettskola och en överfurir (för frivilligutbildning m. m.) vid VII. militärbefälsstaben tillstyrkes av civilförvaltningen. Däremot anser civilförvaltningen det vara tveksamt, huruvida tillräckliga skäl för närvarande föreligger att inrätta särskild för överfurir avsedd garageförmansbefattning vid IV. militärbefälsstaben, men vill icke motsätta sig att förslaget bifalles.

Arméchefens förslag i vad avser inrättande av överfurirsbeställningar vid försvarsområdesstaber tillstyrkes av civilförvaltningen i vad gäller rationaliserade staber. Civilförvaltningen räknar sålunda med 16 nya överfurirsbeställningar, varav fem för Göteborg—Halmstads försvarsområde, två för Uddevalla försvarsområde samt tre för ettvarvt av Skövde, Strängnäs och Falu försvarsområden. Beställningarna förutsättes skola tillsättas först i samband med att innehavarna av fem arvodesbefattningar i 1:22 för ammunitionsförvaltare och fem tjänster för bilförare i Ce 10 vid ifrågasvarande staber avgå.

Under förutsättning av bifall till arméchefens förslag att principbeslut nu fattas om fortsatt utbyte av bl. a. civila tjänster mot beställningar för överfurir synes enligt civilförvaltningen det av arméchefen föreslagna utbytet av en vakant bilförartjänst i Ce 10 vid V. militärbefälsstaben mot en överfurirsbeställning böra komma till stånd.

Civilförvaltningen tillstyrker arméchefens förslag om att inrätta en överfurirsbeställning för krigshögskolan. Beställningen förutsättes skola tillsättas först i samband med att innehavaren av en kanslibiträdestjänst vid skolan avgår och tjänsten indrages.

Civilförvaltningen räknar i likhet med arméchefen med indragning av två överfurirsbeställningar i hovslagartjänst.

Arméchefens förslag om överföring av 60 ordinarie furirsbeställningar till tygstaten i utbyte mot motsvarande antal extra ordinarie beställningar

samt om minskning av antalet beställningar för extra ordinarie furirs- och instruktörsaspirant biträdes av civilförvaltningen.

Vad beträffar instruktörsaspiranternas löneställning anser sig civilförvaltningen med hänsyn till att hithörande lönespörsmål förhållandevis nyligen varit föremål för Kungl. Maj:ts ställningstagande icke böra räkna med någon ändring i gällande bestämmelser.

6. *Personal för frivilligfrågor.* Arméchefen har upprepat förslag i äskandena för innevarande budgetår om inrättande, för handläggning av frivilligfrågor, av sju arvodesbefattningar för pensionerade officerare i 1:30, en vid varje militärbefälsstab, samt om förbättrad löneställning för assistenter för frivilligfrågor vid försvarsområdesstaber m. m. Arméchefens i sistnämnda hänseende framlagda förslag innebär *dels* att arméstaben och 19 försvarsområdesstaber tillföres 22 extra ordinarie tjänster för assistent i Ce 13, varav två med heltidstjänstgöring under 12 månader och återstoden med deltidstjänstgöring under minst sex månader, i stället för de nuvarande med månadsarvoden förenade assistentbefattningarna, *dels ock* att assistenter med deltidstjänstgöring understigande sex månader erhåller ett månatligt arvode motsvarande månadslön i 13 lönegraden.

Civilförvaltningen är alltjämt icke beredd tillstyrka att för angivna ändamål vid militärbefälsstaberna inrättas arvodesbefattningar för pensionerad officer. Vad angår arméchefens förslag om förbättrad löneställning för assistenter för frivilligfrågor framhåller civilförvaltningen att 22 av assistenterna beräknas fullgöra tjänstgöring i sådan omfattning att i 10 § A 2 mom. statens allmänna avlöningsreglemente angivna förutsättningar för anställning för avkortad tjänstgöring är för handen. Vid sådant förhållande och då från såväl försvarsgrensledningarnas som statens organisationsnämnds sida bestämt framhållits önskvärdheten av att bereda ifrågasvarande assistenter en fastare anställningsform än f. n. vill civilförvaltningen icke motsätta sig att så sker. Ämbetsverket anser sig dock tills vidare böra räkna med extra anställning. Mot den föreslagna lönegradsplaceringen har ämbetsverket icke något att erinra. Ämbetsverket räknar följaktligen med att fr. o. m. nästa budgetår inrättas tjänster i Cg 13 för 22 assistenter, av vilka 20 är avsedda för tjänstemän med avkortad tjänstgöring. För de assistenter, vilka har en tjänstgöring understigande sex månader för år, beräknar ämbetsverket arvoden motsvarande lön i 13 löneklassen å löneplan nr 1.

7. *Utbyggnad av signaltruppernas organisation m. m.* Arméchefen har framhållit att inom arméledningen företagen utredning angående signaltruppernas krigs- och fredsorganisation otvetydigt givit vid handen att signaltruppernas personal är alltför fåtalig för att tillgodose de på grund av utvecklingen på teleteknikens område starkt ökade behoven. Förslag framlägges därför nu om en första utbyggnad av signaltruppernas personalorganisation m. m. Behov av personalökningar anses föreligga såväl vid staber och utbildningsanstalter som vid förbanden.

Vid arméstaben erfordras enligt arméchefen en fanjunkare för biträde vid handläggning av personalfrågor i vad avser signaltrupperna. Arméchefen föreslår därför att för ändamålet uppföres en beställning för fanjunkare i Ma 19 på signaltruppernas stat.

Chefen för signalregementets kompani i Boden (major) tjänstgör f. n. även som signalofficer vid VI. militärbefälsstaben. Enligt arméchefen, som i det följande föreslår att nämnda kompani omändras till bataljon, bör majorsbeställningen avses enbart för signalofficer vid VI. militärbefälsstaben och en särskild beställning inrättas för chefen för Bodens signalbataljon. Beställningen föreslås skola avses för överstelöjtnant. Arméchefen föreslår vidare att på signaltruppernas personalförteckningar skall tillkomma beställningar för en major, avsedd för signalofficer vid IV. militärbefälsstaben, och en kapten, avsedd för biträdande signalofficer vid I. militärbefälsstaben, ävensom arvodesbefattningar i 1:22 för sju pensionerade underofficerare, en vid varje militärbefälsstab.

Beträffande personalbehovet för utbildningsanstalter har arméchefen upprepat i tidigare äskanden framförda förslag *dels* om inrättande av beställningar för en major, avsedd som lärare i sambandstjänst m. m. vid krigshögskolan, och en kapten, avsedd som lärare i sambandstjänst vid artilleri- och ingenjörofficerarskolan, samt en arvodesbefattning vid signal-skolan för förvaltningsunderofficer i 1:22, *dels ock* om omvandling av två beställningar för förvaltare eller fanjunkare i Ma 21 eller Ma 19, vilkas innehavare avses för lärarverksamheten m. m. vid signalskolan, till förvaltarbeställningar i Ma 23.

I fråga om förbanden har arméchefen framhållit att signaltruppernas fredsorganisation är beräknad för en väsentligt mindre värnpliktskontingent än som f. n. utbildas inom truppslaget. Den verkställda utredningen rörande signaltruppernas organisation har givit vid handen att ytterligare ökning av värnpliktskontingenten bör genomföras. Den utsvällning, som redan skett, har kunnat bemästras endast med stora ansträngningar från personalens sida samt genom anlitan av provisoriska förläggningar och överbeläggning. De åtgärder, som närmast erfordras, är i första hand en konsolidering av rådande läge, d. v. s. tillgodoseende enligt gängse normer av befälsbehovet för utbildning av nuvarande kontingent, och i andra hand en utbyggnad av fredsorganisationen till erforderlig styrka. Arméchefen föreslår nu, med beaktande av tillgängliga förläggningsmöjligheter, att signaltruppernas fredsorganisation utgöres av signalregementet (S 1) med en utbildningskontingent om 700 man fördelade på sex kompanier och kadettskola, samt två i förhållande till regementet fristående enheter, nämligen signalkompaniet i Skövde (S 2), vars nuvarande organisation tills vidare bör bibehållas med en utbildningskontingent om 100 man men som framdeles bör omvandlas till bataljon, och Bodens signalbataljon (S 3) med en utbildningskontingent om 400 man fördelade på tre kompanier.

I förvaltningshänseende bör S 2 och S 3 alltjämt vara anknutna till K 3 respektive I 19. Det av den ökade värnpliktskontingenten föranledda behovet av utbildningsbefäl beräknas av arméchefen till tre kaptener, sex löjtnanter, tre fanjunkare och tre sergeanter. För behovets tillgodoseende föreslås följande beställningar skola överföras från andra truppslag, nämligen från kavalleriet beställningar för tre ryttmästare, fyra löjtnanter, en fanjunkare och en sergeant samt från pansartrupperna beställningar för två fanjunkare och två sergeanter. Återstående behov av två löjtnanter avses skola tillgodoses genom ianspråktagande av två fänriksbeställningar inom ramen för tillgängligt antal dylika beställningar.

Arméchefens förslag om utbyggnad av signaltruppernas personaluppsättning för arméstaben och militärstabernas räkning biträdades av civilförvaltningen. Civilförvaltningen tillstyrker vidare alltjämt att beställningar för en major och en kapten samt en arvodesbefattning för förvaltningsunderofficer i 1: 22 uppföres på personalförteckningen för respektive krigshögskolan, artilleri- och ingenjöröfficersskolan samt signalskolan. Beträffande arméchefens förslag att omvandla två beställningar för förvaltare eller fanjunkare vid signalskolan till förvaltarbeställningar i Ma 23 vidhåller civilförvaltningen sitt tidigare uttalande att ämbetsverket, därest för ifrågavarande ändamål anses böra avses militära beställningar, icke har något att erinra mot förslaget. Civilförvaltningen räknar med de av arméchefen i övrigt föreslagna personalförändringarna.

8. *Förändringar beträffande fälttygkåren utom såvitt avser armétygförvaltningen.* Av de i gällande personalförteckning för fälttygkåren uppförda majorsbeställningarna avses en för chef för tygförvaltningsskolan. Chefen för armén har ånyo föreslagit att beställningen uppflyttas till Ma 33, varvid förutsatts att beställningen bibehålles på fälttygkårens stat. Civilförvaltningen förordar att i utbyte mot en majorsbeställning vid fälttygkåren en beställning för chef för tygförvaltningsskolan uppföres på personalförteckning för skolan med placering, i avvaktan på i det föregående (punkt 3) omförmäld översyn av löneställningen för skolchefer, i Ma 30.

Arméchefen har upprepat följande tidigare framförda förslag: utbyte av tre majorsbeställningar, avsedda för stabstygofficere vid militärstabber, mot tre beställningar för överstelöjtnant, inrättande av tre majorsbeställningar, avsedda för cheferna för centralförråden för tygmateriel vid A 4, A 6 och A 9, utbyte av en kaptensbeställning, avsedd för tygmästare vid Karlsborgs tygstation, mot majorsbeställning, i samband varmed förutsättes att ett till tygmästare utgående arvode å 780 kronor för år bortfaller, samt inrättande av sex kaptensbeställningar, avsedda fem för biträdande tygofficere vid militärbefälsstabber och en för adjutant tillika lärare vid tygförvaltningsskolan. Förslagen tillstyrkes alltjämt av civilförvaltningen, varvid sistnämnda beställning förutsättes skola uppföras på personalförteckning för tygförvaltningsskolan.

Arméchefen har ånyo framlagt förslag om överföring till fälttygkåren av beställningar från andra personalstater m. m. Förslaget innebär dels överföring till fälttygkåren av 60 kaptens-(ryttmästar-)beställningar, avsedda för tygofficerare vid försvarsområden, truppförband och infanteriskjutskolan, dels överföring till fälttygkåren av fem beställningar för ingenjörförrådsförvaltare vid ingenjörtrupperna och en beställning för signalförrådsförvaltare vid signaltrupperna, samtliga i Ca 23, varvid förutsättes att beställningarna omvandlas till beställningar för förvaltare i Ma 23, dels överföring från tygstaten till fälttygkåren av sex beställningar för förste tygförvaltare och 25 beställningar för tygförvaltare, samtliga i Ca 23, samt 12 beställningar för tygskrivare i Ca 19, i samband varmed förutsättes att de 31 förstnämnda beställningarna i Ca 23 omvandlas till beställningar för förvaltare i Ma 23 och de 12 beställningarna för tygskrivare till beställningar för fanjunkare i Ma 19, dels ock inrättande vid fälttygkåren av en beställning för fanjunkare i Ma 19 (tygskrivare), avsedd för ett nyttillkommet centralförråd. Arméchefen har därjämte upprepat förslag om att innehavarna av de från beställningar för förste tygförvaltare omvandlade förvaltarbeställningarna utöver sin lön skall erhålla särskilda befattningsarvoden i avvaktan på en omprövning av löneställningen för dessa förvaltare. Civilförvaltningen biträder arméchefens förslag utom såvitt avser överföring av beställningarna för ingenjörförrådsförvaltare och signalförrådsförvaltare samt inrättande av särskilda befattningsarvoden.

I gällande personalförteckning för fälttygkåren finns uppförd en beställning för major eller kaptan, avsedd för militärassistent vid försvarets forskningsanstalt. I anslutning till förslag i betänkande rörande omorganisation av den centrala ledningen av forskningsanstalten m. m. har arméchefen (skr. ^{29/12} 1953) föreslagit att beställningen för major eller kaptan utbytes mot majorsbeställning och att vid fälttygkåren inrättas en kaptensbeställning i Ma 27, avsedd för militärassistent vid forskningsanstalten.

Arméchefen har i sistnämnda skrivelse vidare föreslagit att vid fälttygkåren inrättas en förvaltarbeställning i Ma 23, avsedd för ett under uppförande varande centralförråd, vilket beräknas kunna tagas i bruk omkring den 1 juni 1954.

9. *Utbyggnad av tygstaten.* I gällande personalförteckningar för tygstaten finns uppförda, förutom tygförvaltar- och tygskrivarbeställningar, beställningar för 47 förste tygverkmästare i Ca 22, 32 tygverkmästare i Ca 21, 114 förste tyghantverkare i Ca 19, 179 tyghantverkare i Ca 17, 386 armétekniker i Ca 14 och 304 furirer i beställningsmannatjänst i Me 11 eller Me 10.

Arméchefen har på grundval av en inom arméledningen företagen utredning i ämnet (den s. k. mekanikerkommittén) framlagt förslag rörande utbyggnad av tygstaten. Till grund för beräkningarna av behovet av tygstatspersonal har enligt arméchefen legat bl. a. krigsorganisationens be-

hov, fredsorganisationens behov av personal för instruktörs- och reparationsstjänst enligt av arméförvaltningens tygavdelning gjord planläggning med hänsyn till materielprogrammet samt principerna för den nya underbefälsorganisationen.

Arméchefen har hemställt att principbeslut nu meddelas rörande antalet beställningar vid tygstaten för tygverkmästare, tyghantverkare, armétekniker och furirer för budgetåren 1954/59, innebärande i slutläge en ökning beträffande beställningar för tygverkmästare med 22 till (79 + 22 =) 101, beträffande beställningar för tyghantverkare med 46 till (293 + 46 =) 339 och beträffande beställningar för armétekniker med 151 till (386 + 151 =) 537 samt en minskning beträffande beställningar för furir i beställningsmannatjänst med 124 till (304 — 124 =) 180. Den föreslagna fördelningen på budgetår beträffande tillkomsten respektive indragningen av beställningar framgår av följande sammanställning.

Budgetår	Tygverkmästare	Tyghantverkare	Armétekniker	Furirer
1954/55	4	20	33	—20
1955/56	4	8	30	—26
1956/57	4	8	30	—26
1957/58	5	6	29	—26
1958/59	5	4	29	—26

Såsom framgår av sammanställningen förutsattes för nästa budgetår beställningar för fyra tygverkmästare, 20 tyghantverkare och 33 armétekniker tillkomma och 20 furirsbeställningar indragas. De fyra tygverkmästarebeställningarna avses skola besättas med signalmekaniker. Beställningarna anses främst med hänsyn till krav på utbildning och med beställningarna förenade arbetsuppgifter och ansvar böra uppföras såsom förste tygverkmästarebeställningar i Ca 22. Beträffande förslaget om att inrätta ytterligare tyghantverkarbeställningar framhålles att 16 dylika beställningar återstår att inrätta för att det tidigare beräknade totala behovet skall fyllas (jfr prop. 1948: 209, s. 57). Vidare bör av det av arméns radarkommitté preliminärt beräknade behovet av 18 tyghantverkarbeställningar för radarmekaniker fyra beställningar nu inrättas. Sammanlagt erfordras sålunda för nästa budgetår (16 + 4 =) 20 tyghantverkarbeställningar, vilka bör fördelas med tio beställningar för förste tyghantverkare i Ca 19 och tio beställningar för tyghantverkare i Ca 17. Av de föreslagna 33 beställningarna för armétekniker avses åtta beställningar för instruktörer vid luftvärnsförbanden och luftvärnsskjutskolan samt 25 beställningar för instruktörer vid mekanikerskolor för värnpliktiga, radarskolan, signalskolan och tygförvaltningsskolan ävensom för att tillgodose det ökade behovet av instruktörer på grund av artilleriets fortsatta motorisering.

Civildförvaltningen tillstyrker att principbeslut nu fattas om antalet beställningar vid tygstaten för de närmaste åren i huvudsaklig överensstämmelse med arméchefens förslag. Vad angår de av arméchefen för budgetåret 1954/55 föreslagna personalförändringarna vid tygstaten räknar civilförvaltningen med att beställningar för fyra tygverkmästare i Ca 21 och 20 tyghantverkare i Ca 17 skall tillkomma samt tillstyrker att 33 beställningar för armétekniker i Ca 14 inrättas och att 20 extra ordinarie furirsbeställningar indrages. Såsom framgår av det föregående (punkt 5) räknar civilförvaltningen med att tygstaten skall tillföras 60 ordinarie furirsbeställningar i utbyte mot samma antal beställningar för extra ordinarie furir.

Enligt arméchefen bör armétekniker, som ej kunnat befordras till tyghantverkare men i övrigt är lämpliga, fr. o. m. 42 års ålder inplaceras i 16 lönegraden med tjänstebenenämningen förste armétekniker. I anslutning härtill föreslår arméchefen för nästa budgetår att två beställningar för armétekniker i Ca 14 omvandlas till beställningar för förste armétekniker i Ca 16. Civildförvaltningen är i avvaktan på resultatet av befälsutredningens arbete icke beredd att tillstyrka förslaget.

Arméchefen har vidare (skr. ^{27/6} 1953), med tillstyrkan av civilförvaltningen såvitt avser löneställningen, föreslagit att fem extra tjänster för yrkeslärare i Cg 19, avsedda för luftvärnets mekanikerskola, inrättas.

10. *Förändringar beträffande intendenturkåren utom såvitt avser arméintendenturförvaltningen.* Arméchefen har upprepat tidigare framförda förslag dels om uppflyttning av två kaptensbeställningar till beställningar för major, avsedda den ena för försvarsstabens kvartermästaravdelning och den andra för en av de inom intendenturkåren som personalreserv avsedda beställningarna, dels om inrättande av en kaptensbeställning för intendent med placering vid arméstabens organisationsavdelning, avsedd att handlägga bl. a. ärenden rörande budgetberäkningar samt förvaltnings- och ekonomiska ärenden i allmänhet, dels ock om inrättande av en beställning för förvaltare i kassatjänst i Ma 23, avsedd att ingå i personalreserv. Förslagen tillstyrkes alltjämt av civilförvaltningen.

Arméchefen har vidare upprepat förslag om att en på personalförteckningen för intendenturkåren uppförd, för chef för intendenturförvaltningskolan avsedd majorsbeställning, överföres till skolans personalförteckning och uppflyttas till beställning i Ma 33. Civildförvaltningen tillstyrker överföringen men förordar i avvaktan på den i det föregående (punkt 3) omnämnda översynen av löneställningarna för skolchefer att beställningen tills vidare bibehålles i Ma 30.

I gällande personalförteckning för vissa utbildningsanstalter finns upptagna 46 beställningar för kapten, ryttmästare eller löjtnant i Md 27 eller Md 23/19, varav 11 beställningar avses för avdelningschefer vid arméns underofficersskola. Av sistnämnda beställningar har en avsetts för beställningshavare ur intendenturkåren. Sedan intendenturtruppernas utbild-

ning inordnats i trängorganisationen tjänstgör emellertid denne beställningshavare icke längre som avdelningschef utan har i stort sett att utföra samma göromål som intendent vid förband. Arméchefen föreslår därför, med tillstyrkan av civilförvaltningen, att ifrågavarande beställning överföres till intendenturkåren och därvid uppföres i Ma 27.

Av de på personalförteckningen för intendenturkåren uppförda 88 kapstensbeställningarna avses två för försvarsområdesstaberna. Vid två försvarsområdesstaberna (Linköpings och Uppsala—Västerås) är enligt särskilda medgivanden av Kungl. Maj:t två kaptener vid intendenturkåren förordnade att, med avstående av dem i egenskap av beställningshavare på aktiv stat tillkommande avlöningsförmåner, uppehålla arvodesbefattningarna för intendent. Motsvarande är förhållandet med den för pensionerad officer avsedda arvodesbefattningen för förvaltningsofficer i 1:30 vid infanteribefälhavarstaben i Karlskrona. Arméchefen har, med framhållande av nödvändigheten av att förstärka försvarsområdesstabernas personaluppsättning, föreslagit att intendenturkåren tillföres fem kapstensbeställningar, avsedda för befattningar såsom försvarsområdesintendenter, varvid förutsatts att beställningarna hålles vakanta då befattningarna uppehålls av pensionerade officerare. Förslaget har tillstyrkts av organisationsnämnden. Civilförvaltningen vill icke motsätta sig att förslaget genomföres.

Av arméchefen framfört förslag om uppflyttning av sju beställningar för förvaltare i intendenturförrådstjänst i Ma 21 till Ma 23 avstyrkes av civilförvaltningen med hänsyn till att löneställningen för ifrågavarande förvaltare nyligen prövats.

11. *Förändringar i övrigt beträffande arméingenjörkåren utom såvitt avser armétygförvaltningen.* Slutläget för personaluppsättningen vid arméingenjörkåren fastställdes preliminärt genom beslut av 1948 års riksdag. Vissa jämkningar i detta beslut gjordes av 1949 och 1950 års riksdagar (jfr prop. 1951: 110, s. 78).

Arméchefen har föreslagit att beställningar för tre arméingenjörer av 1. graden i Ce 29 och tre arméingenjörer av 2. graden i Ce 27 planenligt ordinariesättes. Förslaget tillstyrkes av civilförvaltningen.

Arméchefen har upprepat förslag i tidigare äskanden om inrättande av beställningar för en armédirektör av 2. graden i Ca 31, avsedd för försvarsstabens signaltjänstavdelning, och en arméingenjör av 2. graden i Ce 27, avsedd för motoringenjör vid P 3. Förslagen tillstyrkes alltjämt av civilförvaltningen.

Civilförvaltningen tillstyrker även förslag av arméchefen om att inrätta en arméingenjörbeställning i Ce 25, avsedd för motorskolan.

I anledning av förslag av arméchefen att utöka arméingenjörkåren med en beställning för armédirektör av 1. graden i Ca 33, avsedd för teknisk militärattaché, ifrågasätter civilförvaltningen om icke detta personalbehov tills vidare kan tillgodoses inom ramen för befintligt antal beställningar.

Av arméchefen framlagt förslag om att inrätta en beställning för armédirektör av 2. graden i Ca 31, avsedd för chef för en vid försvarsstabens utrikesavdelning inrättad teknisk detalj, biträdes icke av civilförvaltningen.

Arméchefen har upprepat tidigare framfört förslag om överföring av befattningar för två sakanslagsavlönade radaringenjörer i Cg 24 och Cg 22 vid Lv 3 och Lv 6 samt en sakanslagsavlönad vapeningenjör i Cg 22 vid Lv 6 till arméingenjörkåren med inplacering, radaringenjörsbefattningarna i Ce 29 och vapeningenjörsbefattningen i Ce 27. Civilförvaltningen är icke beredd tillstyrka förslaget i avvaktan på att löneställningarna för dessa befattningar kommer under prövning av den med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade utredningsmannen för översyn av lönegradsplaceringen för extra personal inom försvaret, avlönad från andra anslag än avlöningsanslag.

Arméchefen har vidare ånyo framlagt förslag *dels* om överföring till arméingenjörkåren av befintliga befattningar för verkstadschef och verkstadsingenjör med avlöning från arméns avlöningsanslag och sakanslag, varvid samtliga befattningar förutsättes skola ordinariesättas och befattningarna under sakanslag därjämte inplaceras i högre lönegrad, *dels ock* om inrättande vid arméingenjörkåren av två beställningar för verkstadsingenjör i Ca 27, avsedda för tygverkstäderna vid Bodens tygstation och P 3. Civilförvaltningen avstyrker att befattningarna för verkstadschef hänföres till arméingenjörkåren. Även om enligt civilförvaltningens mening verkstadsingenjörsbefattningarna lämpligen skulle kunna inordnas i arméingenjörkåren räknar civilförvaltningen dock i förevarande sammanhang icke med att så sker. Däremot tillstyrker civilförvaltningen att de från sakanslag avlönade befattningarna för verkstadschef och verkstadsingenjör överföres till arméns avlöningsanslag, varvid ämbetsverket dock räknar med oförändrade löneställningar. Civilförvaltningen tillstyrker att två beställningar för verkstadsingenjör inrättas, dock att beställningarna förordas skola placeras i Ce 27.

12. *Förändringar i övrigt beträffande vissa personalstater.* Arméchefen har föreslagit att vid luftvärnet inrättas två för radarskolan avsedda kaptensbeställningar i Ma 27. Av beställningarna avses den ena för skoladjutant, biträdande kurschef för befälskurser, chef för försöksavdelning och förste lärare i radartjänst samt den andra för förste lärare i militärutbildning och chef för mekanikerutbildning. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

Beträffande trängtrupperna har arméchefen upprepat i tidigare äskanden framfört förslag om att en av de för T 4 avsedda tre majorsbeställningarna skall omvandlas till beställning för överstelöjtnant. Förslaget tillstyrkes alltjämt av civilförvaltningen.

Arméchefen har vidare upprepat tidigare förslag om att fyra förvallarbeställningar i Ma 21 vid trängtrupperna, avsedda för sjukvårdsförrädsför-

valtare, skall inplaceras i 23 lönegraden. Civilförvaltningen anser sig alltså icke kunna tillstyrka förslaget.

En av kaptensbeställningarna vid fälttygkåren avses för arméstabens trängavdelning. Med hänsyn till befattningens förhållandevis ringa samband med tygförvaltningstjänsten har arméchefen (skr. ^{29/12} 1953) föreslagit att beställningen överföres till trängtrupperna.

13. *Förändringar i övrigt beträffande vissa utbildningsanstalter.* Arméchefen har upprepat tidigare framfört förslag om att vid infanteriets kadettskola inrättas en tjänst för förrådsman i Ce 11, avsedd för förrådet för signal-, eldlednings- och belysningsmateriel samt ackumulatörer. Civilförvaltningen tillstyrker att för ändamålet inrättas en förrådsmanstjänst men förordar att tjänsten i avvaktan på organisationsundersökningar vid skolan upptages såsom extra.

På personalförteckning för krigsskolan finns uppförd en för gymnastik- och idrottsskolan avsedd extra tjänst för instruktör i Cg 19. Med hänsyn till angelägenheten av att behålla nuvarande innehavare av tjänsten föreslår arméchefen, med tillstyrkan av civilförvaltningen, att tjänsten uppföres såsom extra ordinarie.

Arméchefen har föreslagit att tjänsten för förste vaktmästare i Ce 11 vid krigsskolan uppföres i Ca 14 med tjänstebenämningen materieförvaltare. Med hänsyn till att löneställningen för tjänsten nyligen varit föremål för överväganden i samband med översyn av vissa vaktmästartjänster (prop. 1952: 241) avstyrker civilförvaltningen förslaget.

Civilförvaltningen (skr. ^{22/1} 1954) har föreslagit att en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål med halvtidstjänstgöring inrättas vid skolan. Tjänsten avses för skolans kassaavdelning.

I propositionen 1952: 107 har förutsatts att beträffande de i propositionen med tjänstebenämning vaktmästare upptagna tjänsterna skall undersökas i vad mån viss tjänst eller vissa tjänster bör med ändrad tjänstebenämning uppföras i annan löneställning än den i propositionen upptagna. Civilförvaltningen föreslår nu, efter förhandlingar med vederbörande personalorganisationer, att vid krigsskolan inrättas fyra tjänster för vaktman i Ce 12 i utbyte mot tre vaktmästartjänster i Ce 10 och en med vaktmästar-göromål förenad tjänst för hästskötare i Ce 10.

Arméchefen har, med tillstyrkan av civilförvaltningen, föreslagit att tjänsten för skogvaktare i Ce 17 vid artilleriskjutskolan ordinarie-sättes.

Beträffande signalskolan har arméchefen föreslagit att två beställningar för överfurir i Ma 14 uppflyttas till beställningar för rustmästare i Ma 16 eller befattningar för yrkesinstruktör i Ce 17. I anslutning till sitt i det föregående (punkt 5) redovisade ställningstagande till inrättande av rustmästarbeställningar avstyrker civilförvaltningen det nu framförda förslaget om inrättande av en dylik beställning. Ej heller är civilförvalt-

ningen beredd att tillstyrka förslaget om inrättande av en yrkesinstruktörsbefattning.

Arméchefen har upprepat tidigare framfört förslag om att för befattningen som föreståndare för signalskolans verkstadsförråd, vilken befattning uppehålls av en kollektivavtalsanställd arbetare, inrättas en tjänst för förrådsman i Ce 11. Förslaget tillstyrkes alltjämt av civilförvaltningen.

Av chefen för signalskolan framförda förslag om inrättande vid skolan av en arvodesbefattning i 1: 22 för pensionerad underofficer (redogörare) och en befattning för kontorist i kassatjänst i Ce 13 kan civilförvaltningen, i avvaktan på närmare erfarenheter rörande kassatjänstens omfattning vid signalskolan efter radarskolans förflyttning, icke biträda.

Beträffande radarskolan har arméchefen föreslagit *dels* inrättande av en tjänst för tekniskt biträde i Ce 14, avsett främst för ritarbeten, *dels* och uppflyttning av en tjänst för förrådsman i Ce 11 till tjänst för förrådsförman i Ce 13, avsedd som arbetsledare för förrådsvärden beträffande radarmateriel och övrig teleteknisk utrustning. Civilförvaltningen är icke beredd tillstyrka förslagen i avvaktan på resultatet av organisationsundersökningar, som ämbetsverket förutsätter skola genomföras vid skolan sedan denna överflyttats till Göteborg.

I gällande personalförteckning finns för skyddsskolan, som varit ansluten till infanteriskjutskolan men numera utgör en särskild utbildningsanstalt, uppförda en majorsbeställning i Ma 30, avsedd för chef för skolan, och två beställningar för kapten, ryttmästare eller löjtnant i Md 27 eller Md 23/19, avsedda för lärare i gas- och röktjänst vid skolan. Civilförvaltningen (skr. ^{27/11} 1953) har framhållit att, då såväl skolchefen som övriga båda befattningshavare synes få betraktas som heltidstjänstgörande lärare, ersättning för lärarverksamheten bör utgå i form av utbildningsarvode. Civilförvaltningen har därför föreslagit att tre utbildningsarvoden, ettvarit å 1 560 kronor, inrättas vid skyddsskolan. I samband därmed kan ett av de för infanteriskjutskolan jämte infanteri-, kavalleri- och pansarofficersskolorna inrättade utbildningsarvodena å 1 560 kronor, vilket avsetts för skyddsskolan, indragas.

En av majorsbeställningarna vid fälttygkåren avses för chef för motorskolan. Arméchefen (skr. ^{29/12} 1953) har föreslagit att beställningen uppföres på personalförteckning för motorskolan.

Civilförvaltningen (skr. ^{13/11} 1953) har, efter samråd med organisationsnämnden, föreslagit att vid infanteriskjutskolan inrättas en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för skolans förvaltningsexpedition.

14. *Förändringar beträffande arméhundväsendet.* Med hänsyn till personalens specialutbildning anses det nödvändigt att behålla densamma under längre tid. Arméchefen har därför föreslagit att den för arméhundskolan avsedda sergeantsbeställningen, vars innehavare uppnått sådan

ålder att han bör befordras till fanjunkare, omvandlas till fanjunkarbeställning. Civilförvaltningen tillstyrker att sergeantsbeställningen utbytes mot beställning för fanjunkare, styckjunkare eller sergent.

Arméchefen har vidare föreslagit att tjänster inrättas vid arméhundväsendet *dels* för en tillsynsman i Ce 16, en förrådsförmän i Ce 13, fem andre hunddressörer i Ce 12 och ett kanslibitråde i Ce 11 i utbyte mot tjänster för respektive en hunddressör i Ce 14, en förrådsman i Cg 11, fem hundskötare i Ce 10 och ett extra biträde för skriv- och kontorsgöromål, *dels ock* för en hantverkare i Ce 12, två förrådsmän i Ce 11 och tre hundskötare i Ce 10 i utbyte mot sex kollektivavtalsanställda arbetare. Förslag har vidare framlagts av arméchefen om extraordinariesättning av tjänster för två hantverkare i Cg 12, en bilförare i Cg 10, ett ekonomibitråde i Cg 5 och två ekonomibiträden i Cg 4. Civilförvaltningen, som förutsätter att arméhundskolan göres till föremål för förnyad översyn genom organisationsnämndens försorg, är icke beredd biträda arméchefens förslag i vidare mån än att ämbetsverket tillstyrker extraordinariesättning av en förrådsmanstjänst i Cg 11 och övriga föreslagna extraordinariesättningar samt att tjänsten för extra biträde för skriv- och kontorsgöromål uppföres på förteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap.

15. *Förändringar i övrigt beträffande militär personal.* Arméchefen har — med erinran om att vid samtliga militärbefälsstaber utom VII. militärbefälsstaben finns inrättade arvodesbefattningar i 1:30 för expeditionsofficer — föreslagit att en dylik befattning även inrättas vid VII. militärbefälsstaben. Civilförvaltningen, som anser det tveksamt om, i avvaktan på resultatet av en översyn av militärbefälsstabernas organisation, förslaget bör bifallas, tillstyrker likväl i betraktande av de arbetsuppgifter, för vilka den föreslagna befattningen är avsedd, att densamma inrättas.

Arméchefen har upprepat tidigare framfört förslag om att för personaldetaljen vid överläkarens expedition inrättas en arvodesbefattning i 1:22 för expeditionsunderofficer. Förslaget tillstyrkes alltjämt av civilförvaltningen.

I gällande personalförteckning finns upptagen en för I 21 avsedd befattning för verkstadsunderofficer i 1:22. Befattningen kan med hänsyn till att tvätt- och reparationstjänsten vid regementet numera är centraliserad utgå.

16. *Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.* Arméchefen har upprepat tidigare framförda förslag om att inrätta beställningar för en bataljonsläkare i Ca 27 vid infanteriets kadettskola, en bataljonsläkare i Ca 25 vid ettvart av P 2, Lv 1, Lv 2 och Lv 3, samt en bataljonsläkare i Ca 27 vid krigsskolan, sistnämnda beställning i utbyte mot en f. n. för skolan disponerad extra tjänst för läkare i Cg 25. Förslagen biträdades alltjämt av civilförvaltningen.

Arméchefen har vidare föreslagit att en för Ing 1 avsedd bataljonsläkar-

beställning i Ca 27 uppflyttas till regementsläkarbeställning i Ca 29. Då organisationsnämnden i anseende till värnpliktskontingentens storlek funnit kåren i sjukvårdshänseende jämförbar med infanteriregemente räknar civilförvaltningen med att uppflyttningen kommer till stånd.

Civilförvaltningen tillstyrker ett av arméchefen ånyo framfört förslag om att en vid I 1 inrättad extra tjänst för sjukgymnast i Cg 13 med halvtidstjänstgöring omvandlas till extra ordinarie, fortfarande med halvtidstjänstgöring.

I gällande personalförteckning finns upptagna tjänster för sex instruktionsköterskor i Ce 20 eller Ce 18, avsedda två för vardera T 2 och T 4 samt en för vardera T 1 och T 3. Sjukvårdsstyrelsen har framhållit att den vid T 2 N bedrivna utbildningsverksamheten vid förbandets indragning fördelats på T 2 och T 3, vilket för T 3:s del innebär en betydande ökning av utbildningsverksamheten. På grund härav föreslår sjukvårdsstyrelsen, med tillstyrkan av arméchefen och civilförvaltningen, att ytterligare en för T 3 avsedd tjänst för instruktionsköterska inrättas.

Vid vissa trängregementen har under ett antal år under 7 å 8 månader måst anställas extra instruktionsköterskor för att säkerställa ett nöjaktigt utbildningsresultat. Då sådan personalförstärkning även framdeles är oundgänglig vid T 2 i vad avser den del av utbildningsverksamheten, som är förlagd till I 3, och vid T 1 har sjukvårdsstyrelsen, med tillstyrkan av civilförvaltningen, föreslagit att medel beräknas för anställande av två extra instruktionsköterskor i Cg 20 eller Cg 18 under längst åtta månader för år.

Sjukvårdsstyrelsen har med hänsyn till att I 3 icke längre kommer att tilldelas värnpliktiga i sjukvårdstjänst föreslagit att ytterligare en tjänst för sjukvårdsbiträde i Ce 5 tillföres regementet. Förslaget tillstyrkes av civilförvaltningen.

Enligt bemyndigande av Kungl. Maj:t må sjukvårdsstyrelsen anställa intill 20 sjuksköterskor i försvarets reservsjuksköterskekår. Ersättning till reservsjuksköterska utgår med årsarvode av 768 kronor jämte dagarvode av tio kronor vid föreskriven tjänstgöring. Sjukvårdsstyrelsen har med hänsyn till behovet av extra sjuksköterskepersonal vid försvaret och angelägenheten ur beredskapssynpunkt att så många sjuksköterskor som möjligt bli förtrogna med de speciella förhållanden, under vilka den militära sjukvården bedrivs, ansett en utökning av kåren erforderlig. Då ökningen anses böra ske stegvis har sjukvårdsstyrelsen för nästa budgetår föreslagit en ökning med tio reservsjuksköterskor. Förslaget tillstyrkes av civilförvaltningen.

Civilförvaltningen (skr. ^{27/11} 1953) har anmält att det med nuvarande löneförmåner föreligger synnerligen stora svårigheter att förvärva och i tjänst behålla reservsjuksköterskor. Vid förhandlingar med vederbörande personalorganisation har enighet nåtts om att årsarvodet bör höjas till

1 008 kronor samt dagarvode utgå med 10 kronor vid tjänstgöring inom och 17 kronor vid tjänstgöring utom egen bostadsort. Civilförvaltningen, som anser sig böra biträda den träffade överenskommelsen, har i samråd med sjukvårdsstyrelsen hemställt att års- och dagarvode till reservsjuksköterska fr. o. m. den 1 juli 1954 må utgå med angivna belopp. Ett bifall härtill beräknas medföra en kostnadsökning för arvoden till 30 sjuksköterskor av i runt tal 15 100 kronor.

17. *Förändringar beträffande ekonomipersonal.* Arméchefen har föreslagit att tjänsterna för köksföreståndare i Ca 18 respektive biträdande köksföreståndare i Ca 14 vid I 2, I 12 och T 1 uppflyttas till Ca 20 respektive Ca 16. Till stöd härför åberopas att portionstagarantalet vid nämnda förband numera uppgår och även för framtiden beräknas komma att uppgå till lägst det tal som gäller för förband, där tjänster av ifrågavarande slag med tillämpning av i propositionen 1951:227 angivna principer hänförs till 20 respektive 16 lönegraden. Civilförvaltningen framhåller att i betraktande av de principer efter vilka inplaceringen av köksföreståndartjänsterna ägt rum arméchefens förslag förefaller sakligt grundat. Emellertid måste förutsättas att en lönegradsplacering, som bygger på sådana siffermässiga beräkningar som dem, om vilka här är fråga, alltid måste komma att medföra vissa ojämnheter till följd av från tid till annan uppkommande variationer i underlaget för inplaceringen. Uppenbart synes enligt civilförvaltningen också vara att jämkningar i lönegradsplaceringen icke kan företagas med utgångspunkt från varje sådan variation. Vid sådant förhållande och då enligt civilförvaltningens mening hittills alltför kort tid förflutit från genomförandet av den nu aktuella tjänsteförteckningsrevisionen för att jämkningar bör företagas, räknar ämbetsverket icke med bifall till arméchefens förslag.

I gällande personalförteckning finns övergångsvis uppförd en tjänst för kokerska i Ce 6, avsedd för Ing 3. Då innehavaren av tjänsten avgått med pension kan tjänsten indragas.

Civilförvaltningen har i yttrande (4/6 1953) över framställning i ämnet av chefen för A 6, med tillstyrkan av arméchefen, arméförvaltningen och organisationsnämnden, föreslagit att vid A 6, i avvaktan på resultatet av blivande översyn rörande personalbehovet vid regementet, inrättas en extra tjänst för biträdande köksföreståndare i Cg 14, avsedd för skjutfältet vid Skillingaryd. Till stöd för förslaget åberopas förläggningsfrekvensen vid skjutfältet.

18. *Förändringar i övrigt beträffande förråds-, vakt- och maskinpersonal.* I gällande personalförteckning finns för arméns underofficersskola uppförd en tjänst för maskinist i Ca 16. Enligt till förteckningen meddelade föreskrifter gäller att tjänsten ej må vid ledigblivande återbesättas utan medgivande av Kungl. Maj:t och att innehavaren av tjänsten må förordnas att mot vikariatslön bestrida göromål som eljest ankomma på

maskinmästare i Ca 17. Fortifikationsförvaltningen (skr. ²¹/₉ 1953) har föreslagit att tjänsten, som är vakant, indrages och ersättes med en tjänst för maskinmästare i 17 lönegraden, vilken i avvaktan på statsmakternas ställningstagande till frågan om inrättande av garnisonsmaskinistorganisationen bör upptagas såsom extra. Kungl. Maj:t har den 2 oktober 1953 medgivit att vid skolan må tills vidare intill utgången av budgetåret 1953/54 finnas inrättad en extra tjänst för maskinmästare i Cg 17, varvid den ordinarie maskinisttjänsten förutsatts skola hållas vakant.

I gällande personalförteckning finns uppförda två tjänster för eldare av 1. klassen i Ca 11 vid A 8. Enligt till förteckningen meddelade föreskrifter gäller att tjänsterna ej må vid ledigblivande återbesättas utan medgivande av Kungl. Maj:t samt att innehavaren av en av tjänsterna må förordnas att mot vikariatslön bestrida göromål som eljest ankommer på reparatör i Ca 13. Fortifikationsförvaltningen (skr. ⁹/₆ 1953) har anmält att en av tjänsterna är vakant. Med hänsyn härtill och då tjänster för eldare av 1. klassen är under avveckling har fortifikationsförvaltningen, med tillstyrkan av civilförvaltningen, föreslagit att tjänsten indrages och ersättes med en reparatörstjänst i 12 lönegraden, vilken i avvaktan på statsmakternas ställningstagande till frågan om inrättande av garnisonsmaskinistorganisationen bör upptagas såsom extra. Kungl. Maj:t har den 2 oktober 1953 medgivit att vid regementet må tills vidare intill utgången av budgetåret 1953/54 finnas inrättad en extra tjänst för reparatör i Cg 12, varvid en av de ordinarie eldartjänsterna förutsatts skola hållas vakant.

I gällande personalförteckning finns uppförd en tjänst för maskinist i Ca 16 vid Lv 6. Enligt till förteckningen meddelad föreskrift gäller att tjänsten vid ledigblivande ej må återbesättas utan medgivande av Kungl. Maj:t. Fortifikationsförvaltningen (skr. ²⁸/₉ 1953) har framhållit att tjänsten, som beräknas inom den närmaste tiden bli vakant, med hänsyn till att vid den genomförda klassificeringen av försvarets fasta maskinanläggningar maskinanläggningen vid kåren hänförts till anläggningsgrupp 4, bör vara placerad i 15 lönegraden. I anslutning därtill har fortifikationsförvaltningen föreslagit *dels* att, med vakantsättande av den ordinarie maskinisttjänsten, en tjänst för maskinist i Ce 15 inrättas intill den 1 juli 1954, *dels ock* att fr. o. m. nästa budgetår maskinisttjänsten i Ca 16 utbytes mot en dylik tjänst i Ca 15. Kungl. Maj:t har den 30 oktober 1953 medgivit att vid kåren må tills vidare intill utgången av budgetåret 1953/54 finnas inrättad en maskinisttjänst i Ce 15, varvid förutsatts att den ordinarie maskinisttjänsten hålles vakant.

I gällande personalförteckning finns för I 7 uppförda två maskinisttjänster i Ca 16, varav den ena avses för förläggningen å Revinge. Innehavaren av denna tjänst må, enligt till förteckningen meddelad föreskrift, förordnas att mot vikariatslön bestrida göromål som eljest ankomma på maskinmästare i Ca 17. Civilförvaltningen (skr. ²²/₁ 1954) har framhållit att

från arméstabens sida räknas med att I 7:s särförläggning bibehålles. Även om särförläggningen skulle upphöra föreligger enligt arméstaben ett stadigvarande behov av ifrågavarande förläggningsutrymmen för försvaret. Med hänsyn härtill kan enligt civilförvaltningen anledning icke längre anses föreligga att bibehålla nuvarande provisoriska anordning beträffande maskinisttjänsten å Revinge. Civilförvaltningen har därför, efter samråd med fortifikationsförvaltningen, föreslagit att tjänsten omvandlas till tjänst för maskinmästare i Ca 17.

Civilförvaltningen har, i anslutning till vad i det föregående (punkt 13) anförts beträffande innehållet i ifrågavarande hänseende i propositionen 1952: 107, efter förhandlingar med vederbörande personalorganisationer föreslagit att 16 tjänster för vaktmästare i Ce 10, varav nio vid A 8 och sju vid arméns intendenturförråd i Stockholm, uppflyttas till tjänster för vaktman i Ce 12.

Enligt gällande personalförteckning finns vid A 4 inrättad en extra tjänst för hantverkare i Cg 12, avsedd för det s. k. Björnängelägre. Arméchefen har föreslagit att tjänsten uppföres såsom extra ordinarie. Med hänsyn till att behovet av tjänsten bestyrkts vid organisationsnämndens undersökningar tillstyrker civilförvaltningen förslaget.

Av arméchefen med tillstyrkan av fortifikationsförvaltningen framlagt förslag om utbyte av en extra tjänst för värmeskötare i Cg 11 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden mot tjänst för eldare i Ce 11 är civilförvaltningen i avbidan på slutligt ställningstagande till frågan om maskintjänstens ordnande i Boden icke beredd biträda.

Arméchefen har med tillstyrkan av fortifikationsförvaltningen föreslagit att en vid A 6 inrättad tjänst för eldare i Ce 10, avsedd för skjutfältet vid Skillingaryd, uppflyttas till Ce 11. Förslaget tillstyrkes jämväl av civilförvaltningen.

Arméchefen har upprepat tidigare framfört förslag om att i utbyte mot två kollektivavtalsanställda arbetare inrätta två förrådsmanstjänster i Ce 11 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden. I avvaktan på resultatet av blivande organisationsundersökningar vid staben är civilförvaltningen alljämt icke beredd tillstyrka förslaget.

19. *Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.* Av arméchefen framlagt förslag om ordinariesättning av för kassatjänst vid IV. militärbefälsstaben avsedda tjänster för en kansliskrivare i Ce 15 och en kontorist i Ce 13 avstyrkes av civilförvaltningen.

Arméchefen och 1947 års biträdesutredning (skr. ^{13/6} 1953) har föreslagit uppflyttning av två kontorsbiträdestjänster i Ca 8 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden till tjänster för respektive kontorist i Ca 13, avsedd för avlöningsuträkning m. m., och kanslibitråde i Ca 11, avsett för dispositionsbokföring m. m. Civilförvaltningen räknar med uppflyttning av tjänsterna i enlighet med förslagen.

Biträdesutredningen har vidare framlagt förslag om att uppflytta en för föreståndare för centralexpeditionen vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden avsedd kanslibiträdestjänst i Ce 11 till tjänst för kontorist i Ce 13.

Civildförvaltningen tillstyrker förslag av arméchefen om *dels* att vid IV. militärbefälsstaben en kanslibiträdestjänst i Ce 11 ordinariesättes och en dylik tjänst i Cg 11 upptages som extra ordinarie, *dels ock* att tre extra biträden för skriv- och kontorsgöromål, varav två vid IV. militärbefälsstaben och en vid T 2, uppföres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap.

Arméchefen har föreslagit att en halvtidstjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för väg- och vattenbyggnadskårens chefsexpedition, inrättas. Civildförvaltningen vill icke motsätta sig att en dylik tjänst inrättas men förordar att densamma upptages som extra.

I enlighet med principerna för reglerad befordringsgång för biträdespersonal föreslår civildförvaltningen att tillhopa 75 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillkommer i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid arméöverläkarens expedition en tjänst;

vid militärbefälsstaberna tre tjänster, av vilka två vid I. och en vid V. militärbefälsstaben;

vid försvarsområdesstaberna 25 tjänster, av vilka fem vid Malmö, en vid Kalmar—Växjö, en vid Gävle, två vid Härnösand—Sundsvalls, fyra vid Göteborg—Halmstads, tre vid Uddevalla, en vid Linköpings, en vid Stockholm, tre vid Uppsala—Västerås, tre vid Karlstads och en vid Falu försvarsområdesstab;

vid infanteriet 18 tjänster, av vilka tre vid ettvarrt av I 1, I 8, I 11 och I 13, två vid I 5 samt en vid ettvarrt av I 12, I 14, I 18 och I 20;

vid pansartrupperna fyra tjänster, av vilka två vid P 1 samt en vid vardera av P 2 och P 3;

vid artilleriet 11 tjänster, av vilka sju vid A 2, två vid A 1 samt en vid vardera av A 3 och A 7;

vid luftvärnet sju tjänster, av vilka två vid ettvarrt av Lv 2, Lv 6 och Lv 7 samt en vid Lv 4;

vid ingenjörtrupperna tre tjänster vid Ing 1; ävensom

vid trängtrupperna tre tjänster, av vilka två vid T 1 och en vid T 2.

20. *Övriga personalförändringar m. m.* Av arméchefen framfört förslag om att uppflytta skogvaktartjänsten i Ca 17 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden till Ca 19 anser sig civildförvaltningen med hänsyn till att löneställningen för tjänsten prövats så sent som vid 1952 års höstriksdag icke kunna biträda.

Civildförvaltningen tillstyrker förslag av arméchefen om att den extra tjänsten för skogvaktare i Cg 17 vid P 2 omvandlas till extra ordinarie.

Civildförvaltningen (skr. ^{20/12} 1953) har i anledning av framställning från

fortifikationsförvaltningen rörande inrättande vid platsbefälet i Karlsborg av en tjänst för brandmästare i Ce 17, avsedd som chef för garnisonsbrandkåren i Karlsborg, framhållit att enligt uttalande i betänkande den 1 december 1953 av den utredningsman, som haft att verkställa översyn av föreliggande utredningar och förslag rörande den regionala och lokala fastighetsförvaltningen inom försvaret m. m., det i princip syntes lämpligt att brandtjänsten vid arméns truppförband inordnades under kasernvårdsavdelningen, där kasernunderofficerens lokalkännedom gjorde honom speciellt lämpad att leda brandtjänsten. I betänkandet har emellertid icke framlagts något förslag om vid vilka förband så skall ske. Civilförvaltningen, som förutsätter att det skall ankomma på fortifikationsförvaltningen att närmare överväga denna fråga liksom frågan om behovet av brandavdelningar överhuvudtaget vid förbanden, är i avvaktan på dessa överväganden icke beredd tillstyrka inrättande av den föreslagna tjänsten.

Kostnaderna för avlöning åt indelt manskap under nästa budgetår uppskattar civilförvaltningen till 95 000 kronor, innebärande en kostnadsminskning av 5 000 kronor. Antalet kvarstående indelta beräknar arméchefen till 47.

I likhet med arméchefen beräknar civilförvaltningen kostnaderna för timarvoden till civila lärare för manskapsutbildning till 320 000 kronor, innebärande en kostnadsökning med 50 000 kronor.

Enligt från arméförvaltningens tygavdelning lämnad uppgift beräknas inkomstmedlen under uppbördsposten Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift för nästa budgetår minska med i runt tal 132 000 kronor. Då dessa beräkningar grundar sig på nuvarande personalläge och den av civilförvaltningen i det föregående förordade överföringen till förevarande avlöningsanslag av lönekostnaderna för viss annan verkstadspersonal m. m. kommer att medföra en ökning av ifrågakvarande inkomstmedel med 132 456 kronor upptager civilförvaltningen posten till oförändrat belopp.

De löneregleringar, som föranledes av propositionerna 1953: 134 och 1953: 165, beräknas enligt civilförvaltningen medföra en merkostnad under förevarande anslag av i runt tal 321 000 kronor.

21. *Rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten m. m.* På grundval av organisationsnämndens undersökningar har chefen för armén avgivit förslag till ändrad organisation av de i sammanställningen angivna förbanden. Arméchefens förslag har avgivits i samråd med organisationsnämnden och efter hörande av civilförvaltningen.

Arméchefens förslag till ändrad organisation av *kommendantsstaben i Stockholm tillika stab för Stockholms försvarsområde* innebär i huvudsak följande. Med hänsyn till att huvuddelen av stabens arbetsuppgifter är betingade av verksamheten inom fo 44 bör benämningen ändras till »Staben för Stockholms försvarsområde tillika kommendantsstab i Stockholm». Försvarsområdesbefälhavaren uppbär f. n. lön enligt lönegraden

Mo 14 eller arvode enligt löneklassen 2:14. Organisationsnämnden anser det skäligt att en beställning för överste i lönegraden Mo 15 avses för befattningen. Civilförvaltningen och chefen för armén föreslår att försvarsområdesbefälhavarens löneställning prövas av de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 mars 1951 tillkallade sakkunniga för översyn av löneställningen för vissa chefstjänstemän. Genom beslut den 5 juni 1953 fastställde Kungl. Maj:t organisationen av flertalet försvarsområdesstab. Det nu avgivna förslaget avseende Stockholms försvarsområdesstab är grundat på de principer som fastställdes genom nämnda beslut. För handläggning av ärenden som berör garnisonstjänsten i Stockholm bör tillkomma en särskild garnisonsavdelning. Beträffande de i sammanställningen upptagna tjänsterna må följande anföras. Kaptensbeställningarna avses för vissa göromål på mobiliseringsavdelningen och för befattningen såsom adjutant på stabsavdelningen. En arvodesbefattning i 1:30, avsedd för adjutant på stabsavdelningen, föreslås skola utbytas mot en motsvarande arvodesbefattning för chef för garnisonsavdelningen. Av föreslagna överfurirsbeställningar avses två för utbildningsavdelningen och fyra för tygavdelningen. Därest förslaget i denna del genomföres kan en befattning för pensionerad underofficer i 1:22 (ammunitionsförvaltare) samt tjänsterna för två bilförare i Ce 10 utgå ur organisationen. Innehavaren av den föreslagna arvodesbefattningen i 1:32 för utbildningsofficer avses ersätta en kapten ur infanteriet, som f. n. kommenderas till tjänstgöring vid staben. En arvodesbefattning i 1:30 för förvaltningsofficer föreslås skola utgå och en arvodesbefattning i 1:30 för biträdande mobiliseringsofficer anses böra tillkomma. För utbildnings- och hemvärnsavdelningarna samt förvaltningsexpeditionen föreslås skola tillkomma tre arvodesbefattningar i 1:22. I samband med att Lv 3:s mobiliseringscentral utgick ur organisationen överflyttades provisoriskt viss personal, avsedd för materiellvård m. m. från Lv 3 till fo 44. Av denna personal bör följande, enligt arméchefens förslag, uppföras på personalförteckningen för fo 44, nämligen 1 arvodesbefattning i 1:22 för tygunderofficer, 2 tjänster i Ca 13 för förrådsförmän samt 7 tjänster i Ce 11 för förrådsförmän. Två tjänster för skriv- och kontorsgöromål samt en extra tjänst för kanslibitråde kan vid bifall till den föreslagna organisationen utgå. För assistenten för frivilligfrågor beräknas en tjänstgöringstid av 12 månader per år.

Enligt det av Kungl. Maj:t fastställda reglementet för *arméns jägarskola* är försvarsområdesbefälhavaren för *Kiruna—Jokkmokks försvarsområde* tillika chef för jägarskolan. Förvaltningsgöromålen vid skolan omhänderhaves av försvarsområdesstabens chef. Chefen för armén föreslår, att försvarsområdesbefälhavaren befrias från chefsskapet över skolan. Som chef för skolan bör enligt arméchefens förslag avses den major som f. n. är chef för skolans utbildningsförband. Majorsbeställningen bör i samband därmed ändras till beställning för chef för arméns jägarskola. Löne-

ställningen för skolchefen bör omprövas. Arméchefen räknar tills vidare med lönegraden Ma 30. Skolan bör i frågor rörande inre tjänst, allmän ordning, anslagsförvaltning m. m. vara underställd försvarsområdesbefälhavaren för fo 66/65. Skolchefen bör dock i egenskap av lokal förvaltningsmyndighet meddela beslut i förvaltningsfrågor berörande anslagen till övningar och utbildning. Förvaltnings- samt expeditionstjänsten för skolan skall liksom f. n. omhänderhavas av försvarsområdesstaben. Beträffande de av arméchefen avgivna förslagen till ändrad personalorganisation vid fo 66/65 torde följande få framhållas. Den för befattningen som tygofficer nu befintliga kaptensbeställningen i Ma 27 bör ombildas till kaptensbeställning i Md 27. För att biträda tjänstegrenscheferna med mobiliseringsarbete m. m. bör avses en fanjunkare eller sergeant på aktiv stat. För ändamålet hemställas om en beställning för fanjunkare eller sergeant. Fem av de på jägarskolans stat upptagna överfurirsbeställningarna avses för förvaltningstjänst. Med hänsyn till att skolans förvaltningstjänst skall omhänderhavas av försvarsområdesstaben bör ifrågavarande fem överfurirsbeställningar överföras till försvarsområdesstabens stat. Därutöver föreslår arméchefen att ytterligare fyra beställningar för överfurirer inrättas. Tre av dessa avses ersätta tjänster för en förrådsförman i Ce 13 vid ammunitionsförrådet samt två bilförare i Ce 10. Den fjärde överfurirsbeställningen avses för befattningen såsom föreståndare för budcentralen. Den för förråden avsedda personalen bör, utöver angivet utbyte av en tjänst för förrådsförman mot en beställning för överfurir, ändras såtillvida, att en tjänst för förrådsförman i Ce 13 utgår och sex tjänster för förrådsmän i Ce 11 tillkommer. Arméchefen föreslår slutligen att vissa i sammanställningen angivna extra tjänster för eldare och biträden för skriv- och kontorsgöromål utbytes mot extra ordinarie motsvarande tjänster samt att en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål indrages. För assistenten för frivilligfrågor beräknas en sammanlagd arbetstid av 10 månader per år.

I statsverkspropositionen för innevarande år (bil. 6, s. 88 o. f.) anmäldes frågan om arvode till instruktörer vid den frivilliga försvarsverksamheten. Därvid framhölls, att en promemoria med vissa synpunkter på frågan översänts till försvarets civilförvaltning med anmodan till ämbetsverket att i samråd med chefen för armén och centralförbundet för befälsutbildning avgiva yttrande i anledning av vad i promemorian anförts ävensom avgiva förslag till de bestämmelser som borde av Kungl. Maj:t utfärdas därest frågan komme att lösas enligt i promemorian angivna riktlinjer. Ifrågavarande förslag har numera ingivits och Kungl. Maj:t har den 15 januari 1954 meddelat bestämmelser i ämnet. Bestämmelserna innebär i huvudsak att instruktörerna äger uppbära årsarvoden enligt ett särskilt system.

Förslaget till ändrad organisation av *Stockholms luftvärnsregemente*

och *luftvärnsskjutskolan* är uppgjord på grundval av den av Kungl. Maj:tt fastställda organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten m. m. vid luftvärnsregementen. Därutöver har undersökts skjutskolans ställning i förhållande till Lv 3. Förslaget innebär i huvudsak följande. Skjutskolan bör med avseende på förvaltningen vara underställd chefen för Lv 3. Förvaltningsärenden berörande utbildningen bör dock avgöras av skolchefen i egenskap av lokal förvaltningsmyndighet. Viss personal, som upptagits under särskild rubrik i sammanställningen, bör till följd av den angivna utformningen av organisationen överföras från LvSS till Lv 3. Beträffande personaluppsättningen vid Lv 3 må i anslutning till sammanställningen följande anföras. Förvaltarbeställningarna, vilka avses för expeditionsföreståndare, personalregistrator och tygförvaltare, inrättades fr. o. m. budgetåret 1951/52 men har i avvaktan på resultatet av organisationsundersökningarna hållits vakanta. När förvaltarbeställningarna tillsättes kan två styckjunkarbeställningar och en arvodesbefattning i 1:22 för tygunderofficer utgå. Innehavaren av den föreslagna tjänsten för arméingenjör av 1. graden avses för arbetsuppgifter sammanhängande med den till förbanden hörande radarutrustningen. För ifrågavarande uppgifter finnes f. n. en tjänst för ingenjör i Cg 24, med avlöning från sakanslag, som vid bifall till förslaget att inrätta en tjänst på arméingenjörkårens stat kan utgå. Förutom den nämnda arvodesbefattningen i 1:22 för tygunderofficer kan, enligt förslaget, arvodesbefattningarna i 1:22 för biträde i personaldetalj, biträden åt mobiliseringsofficer och regementsintendent samt köksföreståndare utgå. Arvodesbefattningen i 1:22 för skjutplatsunderofficer föreslås med hänsyn till de arbetsuppgifter som tillhör skjutfältet skola utbytas mot arvodesbefattning i 1:23 för förvaltningsunderofficer. Tre arvodesbefattningar i 1:22 anses böra tillkomma för expeditionunderofficer, föreståndare för förrådsbokföringskontor samt stabsunderofficer. Tjänsten för förrådsförmän i Ce 13 avses för befattningen såsom motorbåtsförare m. m. För att nå överensstämmelse med fastställd normalorganisation erfordras för stabs-, mobiliserings- och intendenturavdelningarna tre kanslibiträdestjänster i Ce 11 varjämte en extra sådan tjänst föreslås skola utbytas mot en extra ordinarie motsvarande tjänst. Verkställda organisationsundersökningar har visat, att behov föreligger av ytterligare tre förrådsmän i Ce 11. Vissa i sammanställningen särskilt angivna tjänster har i samband med att förbandet flyttade från Stockholm till Norrtälje överförts till fo 44. Sju tjänster för biträden för skriv- och kontorsgöromål erfordras icke längre. Två motsvarande tjänster för deltidstjänstgörande skrivbiträden bör dock tillkomma. Den vid LvSS placerade arvodesbefattningen i 1:22 för förrådsunderofficer erfordras icke längre.

Föreliggande förslag till organisation av *Svea och Göta ingenjörkårer* är uppgjorda under beaktande av de undersökningar som låg till grund

för Kungl. Maj:ts beslut rörande organisationen av Bodens ingenjörkår. Beträffande personalorganisationen innebär detta i förhållande till personalförteckningen för innevarande budgetår, enligt arméstabens beräkningar, att för envar av Svea och Göta ingenjörkårer erfordras förvaltarbeställningar i Ma 21 för expeditjonsföreståndare och personalregistrator samt två förvaltarbeställningar i Ma 23 för förråd som lyder under tygofficeren. Vid bifall till förslaget kan antalet beställningar för fanjunkare i Ma 19 vid ingenjörtrupperna minskas med sammanlagt fyra samt antalet beställningar för ingenjörförrådsförvaltare i Ca 23 minskas med två. Ifrågavarande beställningar för ingenjörförrådsförvaltare bör dock övergångsvis bibehållas intill nuvarande innehavares avgång. En överfurirsbeställning i Ma 14 anses böra tillkomma för den till Ing 1 hörande fältarbetsskolan. Antalet arvodesbefattningar i 1:22 för tygunderofficerare vid Ing 1 och Ing 2 kan minskas med två respektive tre. Vid varterdera av Ing 1 och Ing 2 bör en arvodesbefattning i 1:22 för föreståndare för förrådsbokföringskontor tillkomma och två arvodesbefattningar i 1:22 för biträde åt regementsintendent och köksföreståndare utgå. Vid Ing 1 bör tillkomma en arvodesbefattning i 1:30 för chef för kasernkompani och en arvodesbefattning i 1:22 för expeditjonsunderofficer vid bataljonsexpedition. Vid Ing 2 bör tillkomma två arvodesbefattningar i 1:22 för expeditjonsunderofficerare vid stabsavdelning och ekonomigrupp samt utgå en arvodesbefattning i 1:22 för förrådsunderofficer vid mobiliseringscentral. Ifrågavarande mobiliseringscentral förutsättes icke komma att upprättas. Den i sammanställningen upptagna tjänsten för förrådsförman i Ce 13 avses för förråd som lyder under intendenten vid Ing 1. Av föreslagna tjänster för förrådsmän i Ce 11 avses nio för Ing 1 och fem för Ing 2. För befattningarna som föreståndare för skrivcentral, föreståndare för plåt- och maskingrupp, biträde vid proviantredovisning m. m. samt tjänsteman för handhavande av hemliga handlingar m. m. hemställes om fyra kanslibiträdestjänster vid Ing 1 respektive Ing 2. En tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål bör tillkomma vid Ing 1. Två motsvarande tjänster vid Ing 2 bör utgå. Beträffande Ing 1 har arméchefen dessutom föreslagit, att en tjänst för ingenjörbiträde i Cg 17 inrättas för vissa arbetsuppgifter vid fältarbetsskolan. Den för fältarbetsskolan avsedda personalen bör enligt arméchefens uppfattning redovisas under särskild rubrik i personalförteckningarna. Slutligen föreslås att löneställningen för chefen för Ing 1 prövas av de av Kungl. Maj:t tillkallade sakkunniga för översyn av löneställningen för vissa chefstjänstemän.

Stabs- och förvaltningstjänsten vid *Signalregementet* har ansetts i hudsak kunna ordnas i enlighet med den av Kungl. Maj:t fastställda organisationen av motsvarande tjänst vid infanteriregementen. Beträffande den för stabs- och förvaltningstjänsten föreslagna personalorganisationen må följande anföras. För ifrågavarande uppgifter disponeras två rege-

mentsofficersbeställningar. Undersökningarna har visat att dessa i första hand bör avses för utbildnings- och mobiliseringsavdelningarna. Organisationsnämnden har därför räknat med en kapten som chef för stabsavdelningen. Enligt nämndens synpunkt är det dock önskvärt med en regementsofficer för denna befattning. Arméchefen föreslår att för ändamålet inrättas en beställning för major i Ma 30 i utbyte mot en beställning för kapten i Ma 27. De föreslagna beställningarna för två förvaltare i Ma 21 avses för expeditiönsföreståndare respektive personalregistrator. Om nämnda förvaltarbeställningar inrättas kan beställningar för två fanjunkare i Ma 19 utgå. För tygförrådstjänsten m. m. föreslås inrättande av en beställning för förvaltare i Ma 23 på fälttygkårens stat i utbyte mot en tjänst för signalförrådsförvaltare i Ca 23. Sistnämnda beställning bör dock bibehållas intill nuvarande innehavares avgång. En befintlig arvodesbefattning i 1:30 för biträdande mobiliseringsofficer erfordras icke i den föreslagna organisationen. För uppgiften såsom chef för kasernkompaniet föreslås skola tillkomma en arvodesbefattning i 1:30. Fyra arvodesbefattningar i 1:22 för respektive biträde i personaldetaljen, biträde åt regementsintendenten, köksföreståndare och tygunderofficer kan utgå. Däremot innebär förslaget, att arvodesbefattningar i 1:22 för en föreståndare för förrådsbokföringskontoret och en stabsunderofficer tillkommer. För tillsyn, reparation m. m. av viss för övnings- och undervisningsändamål erforderlig telemateriel finns f. n. tillfälligt anställd en pensionerad linjeförman med månatligt arvode å cirka 750 kronor från sakanslag. Arméchefen räknar för dessa arbetsuppgifter med en förste reparatör i Ce 15 i stället för nuvarande befattningshavare. Verkställda undersökningar av förrådstjänsten har utvisat ett behov av ytterligare fyra förrådsmän. Av de föreslagna fyra kanslibitträdestjänsterna avses en för befattningen såsom föreståndare för skrivcentralen, två för vissa uppgifter inom mobiliseringsavdelningen samt en för proviantredovisning m. m.

Förevarande förslag bygger på förutsättningen att *Signalregementets kompani i Boden* ombildas till en bataljon och frigöres från signalregementet i Stockholm. Bataljonen föreslås skola benämnas Bodens signalbataljon (S 3). Det nybildade förbandet skulle, liksom nu är fallet beträffande S 1 B, anslutas till I 19 och i disciplinärt avseende samt i allt vad rör inre tjänst och allmän ordning ävensom i viss utsträckning i frågor som rör förvaltningstjänst underställas chefen för I 19. Förvaltningsärenden rörande utbildning och övningar bör avgöras av chefen för S 3 i egenkap av lokal förvaltningsmyndighet. Förslaget medför att personalorganisationerna vid såväl signalförbandet som I 19 och fo 63 samt fo 66/65 måste förändras. Beträffande de i sammanställningen upptagna personaländringarna må följande anföras. Majorsbeställningen och en kaptensbeställning avses för cheferna för utbildningsavdelningen respektive stabsavdelningen vid S 3. En beställning för kapten på fälttygkårens stat före-

slås skola tillkomma för uppgiften att vara biträdande tygofficer vid I 19. För kasernkompaniet vid nämnda regemente hemställes om en beställning för överfurir i Ma 14. F. n. finnes vid A 8 fjorton beställningar för furirer, avsedda för bevakningsuppgifter vid A 8:s och förutvarande A 5:s etablissement samt vid Bodens fästning. Av dessa avses fyra beställningar för bevakning vid förutvarande A 5:s etablissement. Ifrågavarande beställningar anses i detta sammanhang böra utbytas mot överfurirsbeställningar samt överföras till S 3. En arvodesbefattning i 1:22 för biträde i personaldetaljen vid S 1 B beräknas utgå. En motsvarande befattning för tygunderofficer vid S 1 B bör enligt förslaget överföras till I 19. Vidare föreslås överföring till I 19 från S 1 B av tjänster för en förrådsförman i Ce 13 och fyra förrådsmän i Ce 11. Enligt förslaget beräknas en tjänst för kansli-biträde vid S 3 tillkomma. Däremot kan en tjänst för kontorsbiträde vid S 1 B utgå och en dylik tjänst överföras till I 19. Slutligen föreslås extraordinariesättning av fyra tjänster för ekonomibiträden i Cg 4 vid I 19 samt uppflyttning av en av dessa tjänster till Ce 6.

Arméchefens förslag till organisation av *tygförvaltningsskolan* grundar sig på förutsättningen att skolan tills vidare skall vara inrymd i nuvarande lokaler och innebär i huvudsak följande. Skolan skall i förvaltningsavseende lyda under militärbefälhavaren för IV. militärområdet. I fråga om förvaltningen av medel, som anvisas under övnings- och tygmaterielanslagen m. m., skall skolan lyda under vederbörliga centrala förvaltningsmyndigheter. Framställningar berörande sistnämnda anslag skall insändas genom generalfältygmästaren. Den nuvarande kassaavdelningen vid skolan skall utgå. Skolan skall i kassahänseende anslutas till krigsskolan. Bifall till förslaget medför att en beställning för förste tygförvaltare, f. n. avsedd för befattningen såsom kassachef, icke längre erfordras vid skolan. Chefen för armén föreslår, att ifrågavarande beställning för förste tygförvaltare utbytes mot beställning för tygförvaltare. Innehavaren av sistnämnda tjänst avses vid uppkommande behov tjänstgöra såsom vikarie för annan tygförvaltare m. m. Som föreståndare för skolans matinrättning tjänstgör innehavaren av tjänsten som biträdande köksföreståndare i Ca 14 vid A 1. Civilförvaltningen föreslår, att nämnda tjänst överföres till TygS. Enligt arméchefens förslag bör ifrågavarande tjänst för biträdande köksföreståndare i Ca 14 med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning vid TygS utbytas mot en tjänst för köksföreståndare i 17 lönegraden. Sistnämnda tjänst bör uppföras på TygS stat. Beträffande övriga i sammanställningen upptagna förslag må följande anföras. För befattningen som chef för skolan avses f. n. en majorsbeställning uppförd på fältygkårens stat. Arméchefen föreslår, att ifrågavarande majorsbeställning utbytes mot en överstelöjtnantsbeställning. Kaptensbeställningen avses för befattningen såsom adjutant, tillika lärare och chef för stabsavdelningen. Ifrågavarande beställningar för överstelöjtnant och kapten bör

redovisas under TygS i vederbörlig personalförteckning samt besättas av personal ur fälttygkåren. Innehavaren av den föreslagna arvodesbefattningen i 1: 22 avses placeras såsom föreståndare för förvaltningsexpeditionen. Därest de i sammanställningen upptagna tjänsterna för garageförman, kanslibiträden, förrådsman samt eldare i Ce 10 inrättas, kan följande tjänster med avlöning från sakanslag indragas, nämligen en tjänst för kontorist i Cg 13, en tjänst för kanslibitråde i Cg 11 samt två tjänster för eldare i Cg 10. Därutöver kan personaluppsättningen minska med en garageförman, anställd enligt kollektivavtal. Beträffande förrådsförmän föreslås de ändringar som framgår av sammanställningen. Den sammanlagda lönekostnaden för nu angivna tjänster med avlöning från sakanslag uppgår till i runt tal 35 000 kronor.

Civilförvaltningen (skr. ^{22/1} 1954) har anmält att vid personalstatskontroll vid II. militärbefälsstaben konstaterats att alltsedan den 1 juli 1951 disponerats fem arvodesbefattningar för expeditionsunderofficer eller en befattning mer än det enligt personalförteckningarna för budgetåren 1951/54 för staben avsedda antalet. Av befattningarna är tre tillsatta med pensionsavgången eller reserven eljest tillhörande militär personal och två med kvinnliga civila befattningshavare, avlönade såsom extra tjänstemän i Cg 12. Av de båda sistnämnda befattningshavarna är den ena förordnad för tiden den 1 juli 1951—högst t. o. m. den 30 juni 1954 och den andra för tiden den 1 oktober 1952—högst t. o. m. den 31 mars 1955. Civilförvaltningen, som i ärendet samrått med chefen för armén, anser åtgärd böra vidtagas för att snarast möjligt nedbringa antalet expeditionsunderofficerare vid II. militärbefälsstaben till det för staben enligt vederbörlig personalförteckning avsedda. Närmast till hands synes därvid vara att en av de civila tjänstemännen med iakttagande av sedvanlig uppsägningstid entledigas från sitt förordnande. Civilförvaltningen har därför anmodat militärbefälhavaren för II. militärområdet att snarast vidtaga erforderliga åtgärder för ett tillrättaläggande av här påtalat missförhållande. Då den begångna felaktigheten torde ha sin grund i att befattningarna i personalförteckningen redovisats gemensamt för I.—VI. militärbefälen och att alltså direkt ur personalförteckningen icke kan utläsas det antal befattningar, som må finnas inrättade vid de olika militärbefälsstaberna, har civilförvaltningen hemställt att riksdagens medgivande utverkas att låta vid den vidtagna anställningsåtgärden bero.

Departementschefen.

1. Förslagen under denna punkt kan jag alltjämt icke biträda.
2. Jag anser mig böra förorda att för A 4 inrättas en arméingenjörsbeställning i Ce 25.

3. Utbildningen av fallskärmsjägare torde fr. o. m. nästa budgetår böra inordnas i arméns ordinarie utbildningsverksamhet. Med hänsyn härtill föreslår jag att på särskild stat för skolan uppföres tjänster för fyra packningsförmän i Ce 15, en förrådsman i Ce 11 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål i utbyte mot nuvarande för skolan avsedda tjänster för packningsförmän, förrådsman och biträde samt att på arméingenjörkårens stat uppföres en för skolan avsedd beställning för arméingenjör av 2. graden i Ce 27 i utbyte mot nuvarande byråingenjörstjänst. Förslaget om att för chef för skolan inrätta en särskild beställning kan jag icke biträda.

I anslutning till förslag av civilförvaltningen (jfr prop. 1954: 1, bil. 6, s. 47) torde kostnaderna för hopptillägg fr. o. m. nästa budgetår böra överföras från arméns övningsanslag till förevarande anslag i vad gäller instruktörer och övrigt befäl samt till arméns värnpliktsavlöningsanslag i vad gäller värnpliktiga. I likhet med civilförvaltningen räknar jag för nästa budgetår under nu förevarande anslag med ett medelsbehov av 48 500 kronor för ändamålet.

4. I likhet med arméchefen räknar jag med att en överfurirsbeställning samt tjänster för sju remontryttare i Ce 12, tio remontdressörer i Cg 12 och fem hästskötare i Cg 10 indrages under nästa budgetår.

5. Arméchefens förslag om att inrätta rustmästarbeställningar är jag f. n. icke beredd tillstyrka. Av de av arméchefen föreslagna 142 beställningarna för överfurir anser jag mig kunna tillstyrka inrättande av 85 beställningar, varav 35 för instruktör och 50 för vaktchef. Beträffande de 25 överfurirsbeställningar, som av arméchefen föreslagits skola tillkomma vid försvarsområdesstaber, tillstyrker jag i likhet med civilförvaltningen att 16 dyliga beställningar tillkommer vid rationaliserade staber, varvid beställningarna förutsättes skola tillsättas först i samband med att innehavarna av fem arvodesbefattningar i 1:22 för ammunitionsförvaltare och fem tjänster för bilförare i Ce 10 vid ifrågavarande staber avgår. Till förslaget i vad avser inrättande av överfurirsbeställningar vid icke rationaliserade staber tager jag ställning i det följande (punkt 21). I likhet med arméchefen räknar jag med en minskning av antalet beställningar för överfurir i hovslagartjänst med två utöver den i det föregående (punkt 4) omnämnda överfurirsbeställningen i hovslagartjänst vid I 18. Jag räknar vidare med att 37 extra ordinarie furirsbeställningar, varav 35 i trupptjänst och två i hovslagartjänst, indrages. I enlighet med arméchefens förslag upptager jag antalet beställningar för instruktörsaspirant till 700. Arméchefens förslag om ändrade lönebestämmelser för instruktörsaspirant kan jag däremot icke biträda.

Arméchefens i övrigt under förevarande punkt redovisade förslag är jag icke beredd tillstyrka.

Med utgångspunkt från vad jag sålunda anfört — och med beaktande av att jag i det följande (punkt 21) ämnar tillstyrka att 12 nya överfurirsbe-

ställningar inrättas, varav tio vid försvarsområdesstaber, en vid Svea ingenjörkår och en vid I 19, samt att fyra furirsbeställningar vid A 8 utbytes mot överfurirsbeställningar vid S 1 B (S 3) — föreslår jag att kadern av underbefäl och instruktörsaspiranter, med undantag av musikpersonal och furirer i beställningsmannatjänst vid tygstaten, fastställs på sätt som framgår av följande sammanställning.

	Budgetår	
	1953/54	1954/55
Överfurirer	1 669	1 783
Furirer	2 451	2 410
Instruktörsaspiranter	1 110	700
Summa	5 230	4 893

6. Förslagen under denna punkt är jag icke beredd biträda.

7. Av de under denna punkt föreslagna personalförändringarna är jag, i förevarande sammanhang, endast beredd tillstyrka överförande till signaltrupperna av beställningar för tre ryttmästare, fyra löjtnanter, en fanjunkare och en sergeant från kavalleriet samt två fanjunkare och två sergeanter från pansartrupperna.

8. Jag tager i det följande ställning till förslag rörande ändrad löneställning m. m. för den för chef för tygförvaltningsskolan avsedda majorsbeställningen, inrättande av en för adjutant m. m. vid skolan avsedd kaptenbeställning samt om utbyte av tjänster för två ingenjörförrädsförvaltare och en signalförrädsförvaltare mot förvaltarbeställningar i Ma 23. Arméchefens under förevarande punkt redovisade förslag i övrigt är jag icke beredd tillstyrka.

9. Av arméchefen under denna punkt framlagda förslag är jag icke beredd biträda i vidare mån än att jag föreslår att för nästa budgetår en tygverkmästarbeställning i Ca 21, fem tyghantverkarbeställningar i Ca 17, tolv arméteknikerbeställningar i Ca 14 och tre yrkeslärartjänster i Cg 19 inrättas samt att 20 beställningar för furir i beställningsmannatjänst utgår.

10. I enlighet med arméchefens förslag torde fr. o. m. nästa budgetår på intendenturförvaltningsskolans stat böra uppföras en särskild beställning för chef för skolan. I anslutning härtill och under hänvisning till vad jag i det följande anför rörande löneställningen för vissa skolchefer föreslår jag att på skolans stat uppföres en beställning i Ma 30, avsedd för chef för skolan, i utbyte mot en majorsbeställning vid intendenturkåren.

Vad i övrigt föreslagits under denna punkt kan jag icke biträda.

11. Vad angår den under förevarande punkt redovisade personalen med avlöning från sakanslag tillstyrker jag arméchefens förslag om att befatt-

ningar för en radaringenjör och en vapeningenjör vid Lv 6 överföres till arméingenjörkåren. I anslutning därtill föreslår jag att på arméingenjörkårens stat uppföres beställningar för en arméingenjör (radaringenjör) i Ce 25 och en arméingenjör (vapeningenjör) i Ce 23. Till förslaget om att till arméingenjörkåren överföra en befattning för radaringenjör vid Lv 3 tager jag ställning i det följande (punkt 21). I likhet med civilförvaltningen anser jag att befattningar för i sammanställningen redovisad verkstadspersonal med avlöning från sakanslag bör överföras till arméns avlöningsanslag. Jag förordar därvid att under förevarande anslag uppföres befattningar för en verkstadschef i högst Ce 29 (Ing 1), en verkstadschef i högst Cg 29 (Ing 2), en förste driftingenjör i Ce 29 (signalverkstäderna i Stockholm), en driftingenjör i Ce 27 (P 4), en driftingenjör i Cg 27 (Stockholms tygstation) och en driftingenjör i Ce 25 (P 2).

Vad i övrigt föreslagits under förevarande punkt är jag icke beredd biträda.

12. Arméchefens under denna punkt redovisade förslag kan jag icke biträda.

13. I enlighet med civilförvaltningens förslag förordar jag att vid krigsskolan inrättas fyra tjänster för vaktman i Ce 12 i utbyte mot tjänster för tre vaktmästare och en hästskötare i Ce 10.

Civilförvaltningens förslag rörande utbildningsarvodet vid skyddsskolan kan jag icke tillstyrka i vidare mån än att jag föreslår att ett av de för infanteriskjutskolan jämte infanteri-, kavalleri- och pansarofficersskolorna inrättade arvoden å 1 560 kronor överföres till skyddsskolan.

Vad i övrigt föreslagits under förevarande punkt kan jag icke biträda.

14. Arméchefens under denna punkt redovisade förslag är jag icke beredd tillstyrka.

15. Den för I 21 avsedda befattningen för verkstadsunderofficer i 1 : 22 hör utgå ur personalförteckningen. Övriga under förevarande punkt redovisade förslag kan jag icke biträda.

16. Under förevarande punkt redovisade förslag om att inrätta en för T 3 avsedd tjänst för instruktionssköterska samt att beräkna medel för anställande vid T 1 och T 2 av två extra instruktionssköterskor är jag icke beredd biträda.

Jag tillstyrker förslaget om att inrätta en för I 3 avsedd sjukvårdsbiträdestjänst i Ce 5.

I likhet med civilförvaltningen och sjukvårdsstyrelsen anser jag mig beträffande ersättning till reservsjuksköterska böra förorda att årsarvodet höjes till 1 008 kronor samt att dagarvodet utgår med tio kronor vid tjänstgöring inom och 17 kronor vid tjänstgöring utom egen bostadsort. I anslutning till myndigheternas förslag räknar jag för nästa budgetår med 30 reservsjuksköterskor.

Vad i övrigt föreslagits under denna punkt kan jag icke biträda.

17. Den vakanta tjänsten för kokerska i Ce 6 vid Ing 3 bör utgå ur personalförteckningen. Övriga förslag under denna punkt kan jag icke biträda.

I anslutning till vad jag tidigare denna dag i proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. anfört i ännu torde på personalförteckning för signalregementet uppföras tjänster för en köksföreståndare i Ce 17 och en biträdande köksföreståndare i Ce 14 i utbyte mot motsvarande ordinarie tjänster.

18. I anslutning till framlagda förslag tillstyrker jag att tjänster inrättas för en maskinmästare i Cg 17 vid arméns underofficersskola, en reparatör i Cg 12 vid A 8, en maskinist i Ca 15 vid Lv 6 och en maskinmästare i Ca 17 vid I 7 i utbyte mot tre maskinisttjänster i Ca 16 och en tjänst för eldare av 1. klassen i Ca 11. Jag har därvid icke beaktat de förslag om lönegradsplacering av maskinmästare som på föredragning av chefen för civildepartementet framlagts i proposition angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m.

I enlighet med civilförvaltningens förslag förordar jag att 16 tjänster för vaktmästare i Ce 10, varav nio vid A 8 och sju vid arméns intendenturförråd i Stockholm, uppflyttas till tjänster för vaktman i Ce 12.

Vad i övrigt föreslagits under denna punkt kan jag icke biträda.

19. Av de under denna punkt redovisade förslagen kan jag endast tillstyrka att vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden inrättas tjänster för en kontorist i Ca 13 och ett kanslibitråde i Ca 11 i utbyte mot två kontorsbiträdestjänster i Ca 8 samt att enligt principerna för reglerad befordringsgång 75 biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål utbytes mot kontorsbiträdestjänster i Ca 8.

20. Under denna punkt föreslagna personalförändringar är jag icke beredd tillstyrka. Vad i övrigt anförts under punkten har icke givit mig anledning till erinran.

21. Chefen för armén har i samråd med statens organisationsnämnd och efter hörande av försvarets civilförvaltning avgivit förslag till ändrad organisation av kommandantsstaben i Stockholm tillika stab för Stockholms försvarsområde, Kiruna—Jokkmokks försvarsområdesstab, arméns jägarskola, Stockholms luftvärnsregemente, luftvärnsskjutskolan, Svea och Göta ingenjörkårer, signalregementet, signalregementets kompani i Boden samt tygförvaltningsskolan. För inhämtande av närmare upplysningar rörande innebörden av förslagen torde få hänvisas till vad som anförts i det föregående.

Jag tillstyrker den föreslagna namnändringen av staben för fo 44 samt att försvarsområdesstaben organiseras i huvudsak enligt arméchefens förslag. Jag räknar med oförändrad löneställning för försvarsområdesbefälhavaren. Beställningar för sex överfurirer i Ma 14 vid tyg- och utbildningsavdelningarna bör tillkomma. Jag kan icke tillstyrka inrättandet av ytterligare kaptensbeställningar för mobiliseringsavdelningen och befattningen

såsom adjutant. Ifrågavarande göromål torde få bestridas av personal inom ramen för nuvarande stater. Tre arvodesbefattningar i 1:30 för utbildningsofficer, chef för garnisonsavdelning och biträdande mobiliseringsofficer samt tre arvodesbefattningar i 1:22 för två expeditionsunderofficerare och en hemvärnsunderofficer bör nyinrättas. Två arvodesbefattningar i 1:30 och en arvodesbefattning i 1:22 för adjutant och förvaltningsofficer respektive ammunitionsförvaltare bör utgå. Jag har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att hänföra utbildningsofficeren till löneklassen 1:32. Två förrådsförmän i Ca 13, en tygunderofficer i 1:22 samt sju förrådsmän i Ce 11 bör med hänsyn till vad arméchefen härutinnan anfört överföras från Lv 3 till fo 44. I enlighet med arméchefens förslag räknar jag slutligen med att följande tjänster utgår ur organisationen, nämligen tjänster för ett kanslibitråde i Cg 11, två bilförare i Ce 10 samt två biträden för skriv- och kontorsgöromål.

För att möjliggöra att organisationen av fo 66/65 och JS ändras i huvudsak enligt föreliggande förslag tillstyrker jag att en kaptensbeställning i Ma 27 utbytes mot en kaptensbeställning i Md 27, att en beställning för sergeant i Ma 16 inrättas för arbetsuppgifter i samband med mobiliseringsarbetet samt att fyra beställningar för överfurir i Ma 14 tillkommer varigenom tjänster för en förrådsförmän i Ce 13 och två bilförare i Ce 10 kan utgå. Jag har vidare intet att erinra mot att fem beställningar för överfurir i Ma 14 överföres från jägarskolans stat till staten för fo 66/65. Arméchefen har föreslagit att ytterligare en tjänst för förrådsförmän i Ce 13 utgår samt att sex tjänster för förrådsman i Ce 11 inrättas. Jag biträder förslaget beträffande förrådsförmannen men förordar att endast fyra tjänster för förrådsman i Ce 11 nu inrättas. Jag räknar vidare med att föreslaget utbyte av en eldartsjänst i Cg 11 och tre eldartsjänster i Cg 10 mot motsvarande extra-ordinarie tjänster kommer till stånd. Jag biträder arméchefens förslag till förändringar av nuvarande tjänster för biträden för skriv- och kontorsgöromål. Med hänsyn till den självständiga ställning jägarskolan föreslås skola erhålla har jag intet att erinra mot att den på skolans stat uppförda beställningen för major i Ma 30 utbytes mot beställning för skolchef i Ma 30.

Jag anser att Lv 3 och LvSS kan organiseras i huvudsak enligt avgivet förslag.

Personaluppsättningen vid Lv 3 torde böra ändras enligt följande. Beställningar för två förvaltare i Ma 21 och en förvaltare i Ma 23 bör nu få ianspråktagas varvid, bland annat, två styckjunkarbeställningar i Ma 19 kan utgå. För de med radarutrustningen sammanhängande arbetsuppgifterna räknar jag med en tjänst för arméingenjör i Ce 25. Den för ifrågavarande ändamål inrättade tjänsten för ingenjör i Cg 24 med avlöning från sakanslag bör indragas. Jag tillstyrker de föreslagna ändringarna av arvodespersonalen innebärande att organisationen minskas med tre pen-

sionerade underofficerare i 1:22 och ökas med en pensionerad underofficer i 1:23. Mot förslaget att inrätta tjänster för en förrådsman i Ce 13 och tre kanslibiträden i Ce 11 har jag intet att erinra. Två tjänster för förrådsman i Ce 11 bör ävenledes inrättas. En kanslibiträdestjänst i Cg 11 bör utbytas mot en kanslibiträdestjänst i Ce 11. Jag tillstyrker att befattningarna för biträden för skriv- och kontorsgöromål ändras i enlighet med förslaget samt att föreslagna överföringar från Lv 3 till fo 44 av tjänster för två förrådsförmän i Ca 13, en pensionerad underofficer i 1:22 samt sju förrådsmän i Ce 11 genomföres. Förslaget utbyte av en tjänst för bilförare i Cg 10 mot en motsvarande tjänst i Ce 10 kan jag icke tillstyrka.

Beträffande LvSS räknar jag med att en förrådsunderofficer i 1:22 skall utgå samt att upptagna överföringar av tjänster från LvSS till Lv 3 kommer till stånd.

Beträffande Svea och Göta ingenjörkårer räknar jag med följande personaländringar. För befattningarna såsom expeditjonsföreståndare och personalregistrator erfordras fyra förvaltarbeställningar i Ma 21. Samtidigt bör fyra beställningar för fanjunkare i Ma 19 utgå ur organisationen. För tjänst vid tygförråden erfordras enligt arméchefens förslag sammanlagt fyra förvaltarbeställningar i Ma 23. Två av dessa beställningar kan enligt arméchefens förslag erhållas genom utbyte av beställningar för två ingenjörförrådsförvaltare i Ca 23. Vid bifall härtill har sammanlagt tre av befintliga fem beställningar för ingenjörförrådsförvaltare i Ca 23 utbytts mot beställningar för tygförvaltare i Ma 23 på fälttygkårens stat. Resterande två beställningar för ingenjörförrådsförvaltare avses f. n. för mobiliseringscentraler. För ifrågakvarande mobiliseringscentraler finnes dessutom inrättade befattningar för pensionerade underofficerare i 1:22. Det torde få ankomma på statens organisationsnämnd att i vanlig ordning undersöka behovet av personal vid ifrågakvarande mobiliseringscentraler. Jag räknar t. v. med att arvodesbefattningarna i 1:22 för förrådsunderofficerare vid Ing 1 och Ing 3 mobiliseringscentraler icke återbesättes vid nuvarande innehavares avgång. Under nu angivna förutsättningar tillstyrker jag att två förvaltarbeställningar i Ma 23 vid fälttygkåren tillkommer från och med nästa budgetår samt att två beställningar för ingenjörförrådsförvaltare i Ca 23 utbytes mot två beställningar för förvaltare i Ma 23 vid fälttygkåren. På de av arméchefen anförda skälen räknar jag med en utökning av antalet beställningar för överfurir i Ma 14 vid Ing 1 med en beställning avsedd för fältarbetsskolan. Jag tillstyrker vidare arméchefens förslag till ändringar av arvodesbefattningarna vid Ing 1 och Ing 2 vilket sammanfattningsvis innebär att en befattning för pensionerad officer i 1:30 skulle tillkomma samt att fem befattningar för pensionerade underofficerare i 1:22 utgår. I likhet med arméchefen räknar jag med ytterligare en tjänst för förrådsförmän i Ce 13. Jag kan däremot icke tillstyrka att 14 tjänster för förrådsman i Ce 11 inrättas. Jag förordar att åtta tjänster för förrådsman

nu inrättas varav fem avses för Ing 1 och tre för Ing 2. Jag kan vidare icke biträda förslaget att inrätta en tjänst för ingenjörbiträde i Cg 17 vid Ing 1. Däremot kan jag tillstyrka inrättandet av sex tjänster för kanslibiträde i Ce 11 samt att minska organisationen med en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål. Därest det vid en fortsatt prövning av frågan skulle visa sig ändamålsenligt att särskilt redovisa de för fältarbets-skolan vid Ing 1 inrättade tjänsterna, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga härför erforderliga ändringar i personalförteckningarna. Jag förordar slutligen att befattningen som chef för Ing 1 behålles i nuvarande löneställning.

Vid S 1 bör en beställning för kapten i Ma 27 utbytas mot en beställning för major i Ma 30. Jag anser det vidare erforderligt med föreslagna beställningar för två förvaltare i Ma 21 samt en förvaltare i Ma 23. I enlighet med förslaget räknar jag med att beställningar för två fanjunkare i Ma 19 och en signalförrådsförvaltare i Ca 23 samt två arvodesbefattningar för pensionerade underofficerare i 1: 22 utgår. Jag förordar att personalorganisationen utökas med en förste reparatör i Ce 15, två förrådsmän i Ce 11, fyra kanslibiträden i Ce 11 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Vid bifall till förslaget att inrätta en tjänst för förste reparatör i Ce 15 kan en arvodesanställd linjeförman utgå. Ett extra biträde för skriv- och kontorsgöromål bör uppföras på personalförteckningen över andra extra ordinarie tjänstemän än manskap.

Jag är beträffande S 1 B icke beredd att tillstyrka att beställningar tillkommer för en major i Ma 30 och två kaptener i Ma 27 varav en vid I 19. Däremot biträder jag förslaget i vad det avser inrättande av beställning för en överfurir i Ma 14 vid I 19 samt utbyte av tjänster för fyra furirer i Me 10/11 vid A 8 mot fyra överfurirer i Ma 14 vid S 3. Jag har heller intet att erinra mot att en befattning för pensionerad underofficer i 1: 22 utgår samt att en motsvarande befattning tillika med tjänster för en förrådsförman i Ce 13, fyra förrådsmän i Ce 11 samt ett kontorsbiträde i Ca 8 överföres till I 19. Jag räknar icke med den föreslagna tjänsten för ett kanslibiträde i Ce 11. Den till indragning föreslagna tjänsten för kontorsbiträde i Ca 8 torde om så erfordras få utbytas mot en befattning för skriv- och kontorsgöromål enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång. Jag tillstyrker att en tjänst för ekonomibiträde i Cg 4 vid I 19 utbytes mot en motsvarande tjänst i Ce 6 samt att tjänster för tre ekonomibiträden i Cg 4 vid I 19 utbytes mot tre motsvarande tjänster i Ce 4. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma S 1 B framtida organisation och benämning.

Förslaget till ändrad organisation av TygS, som jag i princip godtager, ger mig anledning räkna med följande ändringar av personaluppsättningen vid nämnda skola. I samband med att TygS i kassahänseende anslutes till krigsskolan bör fälttygkåren minskas med en beställning för förste tyg-

förvaltare i Ca 23. Erforderliga övergångsbestämmelser torde få meddelas av Kungl. Maj:t. Den på personalförteckningen för A 1 upptagna tjänsten för biträdande köksföreståndare i Ca 14, vars innehavare f. n. disponeras av TygS, bör utgå och ersättas av en beställning för köksföreståndare i Ca 17 uppförd på personalförteckningen för TygS. För befattningen såsom föreståndare för förvaltningsexpeditionen bör tillkomma en pensionerad underofficer i 1: 22. Av nu befintliga två extra tjänster för förrådsman i Cg 13 bör en utbytas mot en extra ordinarie motsvarande tjänst och en utgå ur organisationen. En tjänst för kanslibitråde i Ce 11 samt två tjänster för eldare i Cg 10 bör tillkomma. Jag räknar t. v. icke med någon ändrad anställningsform för en maskinist i Cg 13 och en eldare i Cg 11. Vid bifall till mina förslag kan vissa tjänster med avlöning från sakanslag utgå. Vad arméchefen i övrigt föreslagit kan jag för närvarande icke tillstyrka.

Såsom framgår av det föregående har vid II. militärbefälsstaben disponerats en arvodesbefattning för expeditionsunderofficer utöver medgivet antal dylika befattningar. I anslutning till civilförvaltningens förslag torde riksdagens medgivande böra utverkas att låta vid den vidtagna anställningsåtgärden bero.

Vid behandlingen i propositionen 1953: 110 (s. 113) av förslag rörande löneställningarna för vissa skolchefer framhöll jag att löneställningarna för de skolchefer, vilka icke omfattats av verkställd översyn rörande lönegradsplaceringen av vissa chefstjänster, borde överses. En dylik översyn har nu verkställts inom försvars- och civildepartementen. På grundval härav föreslår jag att beställningen för chef för artilleri- och ingenjör-officersskolan, nu i Ma 33 eller Ma 30, uppföres i Ma 33 samt att beställningen för chef för ridskolan, nu i Ma 33, uppföres i Ma 30. Sistnämnda beställning i Ma 33 torde böra indragas vid vakans. Jag kan icke förorda förbättrad löneställning för de för cheferna för tyg- och intendenturförvaltningsskolorna avsedda beställningarna. Även för övriga här avsedda skolchefer räknar jag med oförändrad löneställning.

I anslutning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan av proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. torde av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55 i avseende å staterna för de under förevarande anslag redovisade militära och civilmilitära kårerna vidtaga de provisoriska åtgärder (exempelvis meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m.) som betingas av den i propositionen föreslagna omorganisationen.

Med beaktande av vad jag i det föregående föreslagit i fråga om personalförändringar m. m. vid armén och med ledning av belastningen på

arméns avlöningsanslag under förfluten del av innevarande budgetår beräknar jag nämnda anslag för budgetåret 1954/55 sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 74 400 000 (+ 1 300 000) kronor;
Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 6 600 000
(— 200 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 140 000
(— 110 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 40 275 000 (— 2 390 000)
kronor;

Rörligt tillägg 64 160 000 (+ 160 000) kronor;

Pensionsmedel 3 760 000 (— 240 000) kronor;

Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift 2 315 000 kronor.

Anslaget bör alltså upptagas till 180 500 000 (— 1 000 000) kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid armén, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar för budgetåret 1953/54;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid armén vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad jag i det föregående förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	74 400 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	6 600 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 140 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	40 275 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	64 160 000

Summa kronor 186 575 000

Särskilda uppbördsmedel:

1. Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	3 760 000
2. Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	2 315 000
	Nettoutgift kronor 180 500 000

e) till *Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 180 500 000 kronor.

[8] Armén: Avlöningar till personal å reservstat.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	1 600 000	2 051 624
1953/54 (statsliggaren s. 191)	2 100 000	
1954/55 (förslag)	1 950 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 22) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

Vid anmälan av statsverkspropositionen framhöll jag, att statskommisarien K. A. Lindbergson under hand fått i uppdrag att inom försvars- och civildepartementen verkställa en allsidig översyn rörande försvarets reservstater. Resultaten av denna översyn hade redovisats i ett den 30 november 1953 dagtecknat betänkande som för det dåvarande var föremål för remissbehandling. Remissbehandlingen är numera avslutad och jag har inledningsvis anmält betänkandet och däröver inkomna yttranden samt avgivit mina förslag i ämnet. Jag har därvid räknat med att *arméns, marinens* och *flygvapnets* anslag till *avlöningar till personal å reservstat* upptages med 1 950 000 kronor, 100 000 kronor respektive 31 000 kronor. Under hänvisning till det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

[9] Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	57 700 000	72 665 372
1953/54 (statsliggaren s. 223)	70 000 000	
1954/55 (förslag)	70 500 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 61) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Mari-*

nen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 71 500 000 kronor.

Beträffande de grunder, som tillämpas vid beräkningen av försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag, får jag hänvisa till vad jag därom anfört i det föregående vid anmälan av motsvarande anslagsfråga för armén.

Yrkanden.

Försvarets civilförvaltning föreslår i anslutning till yrkanden av chefen för marinen m. fl. vissa personalförändringar m. m. vid marinen.

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1. Personal vid marinstaben för hydrografisk forskning m. m.			
1 föreståndare för hydrografisk detalj (stabshydrograf) Ce 29	20 148		
1 föreståndare för militär-meteorologisk informationstjänst Ca 27 på övergångsstat vid flygstaben överföres till marinstaben	—		
2 hydrografassistenter (förste hydrografassistenter) Ce 19	23 736		
2 hydrograftekniker (hydrografassistenter) Ce 16	20 976		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	6 744		
5 meteorologer (reglerad befordringsgång)		54 660	+ 16 944
2. Marinstabens fotolaboratorium och hjälpptryckeri.			
1 föreståndare för fotolaboratoriet Ce 19	—		
1 laboratorieförman Ce 16	—		
2 fotografer Cg 14 — Ce 14	—		
1 fotograf Cg 14	—		
1 fotograf Cg 13 (sakanslag) — Cg 14 vid marinstaben	—		
1 offsettryckare Cg 12	—		
1 typograf Cg 10 — Cg 12	—		
3. Marinstabens bibliotek.			
1 bibliotekarie 1: 30 — 1: 32	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 bibliotekarie 1: 30	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	6 744		6 744
4. Marinstabens organisation i övrigt.			
1 expeditionsofficer 1: 30 — 1: 32 ...	—		
1 bildbandstekniker Cg 18 — produktionsledare Cg 25	5 124		5 124
5. Sjökrigshögskolans organisation.			
3 kommendörkaptener av 2. graden, majorer eller kaptener (lärare i strategi, artilleri och stabstjänst) Ma 30/27 — kommendörkaptener av 1. graden (överstelöjtnanter) eller kommendörkaptener av 2. graden (majorer) Ma 33/30	8 046		
1 kapten (lärare i taktik) Md 27 — kommendörkapten av 1. eller 2. graden Ma 33/30	4 086		
1 expeditionsofficer 1: 30	7 974		20 106
6. Sjövärnsskårens organisation.			
2 expeditionsunderofficerare 1: 22 ...	—		—
7. Personalförändringar beträffande marinens skolor på Berga.			
1 chef för marinens underofficersskola Ma 33 — kommendörkapten av 1. graden Ma 33	—		
1 souschef vid marinens underofficersskola Ma 27 — major Ma 30 ...	—		
1 kapten Ma 27	—		
1 förvaltare (i kassatjänst) Ma 21—Ma 23	—		
2 flaggunderofficerare Ma 19 — förvaltare Ma 21	—		
1 kanslibiträde Ce 11 — kontorist Ce 13	—		
1 kontorsbiträde Ca 8 — kanslibiträde Ca 11	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	6 480		6 480

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
8. Förändringar beträffande marinintendenturkåren utom såvitt avser arméintendentur- och marinförvaltningarna.			
1 kommandörkapten av 1. graden Ma 33 — kommandör Ma 37	—		
1 kommandörkapten av 2. graden Ma 30 — kommandörkapten av 1. graden Ma 33	—		
1 kommandörkapten av 2. graden Ma 30	—		
1 kapten Ma 27 — kommandörkapten av 2. graden Ma 30	2 808		
2 löjtnanter Ma 23/19 — kaptener Ma 27	—		
			+ 2 808
9. Förändringar i övrigt beträffande militär personal utom såvitt avser marin- och flygförvaltningarna.			
<i>Flottan.</i>			
1 chef för Stockholms örlogsvarv Mo 14 — Mo 15	—		
Vikariatslön Ma 37 för 2 kommandörkapten av 1. graden Ma 33	—		
1 kommandörkapten av 2. graden Ma 30	20 460		
6 kaptener Ma 27	105 912		
1 förvaltare Ma 21 — Ma 23	—		
1 flaggunderofficer Ma 19 — förvaltare Ma 23	2 784		
1 flaggunderofficer Ma 19 — förvaltare Ma 21	1 236		
1 förvaltare Ma 21	12 636		
16 flaggunderofficerare Ma 19	182 400		
3 flaggunderofficerare eller underofficerare av 2. graden Ma 19/16		32 200	
3 högbåtsmän Ma 14	27 900		
500 furirsaspiranter Mf 8/7 — Mf 8...	—		
			+ 321 128

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
<i>Kustartilleriet.</i>			
Vikariatslön Ma 37 för 2 överste- löjtnanter Ma 33	—		
1 major eller kapten Ma 30/27	19 680		
3 kaptener Ma 27	54 828		
5 flaggunderofficerare Ma 19	56 065		
6 underofficerare av 2. graden Ma 16	59 442		
17 furirer Ma 11/10 — överfurirer Ma 14	—		
10 överfurirer Ma 14	91 460		
55 instruktörsaspiranter Mf 8 (Mf 8/7)	370 535		
27 korpraler Mha 2		95 580	
191 vicekorpraler och meniga Mha 1		538 620	+ 17 810
<hr/>			
10. Förändringar beträffande marin- ingenjörkåren utom såvitt avser ma- rin- och flygförvaltningarna.			
2 marindirektörer av 1. graden Ca 33 — Ca 37	—		
3 mariningenjörer av 1. graden Ca 29 (1 Ca 29)	19 524		
1 marindirektör av 2. graden Ca 31 — marindirektör av 1. graden Ca 33	—		+ 19 524
<hr/>			
11. Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.			
1 marinläkare av 1. graden Ca 25 ...	—		
1 marinläkare av 1. graden Cg 25 ...	—		
2 marinläkare av 1. graden vid ma- rinläkarkåren	—		
2 marinläkare av 2. graden vid ma- rinläkarkåren och 1 marinläkarsti- pendiat		—	
2 marinläkare av 2. graden vid ma- rinläkarkåren och 3 marinläkarsti- pendiater		22 656	
1 översköterska Cc 14 vid Hårsfjär- dens örlogsdepå överföres till ma- rinens underofficersskola	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 instruktionssköterska Cg 20/18	—		
1 marinläkare av 1. graden Ca 29 (va- kant)		—	22 656
<hr/>			
12. Ordinarie kontorsbiträdestjänster.			
24 biträden för skriv- och kontors- göromål — kontorsbiträden Ca 8	—		—
<hr/>			
13. Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.			
<i>Norrlandskustens marindistrikt.</i>			
2 extra biträden för skriv- och kon- torsgöromål uppföres på personal- förteckningen för andra extra ordi- narie tjänstemän än manskap	—		
<i>Ostkustens marindistrikt.</i>			
1 kansliskrivare Ce 15 — Ca 15	—		
4 kontorister Ce 13 — Ca 13	—		
1 kanslibitråde Ce 11 — kontorist Ce 13	—		
1 extra biträde för skriv- och kon- torsgöromål uppföres på personal- förteckningen för andra extra ordi- narie tjänstemän än manskap	—		
2 extra biträden för skriv- och kon- torsgöromål	8 166		
<i>Sydkustens marindistrikt.</i>			
3 kontorister Ce 13 — Ca 13	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöro- mål — kanslibitråde Ce 11	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöro- mål (halvtidstjänstgörande)	3 102		
1 kansliskrivare Ce 15 — förste kans- liskrivare Ce 17	—		
1 kanslibitråde Ce 11 — kansliskri- vare Ce 15	—		
1 kanslibitråde Ce 11 — kontorist Ce 13	—		
2 biträden för skriv- och kontorsgöro- mål — kanslibitraden Ce 11	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
<i>Västkustens marindistrikt.</i>			
1 kansliskrivare Ce 15 — Ca 15	—		
2 kanslibiträden Cg 11 — Ce 11	—		
1 extra biträde för skriv- och kontors- göromål	—		
<i>Sjökrigsskolan.</i>			
1 kontorist Ce 13 — kansliskrivare Ce 15	—		
1 kanslibiträde Ce 11	—		+ 11 268
<hr/>			
14. Förändringar beträffande polis- och vaktpersonal.			
1 överkonstapel Ca 19 (Cg ^o 19) vid Göteborgs örlogsvarv	11 400		
6 inspektionskonstaplar Ce 16 (Cg 16), 2 vid Stockholms samt 1 vid ettvart av Hemsö, Gotlands, Ble- kinge och Göteborgs kustartilleri- försvar	59 442		
5 konstaplar Cg 14, 4 vid Karls- krona och 1 vid Göteborgs örlogs- varv	44 964		
18 vaktmän Cg 10, 4 vid Hemsö, 2 vid Stockholms, 2 vid Gotlands, 6 vid Blekinge och 4 vid Göteborgs kustartilleriförsvar (1 vaktman Cg 12 vid Gotlands kustartilleriför- svar samt 17 vaktmästare Cg 10)	140 742		
1 vaktmästare Cg 10 vid Gotlands kustartilleriförsvar		—	
1 vaktmästare Cg 10 vid Gotlands kustartilleriförsvar — vaktman Cg 12	648		
4 vaktmästare Ce 10, 1 vid sjökrigs- skolan och 3 vid marinens under- officersskola — vaktmän Ce 12 ...	2 832		
4 vaktmästare Cg 10, 3 vid sjökrigs- skolan och 1 vid marinens under- officersskola — vaktmän, varav 3 Ce 12 och 1 Cg 12	2 832		
Arvoden till tillsynsmän vid befäst- ningar m. m.			78 085

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
Arvoden till tillsynsmän vid marinens kustbevakning	3 800		
Arvode till tillsynsman för de sjö- krigshistoriska samlingarna i Karlskrona	—		+ 188 575
<hr/>			
15. Övriga personalförändringar m. m.			
2 adjunkter, 1 Ce 29 och 1 Ce 27 vid Karlskrona örlogsstation överföres till Stockholms örlogsstation	—		
2 kamrerare Ce 27 vid Ostkustens respektive Sydkustens marindist- rikt — Ca 27	—		
1 kamrerare Ce 25 vid Västkustens marindistrikt — Ca 25	—		
1 lärare i gymnastik och idrott Cg 23 vid Karlskrona örlogsstation — Ce 23	—		
1 maskinmästare Cg 19 vid Karls- krona örlogsstation — Ce 19	—		
1 maskinmästare Cg 19 vid marinens underofficersskola	—		
1 eldare Cg 10 vid Stockholms örlogs- station	—		
1 maskinist Ca 16 vid Blekinge kust- artilleriförsvaret, vakant		—	
1 maskinist Ce 12 vid Stockholms kustartilleriförsvaret överföres från sakanslag	8 652		
1 förrådsförmän Cg 13 vid Ostkustens marindistrikt — Ce 13	—		
1 tekniskt biträde Cg 8 vid Blekinge kustartilleriförsvaret — Ce 8	—		
Viss forskning	—		
1 arvode till kyrkvaktare vid amiralitets- tetsförsamlingen i Karlskrona		1 315	
2 stabsarvoden å 780 kronor vid kust- artilleriinspektionen	—		
1 utbildningsarvode å 1 560 kronor till heltidstjänstgörande lärare i skjutteknik vid kustartilleriets skjutskola	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
4 utbildningsarvoden å 1 560 kronor till heltidstjänstgörande lärare vid kustartilleriets radarskola	—		
1 befattningsarvode å 780 kronor till chefen för Hårsfjärdens örlogsdepå	—		
Representationsbidrag till chefen för Västkustens marindistrikt	—		
Arvoden till deltidstjänstgörande lärare samt till föreläsare vid fasta utbildningsanstalter och skolor ...	53 000		
Arvoden till civila timlärare för manskapsutbildning		88 385	
Fänrikar	20 160		
4 assistenter för frivilligfrågor Ce (Cg) 13 vid respektive Norrlandskustens, Ostkustens, Sydkustens och Västkustens marindistrikt	5 451		
Arvoden till assistenter för frivilligfrågor	1 147		
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift	37 000		
Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 000 000		
Rörligt tillägg	500 000		
Lönerevision	38 000		+ 1 573 710

Motiv.

1. *Personal vid marinstaben för hydrografisk forskning m. m.* Marinchefen har upprepat tidigare framlagt förslag om att vid marinstaben inrätta en särskild hydrografisk detalj med följande personaluppsättning: en detaljchef (föreståndare) i Ce 29, två hydrografassistenter i Ce 19, två hydrograftekniker i Ce 16 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål (prop. 1953: 110, s. 132). I samband därmed förutsattes att samtliga i marinens personalförteckning under rubriken Marinens väderlekstjänst upptagna fem meteorologtjänster överföres till flygvapnets stat (jfr punkt 9 under flygvapnets avlöningsanslag i det följande).

Försvarets civilförvaltning tillstyrker ånyo att den hydrografiska verksamheten erhåller en fastare organisation och utgår från den av marinchefen för ändamålet föreslagna personaluppsättningen, varvid dock förutsattes att den på flygstabens personalförteckning uppförda tjänsten på övergångsstat för föreståndare för militär-meteorologisk informationstjänst

i Ca 27 överföres till marinstaben. De nya tjänsterna föreslås skola erhålla följande tjänstebestämmingar: tjänsten i Ce 29 stabshydrograf, tjänsterna i Ce 19 förste hydrografassistent och tjänsterna i Ce 16 hydrografassistent. Civilförvaltningen biträder alltjämt förslaget att överföra de nuvarande meteorologtjänsterna till flygvapnets stat.

2. *Marinstabens fotolaboratorium och hjälptryckeri.* Marinchefens förslag innebär i stort sett en upprepning av tidigare framställda förslag beträffande marinstabens bilddetalj (prop. 1953: 110, s. 133). I sina anslagsaskanden för innevarande budgetår räknade civilförvaltningen med att personaluppsättningen vid hjälptryckeriet skulle utökas med en extra tjänst för offsettryckare i Cg 12, i syfte att möjliggöra ett mera rationellt utnyttjande av tryckeriets maskinpark, samt att en befintlig tjänst för fotograf i Cg 13 skulle överföras från sakanslag. Med hänsyn till statsmakternas ställningstagande till berörda förslag utgår civilförvaltningen från att nuvarande organisation bibehålles.

Chefen för marinen (skr. ^{19/12} 1953) har vidare föreslagit att en tjänst för typograf i Cg 10 vid tryckeriet uppflyttas till Cg 12. Till stöd för förslaget åberopas svårigheter att med nuvarande löneställning rekrytera tjänsten med kompetent personal.

3. *Marinstabens bibliotek.* Marinchefen har upprepat tidigare framförda förslag om förbättrad löneställning för en för bibliotekarie avsedd arvodesbefattning i 1: 30 (prop. 1953: 110, s. 134) samt om inrättande vid biblioteket av en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål (prop. 1951: 110, s. 123). Därjämte har marinchefen föreslagit att för biblioteket inrättas ytterligare en arvodesbefattning för pensionerad officer. Civilförvaltningen räknar i avbidan på en allmän översyn av löneställningen för arvodesbefattningar för pensionerad militär personal icke med förbättrad löneställning för den för bibliotekarie avsedda arvodesbefattningen. Civilförvaltningen är icke heller beredd att biträda marinchefens förslag i övrigt i vidare mån än att ämbetsverket tillstyrker att en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål inrättas.

4. *Marinstabens organisation i övrigt.* Marinchefen har upprepat tidigare framfört förslag om förbättrad löneställning för en arvodesbefattning för expeditionsofficer i 1: 30 vid marinstaben. Av skäl, som anförts i det föregående (punkt 3) beträffande löneställningen för en bibliotekariebefattning, räknar civilförvaltningen icke med någon jämkning av löneställningen för nu ifrågakvarande arvodesbefattning.

Vid marinstabens bildbandsdetalj tjänstgör en officer såsom detaljchef, för ändamålet särskilt uttagna värnpliktiga tecknare samt tre bildbandstekniker i Cg 18. Marinchefen har föreslagit att en av tjänsterna för bildbandstekniker utbytes mot en tjänst för produktionsledare (assistent) i Cg 25, med bl. a. uppgift att vara detaljchefens rådgivare i fackfrågor, vara sakkunnig vid uppgörande av avtal, uppfölja beställningar, biträda

vid utformningen av manuskript, följa utvecklingen inom facket samt biträda vid ledningen av arbetet inom detaljen. Civilförvaltningen anser i likhet med marinchefen att den bildbandstekniker, som får sig ålagd nämnda produktionsledande uppgifter, bör intaga ett försteg i lönehänseende framför övriga båda bildbandstekniker. Tjänstens lönegradsplacering förutsättes skola prövas i samband med den översyn av löneställningen för extra tjänster på avlöningsanslag, som enligt civilförvaltningen bör komma till stånd. Civilförvaltningen räknar i förevarande sammanhang med att tjänsten inplaceras i Cg 25.

5. *Sjökrigshögskolans organisation.* De under denna punkt redovisade förslagen innebär en upprepning av förslag för innevarande budgetår (prop. 1953: 110, s. 134). Civilförvaltningen tillstyrker alltså förslagen.

6. *Sjövärnsskårens organisation.* Marinchefen har i sina medelsäskanden för budgetåret 1952/53 framlagt förslag om inrättande av två arvodesbefattningar för pensionerade underofficerare såsom förstärkning av expeditionspersonalen vid sjövärnsflottiljer i Stockholm och Göteborg (prop. 1952: 120, s. 127). Marinchefen har nu återkommit till frågan och därvid föreslagit att för ändamålet inrättas två arvodesbefattningar i 1:22. Civilförvaltningen förutsätter att ett tillgodoseende av förevarande behov skall kunna ske genom ianspråktagande av övertaliga underofficerare vid flottan och räknar därför icke med att befattningarna skola inrättas.

7. *Personalförändringar beträffande marinens skolor på Berga.* I en av civilförvaltningen med eget yttrande (^{22/1} 1954) överlämnad framställning har marinchefen anmält att organisationsnämnden den 2 november 1953 överlämnat rapport med förslag till ändrad organisation av marinens skolor på Berga. Marinchefen avser att i allt väsentligt vidtaga av förslaget betingade åtgärder och att framdeles till Kungl. Maj:t ingiva förslag till organisation av skolorna. Vissa förslag till personalförändringar beträffande skolorna anser marinchefen emellertid redan nu bör framläggas. Civilförvaltningens yttrande innefattar, då ämbetsverket icke varit i tillfälle att i detalj granska organisationsnämndens förslag, icke något definitivt ställningstagande till de med organisationsfrågan sammanhängande spörsmålen.

Enligt organisationsnämnden bör chefen för Bergaskolorna i fortsättningen icke utöva det direkta chefskapet för marinens underofficersskola, vilket bör övertagas av en regementsofficer ur kustartilleriet. Chefen för Bergaskolorna bör däremot kvarstå som chef för vapenofficersskolan, vars elever uteslutande utgöres av officerare ur flottan. Marinchefen, som ansluter sig till förslaget, föreslår att den på marinens underofficersskolas stat uppförda beställningen för chef för skolan i Ma 33 utgår och att i stället på flottans stat tillkommer en beställning för kommandörkapten av 1. graden i Ma 33, avsedd för chef för Bergaskolorna. Marinchefen föreslår vidare, i anslutning till förslag av organisationsnämnden, att en för chef

för underofficersskolan avsedd beställning i Ma 30 uppföres på kustartilleriets stat, varvid en på staten för skolan upptagen befattning för souschef i Ma 27 förutsättes skola utgå.—De båda föreslagna skolchefsbefattningarna bör enligt civilförvaltningen redovisas på personalförteckning för skolorna. Löneställningen för befattningarna förutsättes skola prövas i samband med översyn av löneställningen för skolchefer (jfr punkt 3 i det föregående under arméns avlöningsanslag). I avvaktan på resultatet av denna översyn synes för befattningen såsom chef för Bergaskolorna böra avses den nuvarande för chef för underofficersskolan avsedda beställningen i Ma 33. Beträffande den föreslagna befattningen för chef för underofficersskolan ifrågasätter civilförvaltningen om icke i avvidan på resultatet av berörda översyn den nuvarande för souschef vid underofficersskolan avsedda beställningen i Ma 27 bör utnyttjas för ändamålet, varvid innehavaren måhända bör förordnas att bestrida göromål som eljest ankommer på beställningshavare i högre lönegrad.

Organisationsnämnden har räknat med en kapten ur flottan såsom utbildningsadjutant vid Bergaskolorna. Marinchefen föreslår att för ändamålet en kaptensbeställning i Ma 27 uppföres på flottans stat. Enligt civilförvaltningen synes en statökning motiverad för att tillgodose det anmälda behovet. Beställningen bör emellertid enligt civilförvaltningen redovisas på personalförteckning för skolorna.

Av i gällande personalförteckning uppförda förvaltarbeställningar i Ma 21 avses en för kasernuppbördsman och en för kassachef vid marinens underofficersskola. Sistnämnda beställning må tills vidare uppehållas endast på förordnande. Organisationsnämnden räknar med fyra förvaltarbeställningar vid Bergaskolorna, avsedda för respektive föreståndare för skolexpeditionen, centraluppbördsman, chef för kasernavdelningen och kassachef. Marinchefen föreslår beträffande kassachefsbefattningen att nämnda föreskrift om vikariatslöneförordnande upphäves och att, i utbyte mot nuvarande beställning, fr. o. m. nästa budgetår en förvaltarbeställning i Ma 23, avsedd för kassachef vid Bergaskolorna, uppföres på flottans stat. Marinchefen föreslår därjämte att den nuvarande förvaltarbeställningen för kasernuppbördsman vid underofficersskolan avses för chef för kasernavdelningen vid Bergaskolorna samt att två förvaltarbeställningar i Ma 21, avsedda den ena för föreståndare för skolexpeditionen och den andra för centraluppbördsman vid Bergaskolorna, tillkommer på flottans stat i utbyte mot beställningar för två flaggunderofficerare i Ma 19. — Mot förslaget om att för befattningarna såsom föreståndare för skolexpeditionen och centraluppbördsman avses förvaltare i Ma 21 synes enligt civilförvaltningen icke vara något att erinra. Den ifrågasatta omvandlingen av den nuvarande förvaltarbeställningen för kasernuppbördsman torde enligt civilförvaltningen bli beroende av statsmakternas ställningstagande till förslag rörande den regionala och lokala fastighetsförvaltningens organisa-

tion. Förslaget om ändrad löneställning för den för kassachef avsedda förvaltarbeställningen är civilförvaltningen med hänsyn till pågående utredning rörande utnyttjandet av hålkortsanläggningar inom försvaret icke beredd biträda utan räknar med att nuvarande anordning med vikariatslön i Ma 23 tills vidare bibehålles.

Marinchefen har, i anslutning till förslag av organisationsnämnden, föreslagit att på personalförteckning för marinens underofficersskola uppföres tjänster för en kontorist i Ce 13, avsedd för intendenturavdelningens expedition, i utbyte mot en kanslibiträdestjänst i Ce 11, ett kanslibiträde i Ca 11, avsedd för föreståndare för chefsexpeditionen inom Bergaskolornas stab m. m., i utbyte mot en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. — Civilförvaltningen ifrågasätter om tillräckliga skäl föreligger för förbättrad löneställning för kanslibiträdestjänsten. De med tjänsten för föreståndare för chefsexpeditionen m. m. förenade arbetsuppgifterna anser civilförvaltningen motivera att för ändamålet avses ett biträde i 11 lönegraden. Tjänsten torde dock enligt civilförvaltningen böra tills vidare upptagas såsom extra ordinarie. Förslaget om att inrätta en biträdestjänst för skriv- och kontorsgöromål tillstyrkes av civilförvaltningen, dock att tjänsten förutsättes skola uppföras såsom extra.

8. *Förändringar beträffande marinintendenturkåren utom såvitt avser arméintendentur- och marinförvaltningarna.* Marinchefen har ånyo föreslagit att en beställning för kommandörkapten av 1. graden i Ma 33, avsedd för chefen för intendenturförvaltningen vid Ostkustens marindistrikt, uppflyttas till beställning för kommandör i Ma 37 samt att en beställning för kommandörkapten av 2. graden i Ma 30, avsedd för motsvarande befattningshavare vid Västkustens marindistrikt, uppflyttas till beställning för kommandörkapten av 1. graden i Ma 33. Civilförvaltningen anser sig alltså icke kunna tillstyrka förslagen.

Marinchefen har vidare föreslagit att vid marinintendenturkåren inrättas en beställning för kommandörkapten av 2. graden i Ma 30, avsedd för marinstabens underhållsdetalj. Civilförvaltningen är icke beredd tillstyrka förslaget.

Marinchefen har, med tillstyrkan av civilförvaltningen, upprepat tidigare framfört förslag om att uppflytta den för chefen för intendenturförvaltningen vid Norrlandskustens marindistrikt avsedda kaptensbeställningen i Ma 27 till beställning för kommandörkapten av 2. graden i Ma 30.

Enligt till personalförteckningen meddelad föreskrift må en av kaptensbeställningarna vid marinintendenturkåren tillsättas allenast medelst förordnande tills vidare. Marinchefen har föreslagit att föreskriften utgår. Därjämte har marinchefen föreslagit att två löjtnantsbeställningar vid marinintendenturkåren utbytes mot beställningar för kapten. Till stöd för förslagen åberopas att, med hänsyn till den alltmera komplicerade förvaltningstjänsten, för åtskilliga självständiga befattningar numera erfordras

kaptener mot tidigare löjtnanter. Civilförvaltningen har erinrat om att berörda föreskrift tillkommit i avvaktan på resultatet av pågående organisationsundersökningar vid marinen. Vid sådant förhållande och då marinintendenturkårens sammansättning kan komma att röna påverkan av blivande ställningstagande till förvaltningsutredningens arbete anser civilförvaltningen sig icke nu böra räkna med att marinchefens förslag genomföres.

9. *Förändringar i övrigt beträffande militär personal utom såvitt avser marin- och flygförvaltningarna.*

Flottan. Marinchefen har upprepat tidigare framlagda förslag om uppflyttning av beställningen för chef för Stockholms örlogsvarv från Mo 14 till Mo 15 samt om vikariatslöneförordnanden i Ma 37 för cheferna för vapenavdelningarna vid Stockholms och Karlskrona örlogsvarv. Civilförvaltningen anser sig i avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande örlogsvarvens organisation icke böra räkna med ändrad löneställning för dessa befattningshavare.

Civilförvaltningen tillstyrker förslag av marinchefen om att inrätta beställningar för en kommandörkapten av 2. graden i Ma 30 och sex kaptener i Ma 27, avsedda för sju motortorpedbåtar typ T 101, som under år 1954 beräknas tillföras flottan.

Marinchefen har föreslagit att den för chef för underofficersdetaljen vid Göteborgs örlogsstation avsedda förvaltarbeställningen i Ma 21 uppflyttas till Ma 23. Till stöd härför åberopas att beställningen med hänsyn till arbetsuppgifternas svårighetsgrad och det med densamma förenade ansvaret är fullt jämförlig med motsvarande befattningar vid örlogsstationerna i Stockholm och Karlskrona, vilka befattningar placerats i Ma 23. Med hänsyn till att löneställningen för den av marinchefen åsyftade förvaltarbeställningen så sent som vid 1952 års vårriksdag varit föremål för prövning anser civilförvaltningen sig böra tills vidare utgå från oförändrad löneställning för beställningen.

Marinchefen har framlagt förslag om att inrätta två förvaltarbeställningar, avsedda den ena för fartygschef på trängfartyget Freja och den andra för maskintjänstchef på isbrytarfartyget Thule. Beträffande den för fartyget Freja avsedda beställningen har marinchefen framhållit att fartygschefen på Freja med hänsyn till ansvar och arbetsuppgifter bör erhålla samma löneställning, Ma 23, som chef för fartyg av typ Eldaren. För befattningen som fartygschef på tendern Sökaren, vilken förlöst under år 1953 och icke beräknas kunna ersättas förrän tidigast om två år, har disponerats en förvaltarbeställning i Ma 21. Marinchefen har i det föregående (punkten 7) föreslagit inrättande av två förvaltarbeställningar i Ma 21, den ena avsedd för föreståndare för skolexpeditionen och den andra för centraluppbördsman vid Bergaskolorna. Marinchefen räknar med att i samband med tillkomsten av dessa båda förvaltarbeställningar nuvarande innehavare av den för

fartygschef på Sökaren avsedda förvaltarbeställningen skall kunna omplaceras till annan förvaltarbeställning i land. Marinchefen har föreslagit att under angivna förutsättningar den för fartygschef på Sökaren avsedda förvaltarbeställningen utbytes mot en förvaltarbeställning i Ma 23, avsedd för fartygschef på Freja. Då Freja avses skola ersätta proviantfartyget Hårsfjärden kan den flaggunderofficersbeställning i Ma 19, som nu avses för chef på sistnämnda fartyg, indragas. — Beträffande den för isbrytarfartyget Thule avsedda förvaltarbeställningen har marinchefen framhållit att ur maskintjänstsynpunkt Thule är likartad med isbrytarfartyget Ymer, vars maskintjänstchef är förvaltare i Ma 21. Med hänsyn härtill bör enligt marinchefen en förvaltarbeställning i Ma 21 inrättas för maskintjänstchef på Thule, i samband varmed en flaggunderofficersbeställning i Ma 19 kan utgå. — Civilförvaltningen (skr. ^{24/8} 1953, ^{22/1} 1954) tillstyrker de av marinchefen föreslagna personalförändringarna. Därest de båda för Bergaskolorna avsedda förvaltarbeställningarna icke skulle tillkomma fr. o. m. nästa budgetår bör enligt ämbetsverket föreskrift meddelas att befattningen såsom fartygschef på Freja må uppehållas av flaggunderofficer med vikariatslöneförordnande i Ma 23 intill dess nuvarande innehavare av den för fartygschef på Sökaren avsedda beställningen i Ma 21 placeras i förvaltare avsedd befattning i land.

Marinchefen har, med tillstyrkan av civilförvaltningen, upprepat sitt tidigare framförda förslag om att inrätta en förvaltarbeställning i Ma 21, avsedd för chef och uppbördsman vid radiostation.

Marinchefen har föreslagit en utökning av flottans underofficerskader med 16 flaggunderofficerare i Ma 19, avsedda för tjänstgöring, två vid torpedförråd, vilka beräknas bli färdigställda under innevarande budgetår, och 14 på förenämnda motortorpedbåtar av typ T 101. Då civilförvaltningen utgår från att ifrågavarande behov icke kan tillgodoses genom ianspråktagande av övertaliga underofficerare anser sig ämbetsverket böra räkna med de av marinchefen föreslagna beställningarna.

Tre beställningar för övertaliga underofficerare, flaggunderofficerare eller underofficerare av 2. graden i Ma 19 eller Ma 16, beräknas kunna till följd av pensionsavgång avföras ur personalförteckningen fr. o. m. nästa budgetår. I anslutning härtill bör planenligt tillkomma tre beställningar för högbåtsman i Ma 14.

Enligt gällande bestämmelser skall furirsaspirant vid flottan vara placerad i Mf 8, dock att han intill utgången av det kalenderkvartal, varunder 21 års ålder uppnås, skall vara placerad i Mf 7. Marinchefen har föreslagit att furirsaspirant oavsett ålder skall placeras i Mf 8. Civilförvaltningen räknar i anslutning till ämbetsverkets ställningstagande till motsvarande fråga under arméns avlöningsanslag (punkt 5) med oförändrade bestämmelser.

Kustartilleriet. Ett av marinchefen ånyo framlagt förslag om att

två överstelöjtnanter i Ma 33, tjänstgörande som tygmästare vid Stockholms och Blekinge kustartilleriförsvaret, skall förordnas att mot vikariatslön bestrida göromål som eljest ankommer på beställningshavare i Ma 37 avstyrkes alltjämt av civilförvaltningen.

Inspektören för kustartilleriet har föreslagit att officers- och underofficerskadrarna vid kustartilleriet utökas under den kommande fyraårsperioden med beställningar, avsedda för arbetsuppgifter utöver vad som beräknades i 1942 och 1948 års försvarsbeslut. För budgetåret 1954/55 upptager förslaget i vad avser officerskadern beställningar för en major eller kapten, avsedd för lärare vid sjökrigshögskolan, och två kaptener, avsedda en för försvarsstaben och en för marinstaben. Förslagen tillstyrkes av marinchefen och civilförvaltningen. Marinchefen har därjämte, med tillstyrkan av civilförvaltningen, framlagt förslag om inrättande av en beställning för kapten i Ma 27, avsedd för militärassistent vid försvarets forskningsanstalt.

Beträffande underofficerskadern vid kustartilleriet innebär förenämnda förslag av inspektören för kustartilleriet att för budgetåret 1954/55 inrättas beställningar för fem flaggunderofficerare i Ma 19 och sex underofficerare av 2. graden i Ma 16. Förslaget tillstyrkes av marinchefen och civilförvaltningen.

Med avseende å underbefälsorganisationen vid kustartilleriet har marinchefen föreslagit att 17 furirsbeställningar i Ma 11 eller Ma 10 utbytes mot överfurirsbeställningar i Ma 14, avsedda för furirer som under nästa budgetår beräknas uppnå det antal tjänsteår som angivits såsom minimum för befordran till överfurir (prop. 1953: 110, s. 19), samt att beställningar för tio överfurirer i Ma 14, avsedda för vakttjänst, inrättas. Civilförvaltningen räknar med att sistnämnda tio överfurirsbeställningar skola tillkomma men avstyrker marinchefens förslag i övrigt.

För instruktörsaspirant vid kustartilleriet gäller samma lönebestämmer som för furirsaspirant vid flottan. I anslutning till vad marinchefen i det föregående föreslagit beträffande furirsaspirant förutsätter marinchefen att instruktörsaspirant oavsett ålder skall placeras i Mf 8. Marinchefen har vidare föreslagit att beställningar för 55 instruktörsaspiranter inrättas samt att beställningar för 27 korpraler och 191 vicekorpraler och meniga utgår ur organisationen. Marinchefens förslag har icke givit civilförvaltningen anledning till annan erinran än att ämbetsverket i anslutning till vad ämbetsverket i det föregående anfört i ämnet räknar med oförändrad löneställning för instruktörsaspiranter vid kustartilleriet.

10. *Förändringar beträffande mariningenjörkåren utom såvitt avser marin- och flygförvaltningarna.* Marinchefen har återkommit till frågan om höjd löneställning för två marindirektörer av 1. graden i Ca 33, chefer för fartygsavdelningarna vid Stockholms och Karlskrona örlogsvarv, samt därvid föreslagit att de uppflyttas till Ca 37. I avvaktan på resultatet av

utredningen rörande örlogsvarvens organisation räknar civilförvaltningen icke med ändrad löneställning för tjänsterna.

Ej heller anser civilförvaltningen sig kunna räkna med genomförande av förslag av marinchefen om förstärkning av personalen på marinöverdirektörens expedition med två mariningenjörer av 1. graden i Ca 29.

Däremot tillstyrker civilförvaltningen marinchefens förslag om inrättande av en beställning för mariningenjör av 1. graden i Ca 29, avsedd för fartygsingenjör på jagare typ Halland.

Enligt beslut av 1948 års riksdag (prop. nr 209, s. 99) förutsattes en beställning för specialingenjör av 1. eller 2. graden i Ca 31 eller Ca 30, stationsingenjör, indragas vid uppkommande vakans. I propositionen 1952:241 (bil. A: 17) framlades ett av riksdagen sedermera godkänt förslag, grundat på förhandlingsöverenskommelser mellan 1949 års tjänsteförteckningskommitté och vederbörande personalorganisationer, om förbättrad löneställning för specialingenjörer vid mariningenjörkåren, innebärande bl. a. att tio beställningar för marindirektör av 1. graden i Ca 33 inrättades. I samband därmed omvandlades förenämnda beställning för stationsingenjör till beställning för marindirektör av 2. graden i Ca 31, vilken beställning förutsattes skola indragas vid uppkommande vakans.

Chefen för byggnadsavdelningen vid Stockholms örlogsvarv, E. Bergquist, som är innehavare av förenämnda beställning för marindirektör av 2. graden, har, med tillstyrkan av marinchefen (yttr. 3/6 1953), anhållit att beställningen med hänsyn till med densamma förenade arbetsuppgifter och ansvar uppflyttas till 33 lönegraden räknat fr. o. m. den 1 januari 1953, då förenämnda löneregleringar genomfördes. Bergquist inträder i pensionsåldern den 1 oktober 1954.

11. *Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.* Marinchefen har upprepat tidigare framlagda förslag om inrättande *dels* av en beställning för marinläkare av 1. graden i Ca 25, avsedd för biträdande regementsläkare vid Älvsborgs kustartilleriregemente, och en motsvarande beställning i Cg 25 för marinöverläkarens expedition, *dels ock* av två arvodestjänster för marinläkare av 1. graden vid marinläkarkåren, avsedda för stabsläkare vid kustflottan, i utbyte mot arvodestjänster för två marinläkare av 2. graden vid kåren och en marinläkarstipendiat. Civilförvaltningen biträder icke heller nu förslagen.

Civilförvaltningen tillstyrker av marinchefen framlagt förslag om att den som distriktsläkare vid Ostkustens marindistrikt tjänstgörande marinläkaren av 1. graden i Ca 27 avses för arbetsuppgifter inom den militära sjukvården vid marindistriktet och tages i anspråk för sjukvården vid Stockholms örlogsstation intill dess stationen utflyttas till Berga, varigenom behovet av arvoden för två marinläkare av 2. graden och tre marinläkarstipendiat bortfaller.

Likaså tillstyrker ämbetsverket förslag av marinchefen om att en tjänst

för översköterska i Ce 14 överföres från Hårsfjärdens örlogsdepå till marinen underofficersskola.

Kungl. Maj:t har medgivit att under tidsperioderna den 1 september—den 15 oktober 1952, den 1 januari—den 15 april 1953 och den 1 september 1953—den 15 april 1954 må finnas anställd en extra instruktions-sköterska för en försöksvis anordnad sjukvårdsskola i Karlskrona för värnpliktiga sjukvårdare. Marinchefen (skr. $\frac{2}{2}$ 1954) har framhållit att, då erfarenheterna från sjukvårdsskolan varit synnerligen goda, verksamheten bör givas permanent karaktär. Kurser avses att anordnas årligen under tiden den 1 september—den 20 december och den 1 januari—den 15 april. Marinchefen har därför föreslagit att på vederbörlig personalförteckning uppföres en extra tjänst för instruktions-sköterska i Cg 20 eller Cg 18.

Beträffande beställningen för sjukhusläkare vid samarbetsjukhuset i Karlskrona, marindistriktsläkare av 1. graden i Ca 29, föreskrives i gällande personalförteckning att beställningen skall indragas vid uppkommande vakans. Då innehavaren av beställningen numera beviljats avsked kan beställningen utgå ur förteckningen.

12. *Ordinarie kontorsbiträdestjänster.* I enlighet med principerna för reglerad beföringsgång för biträdespersonal föreslås sammanlagt 24 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillkomma vid marinen i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid marinstaben tre tjänster;

vid Ostkustens marindistrikt nio tjänster, av vilka tre för marindistriktsstaben och sex för Stockholms kustartilleriförsvaret;

vid Sydkustens marindistrikt nio tjänster, av vilka tre för marindistriktsstaben och gemensamma förvaltningsorgan, en för Blekinge kustartilleriförsvaret och fem för Karlskrona kustartilleriregemente; samt

vid Västkustens marindistrikt tre tjänster, av vilka en för marindistriktsstaben, en för Göteborgs kustartilleriförsvaret och en för Älvsborgs kustartilleriregemente.

13. *Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.* Beträffande Norrlandskustens marindistrikt tillstyrker civilförvaltningen förslag av marinchefen om att två extra tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedda den ena för kassaavdelningen vid marindistriktsstaben och gemensamma förvaltningsorgan samt den andra för personalavdelningen vid Härnösands kustartillerikår, uppföres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap.

Ostkustens marindistrikt. Civilförvaltningen avstyrker förslag av marinchefen om ordinariesättning av tjänster för en kansliskrivare i Ce 15 och fyra kontorister i Ce 13, samtliga vid kameralkontoret, samt av marinchefen ånyo framställt förslag om uppflyttning av en för marindistriktets arkiv avsedd tjänst för kanslibitträde i Ce 11 till kontoristtjänst i Ce 13.

På vederbörlig personalförteckning för innevarande budgetår upptages

tjänster för tre extra biträden för skriv- och kontorsgöromål vid marindistriktsstaben och gemensamma förvaltningsorgan. Marinchefen har föreslagit att en av dessa, vilken tjänstgör såsom signalexpeditor vid förbindelseavdelningen, uppföres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap. Civildförvaltningen tillstyrker förslaget.

Marinchefen har föreslagit att, med hänsyn till ökade arbetsuppgifter i samband med omregistrering av värnpliktiga från inskrivningsområdena till Stockholms örlogsstation, stationens registerdetalj tillföres en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål. Civildförvaltningen tillstyrker förslaget efter samråd med organisationsnämnden. Civildförvaltningen utgår vid anslagsberäkningarna från att tjänsten tillkommer redan under innevarande budgetår.

Marinchefen har, med hänsyn till att Stockholms landstationsnummer skall nedläggas, anmält behov av förstärkning av personalen vid Hårsfjärdens örlogsdepås telefonväxel med ytterligare ett biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonist), vilket i avvaktan på erfarenheter från verksamheten vid telefonväxeln tills vidare bör anställas såsom extra. Civildförvaltningen räknar för nästa budgetår med inrättande av tjänsten.

Sydkustens marindistrikt. Civildförvaltningen avstyrker av marinchefen framlagda förslag om ordinariesättning av tre kontoristtjänster i Ce 13 vid kameralkontoret samt om uppflyttning av en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål vid Blekinge kustartilleriförsvar till kanslibiträde i Ce 11.

Marinchefen har föreslagit inrättande av en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål vid Malmö marina bevakningsområde. Civildförvaltningen tillstyrker att för ändamålet inrättas en dylik extra tjänst med halvtidstjänstgöring.

1947 års biträdesutredning (skr. ^{13/8} 1953) har framlagt förslag om förbättrad löneställning för kontorspersonal vid intendenturförvaltningens expedition innebärande uppflyttning av tjänster för en kansliskrivare i Ce 15 till förste kansliskrivare i Ce 17, avsedd för föreståndare för redovisningscentral, ett kanslibiträde i Ce 11 till kansliskrivare i Ce 15, avsedd för beredning av ärenden angående upphandling av proviant, ett kanslibiträde i Ce 11 till kontorist i Ce 13, avsedd för räkningsgranskning och dispositionsbokföring, samt två biträden för skriv- och kontorsgöromål till kanslibitraden i Ce 11, avsedda det ena för bokföring för proviantförråd och matinrättningar samt det andra för granskning av tillverkningsrapporter.

Västkustens marindistrikt. Civildförvaltningen avstyrker marinchefens förslag om ordinariesättning av en kansliskrivartjänst i Ce 15 vid kameralkontoret, extraordinariesättning av två tjänster för kanslibiträde i Cg 11 vid Göteborgs kustartilleriförsvar respektive Älvsborgs kustartilleriregemente samt om inrättande av en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål för kustartilleriets radarskola.

Sjökrigsskolan. Marinchefen har ånyo framfört förslag om uppflyttning av en tjänst för kontorist i Ce 13 vid intendenturavdelningen till kansliskrivartjänst i Ce 15. Vidare har framlagts förslag av marinchefen om inrättande av en tjänst för kanslibitråde i Ce 11 i kassatjänst, varvid en kontorsbiträdestjänst förutsättes skola hållas vakant. Civilförvaltningen avstyrker förslagen.

14. *Förändringar beträffande polis- och vaktpersonal m. m.* Marinchefen har på grundval av en i medelsäskandena för innevarande budgetår (prop. 1953:110, s. 139) förutsatt, numera slutförd utredning framlagt förslag till förstärkning av marinens polis- och vaktpersonal m. m.

Den av marinchefen föreslagna utökningen av polispersonalen innebär i huvudsak en upprepning av tidigare framfört förslag (prop. 1953:110, s. 140). Det nu framlagda förslaget innebär att tjänster inrättas för en överkonstapel i Ca 19 vid Göteborgs örlogsvarv, sex inspektionskonstaplar i Ce 16, varav två vid Stockholms och en vid ettvart av Hemsö, Gotlands, Blekinge och Göteborgs kustartilleriförsvaret, samt fem konstaplar i Cg 14, varav fyra vid Karlskrona och en vid Göteborgs örlogsvarv. Civilförvaltningen tillstyrker att de föreslagna tjänsterna inrättas, varvid ämbetsverket dock förordar att samtliga tjänster upptages såsom extra.

Marinchefen har föreslagit att för 18 nu mot arvode heltidsanställda tillsynsmän inrättas tjänster för vaktman i Cg 10, varvid förutsättes att i det föregående (punkt 8) omförmälda tio överfurirsbeställningar i vakttjänst tillkomma. Av de nya tjänsterna avses fyra för Hemsö, två för Stockholms, två för Gotlands, sex för Blekinge och fyra för Göteborgs kustartilleriförsvaret. Vid bifall till förslaget i vad avser Gotlands kustartilleriförsvaret kan enligt marinchefen den befintliga tjänsten för vaktmästare i Cg 10 vid kustartilleriförsvaret indragas.

Civilförvaltningen (skr. ^{24/8, 27/11} 1953) har erinrat om att departementschefen i uttalande till propositionen 1953:110 (s. 148) ansett det böra övervägas huruvida icke i viss utsträckning befintliga högbåtsmän vid flottan skulle kunna avdelas för aktuella bevakningsgöromål inom kustartilleriförsvaren. Enligt vad civilförvaltningen under hand inhämtat från marinledningen kan under nästa budgetår högbåtsmän icke utnyttjas för bevakningsgöromål. Det har vidare framhållits från marinledningens sida att det visat sig vara förenat med synnerligen stora svårigheter att med den mera lösliga anställningsform som ett anställande mot arvode innebär förvärva och behålla för bevakningsuppgifter lämplig personal. Det utgjorde för den skull en trängande nödvändighet att bevakningstjänsten vid marinen gäves den fastare organisation, som marinchefen föreslagit. För egen del anser civilförvaltningen i likhet med marinchefen att för bevakningsgöromål erforderliga heltidstjänster bör inordnas å löneplan. Civilförvaltningen — som i anslutning till vad i det föregående under arméns avlöningsanslag (punkt 13) anförts i ämnet, efter förhandlingar med veder-

börande personalorganisationer, förordar att förenämnda tjänst för vaktmästare i Cg 10 vid Gotlands kustartilleriförsvaret omvandlas till tjänst för vaktman i Cg 12 — räknar för nästa budgetår med, förutom sistnämnda tjänst, en tjänst för vaktman i Cg 12, avsedd för vaktchef vid Gotlands kustartilleriförsvaret, samt 17 tjänster för vaktmästare i Cg 10.

Civildförvaltningen har vidare, efter förhandlingar med vederbörande personalorganisationer, föreslagit att följande vaktmästartjänster, nämligen en i Ce 10 vid sjökrigsskolan, tre i Ce 10 vid marinens underofficersskola, tre i Cg 10 vid sjökrigsskolan och en i Cg 10 vid marinens underofficersskola utbytes mot tjänster för vaktman i 12 lönegraden, varvid, i anslutning till förslag av marinchefen, de tre extra tjänsterna vid sjökrigsskolan förutsättes skola upptagas såsom extra ordinarie.

Marinchefen har, under förutsättning av bifall till i det föregående framlagda förslag om inrättande av tjänster för sex inspektionskonstaplar i Ce 16 och 18 vaktmän i Cg 10 samt tio överfurirsbeställningar i Ma 14, för nästa budgetår för arvoden till tillsynsmän vid befästningar m. m. inom kustartilleriförsvaret räknat med ett medelsbehov av 122 096 kronor (nu 200 181 kronor), fördelade med 17 988 kronor (nu 3 450 kronor) på Hemsö kustartilleriförsvaret, med 47 948 kronor (nu 49 220 kronor) på Stockholms kustartilleriförsvaret, med 6 500 kronor (nu 33 976 kronor) på Gotlands kustartilleriförsvaret, med 26 916 kronor (nu 71 455 kronor) på Blekinge kustartilleriförsvaret och med 22 744 kronor (nu 42 080 kronor) på Göteborgs kustartilleriförsvaret. Civildförvaltningen räknar i anslutning till marinchefens förslag med ett medelsbehov av i runt tal 122 100 kronor.

För arvoden till uppbörds- och tillsynsmän vid marinens kustbevakning m. m. inom Gotlands och Västkustens marindistrikt räknar marinchefen för nästa nästa budgetår med ett ökat medelsbehov av tillhoppa 3 800 kronor. Härav belöper 2 680 kronor på Gotlands och 1 120 kronor på Västkustens marindistrikt. Civildförvaltningen har icke något att erinra mot dessa beräkningar.

Marinchefen har ånyo föreslagit att arvodet å 660 kronor till tillsynsman vid de sjökrigshistoriska samlingarna i Karlskrona höjes till 1 500 kronor. Civildförvaltningen räknar med hänsyn till att statsmakterna nyligen prövat frågan om arvodesbeloppets storlek icke med någon jämkning av arvodet (prop. 1953:110, s. 141).

15. *Övriga personalförändringar m. m.* Vid Karlskrona örlogsstation finns enligt gällande personalförteckning upptagna fyra adjunktstjänster, varav två i Ce 29 och två i Ce 27. Marinchefen har med hänsyn till att viss del av flottans korpralskola, vilken helt varit förlagd till Karlskrona, numera uppdelats på Karlskrona och Stockholms örlogsstationer, föreslagit, att av nämnda tjänster en i Ce 29 och en i Ce 27 överföres till sistnämnda örlogsstation. Civildförvaltningen biträder förslaget.

Marinchefens förslag om ordinariesättning av kamrerartjänsterna vid

Ostkustens, Sydkustens och Västkustens marindistrikt är civilförvaltningen icke beredd tillstyrka.

Ej heller anser civilförvaltningen sig med hänsyn till statsmakternas ställningstagande till frågan om extraordinariesättning av gymnastiklärartjänsterna i Cg 23 vid marinen och flygvapnet böra räkna med bifall till marinchefens nu upprepade förslag om extraordinariesättning av en dylik tjänst vid Karlskrona örlogsstation.

Marinchefen har föreslagit att befattningen för maskinmästare i Cg 19 vid Karlskrona örlogsstation extraordinariesättes och att vid marinens underofficersskola inrättas en maskinmästartjänst i Cg 19, varvid nuvarande maskinmästartjänst i Ce 17 vid skolan förutsättes skola hållas vakant (jfr prop. 1953: 110, s. 144). Fortifikationsförvaltningen tillstyrker förslagen. Civilförvaltningen anser att några jämkningar icke bör vidtagas med avseende å tjänsterna. Ej heller kan civilförvaltningen biträda marinchefens förslag om att vid Stockholms örlogsstation inrättas en tjänst för eldare i Cg 10. Däremot tillstyrker civilförvaltningen marinchefens förslag om att en tjänst för maskinist i Ca 16 vid Blekinge kustartilleriförsvaret, sedan innehavaren av tjänsten numera avlidit, utgår ur personalförteckningen samt att en maskinisttjänst i Ce 12 å sakanslag vid Stockholms kustartilleriförsvaret överföres till förevarande anslag.

Civilförvaltningen är alltjämt icke beredd tillstyrka marinchefens ånyo framförda förslag om att extraordinariesätta en förrådsförmanstjänst i Cg 13 vid Ostkustens marindistrikt.

Marinchefens förslag om att extraordinariesätta en tjänst i Cg 8 för tekniskt biträde vid Blekinge kustartilleriförsvaret kan civilförvaltningen i avvaktan på resultatet av organisationsundersökningarna vid nämnda kustartilleriförsvaret icke tillstyrka.

Marinchefen har återkommit till frågan om anvisande av särskilda medel för operativ forskning och därvid föreslagit att för arvoden till tre deltidstjänstgörande forskare beräknas ett sammanlagt belopp av 21 000 kronor (jfr prop. 1953: 110, s. 145). Med hänsyn till den ställning statsmakterna tidigare intagit till frågan anser civilförvaltningen sig icke böra räkna med medel för ändamålet.

I gällande förteckning finns upptaget ett arvode å 1 315 kronor till kyrkvaktare vid amiralitetsförsamlingen i Karlskrona. Civilförvaltningen räknar med att arvodet indrages med utgången av innevarande budgetår.

Av marinchefen ånyo framfört förslag om att inrätta två stabsarvoden om vardera 780 kronor för kustartilleriinspektionen kan civilförvaltningen alltjämt icke biträda.

Ej heller anser civilförvaltningen sig böra tillstyrka marinchefens åter framförda förslag om att inrätta ett utbildningsarvode å 1 560 kronor till lärare i skjutteknik vid kustartilleriets skjutskola och ett befattningsarvode å 780 kronor för chefen för Hårsfjärdens örlogsdepå.

Av marinchefen framlagt förslag om att inrätta fyra utbildningsarvoden, ettvarvt å 1 560 kronor, för lärare vid kustartilleriets radarskola avstyrkes av civilförvaltningen.

Civilförvaltningen är alltjämt icke beredd biträda av marinchefen ånyo framfört förslag om att höja representationsbidraget till chefen för Väst-kustens marindistrikt från 1 500 kronor till 3 000 kronor.

I enlighet med förslag av marinchefen räknar civilförvaltningen för timarvoden till lärare och föreläsare vid marinens fasta utbildningsanstalter och skolor med ett medelsbehov av 310 000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en ökning med 53 000 kronor.

Behovet av medel för timarvoden till civila timplärare för manskapsutbildning upptager civilförvaltningen i enlighet med förslag av marinchefen till 261 615 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en kostnadsminskning med 88 385 kronor.

Antalet fänrikar beräknas under nästa budgetår uppgå till 50 mot för innevarande budgetår beräknade 48.

Marinchefen har upprepat tidigare framfört förslag om dels att en tjänst för assistent för frivilligfrågor i Ce 13 inrättas vid ettvarvt av Norrlandskustens, Ostkustens, Sydkustens och Västskustens marindistrikt — med en tjänstgöringstid av nio månader per år vid Ostkustens och Sydkustens marindistrikt samt av sex månader per år vid de båda andra marindistrikten — dels ock att därutöver medel anvisas för anställande med motsvarande arvode av sådan assistent vid Stockholms kustartilleriförsvar under fyra månader och vid Gotlands marindistrikt under tre månader. Därest förslaget icke vinner bifall bör enligt marinchefen antalet disponibla arvodesmånader utökas från 42 till 47.

I anslutning till sitt uttalande i det föregående vid behandlingen av motsvarande personalgrupp vid armén (punkten 6) föreslår civilförvaltningen att vid ettvarvt av Norrlandskustens, Ostkustens, Sydkustens och Västskustens marindistrikt inrättas en tjänst för assistent för frivilligfrågor i Cg 13. För Stockholms kustartilleriförsvar och Gotlands marindistrikt beräknar civilförvaltningen medel för arvoden motsvarande lön i 13 löneklassen å löneplan nr 1 under det antal tjänstgöringsmånader marinchefen angivit såsom erforderligt.

Inkomsterna under posten Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift beräknar civilförvaltningen till 53 000 kronor, innebärande en minskning med 37 000 kronor.

Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1952/53 å anslagsposterna Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och Rörligt tillägg räknar civilförvaltningen med en höjning av posterna med respektive 1 000 000 och 500 000 kronor.

De löneregleringar, som genomförts i anledning av propositionerna 1953:134 och 165, beräknas medföra en merkostnad under förevarande anslag av i runt tal 38 000 kronor.

Departementschefen.

1. Jag anser mig böra förorda att den hydrografiska verksamheten vid marinen ges en fastare organisation. I sådant syfte föreslår jag att på marinens stat uppföres *dels* en tjänst för stabshydrograf i Ca 27 i utbyte mot den på övergångsstat vid flygvapnet uppförda tjänsten för föreståndare för militärmeteorologisk informationstjänst i Ca 27, *dels ock* tjänster för fyra hydrografassistenter i reglerad befordringsgång enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande, i samband varmed fyra av de för marinens väderlekstjänst nu upptagna fem meteorologtjänsterna torde böra indragas. Jag anser mig vidare böra förorda att återstående meteorologtjänst överföres till flygvapnets stat och därvid avses för marinens väderlekstjänst.

I övrigt räknar jag icke med några personalförändringar under förevarande punkt.

2. Av de under denna punkt redovisade förslagen kan jag endast tillstyrka att en tjänst för typograf i Cg 10 uppflyttas till Cg 12.

3. Marinchefens under denna punkt redovisade förslag kan jag icke biträda.

4. Marinchefens förslag under denna punkt kan jag icke biträda i vidare mån än att jag förordar att en av tjänsterna för bildbandstekniker i Cg 18 uppflyttas till tjänst för assistent i Cg 23.

5 och 6. Marinchefens under dessa punkter redovisade förslag kan jag icke tillstyrka.

7. Jag är icke beredd att nu taga ställning till de av marinchefen under förevarande punkt föreslagna personalförändringarna. Jag vill i detta sammanhang erinra om att jag i det föregående vid behandlingen av rationaliseringsverksamheten inom försvaret förutsatt att — liksom varit fallet för innevarande och tidigare budgetår — Kungl. Maj:t skall äga att jämväl under budgetåret 1954/55 vidtaga de jämkningar i vederbörande personalorganisationer som blir erforderliga i anledning av beslut om organisationsändring, dock icke såvitt avser personalstaterna för ordinarie personal, samt att bereda särskild ersättning åt personal som med bibehållen löneställning bestrider göromål som i en ny organisation ankommer på innehavare av högre tjänst.

8. Förslagen under denna punkt kan jag icke tillstyrka.

9. Marinchefen har under förevarande punkt beträffande flottan för nästa budgetår anmält ökat behov av militär personal till följd av, bl. a., ändrad sammansättning av flottans fartygsbestånd. Jag vill i detta sammanhang framhålla att ifrågavarande ändringar torde göra det nödvändigt att närmare klarlägga flottans personalbehov på längre sikt. Med hänsyn härtill anser jag mig f. n. icke kunna biträda marinchefens framlagda förslag om inrättande av ytterligare beställningar för militär personal.

Jag räknar med att tre beställningar för övertaliga underofficerare, flaggunderofficerare eller underofficerare av 2. graden i Ma 19 eller Ma 16, utgår ur personalförteckningen fr. o. m. nästa budgetår.

Till förslaget om att inrätta en förvaltarbeställning, avsedd för fartygschef på trängfartyget Freja, och därmed sammanhängande personalfrågor är jag i anslutning till vad jag i det föregående (punkt 7) anfört beträffande personalförändringar vid marinens skolor på Berga icke beredd nu taga ställning. Däremot tillstyrker jag att en för maskintjänstchef på isbrytarfartyget Thule avsedd förvaltarbeställning i Ma 21 inrättas i utbyte mot en flaggunderofficersbeställning i Ma 19.

Vad angår kustartilleriet förordar jag att beställningar inrättas för två flaggunderofficerare i Ma 19 och tre underofficerare av 2. graden i Ma 16. I enlighet med marinchefens förslag tillstyrker jag att 17 överfurirsbeställningar inrättas i utbyte mot 17 ordinarie furirsbeställningar. Jag räknar vidare med att beställningar för 55 instruktörsaspiranter tillkommer samt att beställningar för 27 korpraler och 191 vicekorpraler och meniga indrages.

I anslutning till vad jag i det föregående anfört vid behandlingen av motsvarande fråga under arméns avlöningsanslag (punkt 5) kan jag icke biträda marinchefens förslag om ändrade lönebestämmelser för furirsaspirant och instruktörsaspirant.

Vad i övrigt föreslagits under förevarande punkt är jag f. n. icke beredd biträda.

Vid anmälan av propositionerna 1951:110 och 1952:120 förordades att flottans och kustartilleriets förvaltarbeställningar skulle fördelas på vissa i propositionerna angivna befattningar. Med hänsyn till inträffade förändringar ifråga om fartygsbestånd, organisationens utformning m. m. uppkommer tid efter annan behov av att ändra ifrågavarande fördelning. Hinder bör icke föreligga för Kungl. Maj:t att vidtaga sådana ändringar.

10. Av de under denna punkt redovisade förslagen kan jag endast tillstyrka inrättande av en beställning för mariningenjör av 1. graden i Ca 29, avsedd för fartygsingenjör på jagare typ Halland.

11. I enlighet med marinchefens förslag torde den som distriktsläkare vid Ostkustens marindistrikt tjänstgörande marinläkaren av 1. graden i Ca 27 böra avses för arbetsuppgifter inom den militära sjukvården vid marindistriktet och tagas i anspråk för sjukvården vid Stockholms örlogstation intill dess stationen utflyttas till Berga. Härigenom bortfaller behovet av arvoden för två marinläkare av 2. graden och tre marinläkarstipendiater.

I enlighet med marinchefens förslag torde vidare en tjänst för över-sköterska i Ce 14 böra överföras från Hårsfjärdens örlogsdepå till marinens underofficersskola.

Till marinchefens förslag om att inrätta en extra tjänst för instruktions-sköterska i Cg 20 eller Cg 18 vid den försöksvis anordnade sjukvårdsskolan i Karlskrona är jag icke beredd nu taga ställning.

Den för sjukhusläkare vid samarbetsjukhuset i Karlskrona avsedda marinläkarbeställningen av 1. graden i Ca 29 bör indragas.

Övriga under denna punkt redovisade förslag kan jag icke tillstyrka.

12. I enlighet med förslag under denna punkt bör 24 ordinarie kontorsbiträdestjänster tillkomma vid marinen i utbyte mot tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

13. I enlighet med biträdesutredningens förslag förordar jag att vid Sydkustens marindistrikt tillkommer tjänster för en förste kansliskrivare i Ce 17, en kansliskrivare i Ce 15, en kontorist i Ce 13 samt två kanslibiträden i Ce 11 i utbyte mot tjänster för en kansliskrivare i Ce 15, två kanslibiträden i Ce 11 samt två biträden för skriv- och kontorsgöromål.

Övriga förslag under denna punkt kan jag icke tillstyrka.

14. Marinchefens förslag om att inrätta nya tjänster för polis- och vaktpersonal är jag icke beredd tillstyrka. Jag anser mig i stället böra förorda att den för innevarande budgetår beräknade medelsanvisningen för arvoden till tillsynsmän vid befästningar m. m. inom kustartilleriförsvaren höjes med i runt tal 75 000 kronor samt att det ökade kravet på personal för bevakningsändamål tillgodoses inom ramen för detta belopp. I enlighet härmed räknar jag för nästa budgetår med ett medelsbehov för arvoden till tillsynsmän vid befästningar m. m. inom kustartilleriförsvaren av 275 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa fördelningen av beloppet på de olika kustartilleriförsvaren.

Mot marinchefens beräkning av kostnaderna för uppbörds- och tillsynsmän vid marinens kustbevakning m. m. inom Gotlands och Väst-kustens marindistrikt har jag icke något att erinra.

I enlighet med civilförvaltningens förslag torde en tjänst för vaktmästare i Cg 10 vid Gotlands kustartilleriförsvaret böra omvandlas till tjänst för vaktman i Cg 12. Jag förordar vidare att en vaktmästartjänst i Ce 10 vid sjökrigsskolan och tre vaktmästartjänster i Ce 10 vid marinens underofficersskola utbytes mot tjänster för vaktman i Ce 12 samt att tre vaktmästartjänster i Cg 10 vid sjökrigsskolan och en vaktmästartjänst i Cg 10 vid marinens underofficersskola uppflyttas till tjänster för vaktman i Cg 12.

Vad i övrigt föreslagits under förevarande punkt kan jag icke biträda.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i ämnet i proposition den 26 februari 1954 angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. föreslår jag uppflyttning av en inspektionskonstapels-tjänst i Ca 16 vid Göteborgs örlogsvarv till tjänst för överkonstapel i Ca 19 och en konstapelstjänst i Ca 14 vid samma varv till tjänst för inspektionskonstapel i Ca 16.

15. Jag tillstyrker att en adjunktstjänst i Ce 29 och en dylik tjänst i Ce 27 överföres från Karlskrona örlogsstation till Stockholms örlogsstation.

I enlighet med marinchefens förslag torde en maskinisttjänst i Ca 16 vid Blekinge kustartilleriförsvar böra utgå ur personalförteckningen.

De under förevarande punkt redovisade förslagen rörande assistenter för frivilligfrågor kan jag icke biträda.

Jag kan ej heller tillstyrka övriga under denna punkt framställda förslag till förändringar beträffande befintliga tjänster eller till inrättande av nya tjänster.

Att medel för operativ forskning beräknas under förevarande anslag kan jag alltjämt icke tillstyrka.

I likhet med civilförvaltningen räknar jag med att arvodet till kyrkvaktare vid amiralitetsförsamlingen i Karlskrona indrages.

Marinchefens förslag om inrättande av befattningsarvoden kan jag icke biträda. Jag räknar ej heller med höjt representationsbidrag till chefen för Västkustens marindistrikt.

Civilförvaltningens beräkningar av medelsbehovet under nästa budgetår för timarvoden till lärare och föreläsare vid marinens fasta utbildningsanstalter och skolor samt till lärare för manskapsutbildning har icke givit mig anledning till erinran. Antalet fänrikar beräknar jag för nästa budgetår till 50. Vad civilförvaltningen i övrigt anfört under denna punkt har ej heller givit mig anledning till erinran.

På grundval av den i det föregående under arméns avlöningsanslag omnämnda översynen av löneställningarna för vissa skolchefer anser jag mig böra föreslå att en på kustartilleriets stat uppförd, för chef för kustartilleriets skjutskola avsedd överstelöjtnantsbeställning i Ma 33 utbytes mot beställning för överste i Ma 37. För övriga här avsedda skolchefer räknar jag med oförändrade löneställningar.

Jämlikt 6 § statens allmänna avlöningsreglemente gäller bl. a. att förening icke må ske av ordinarie tjänst med lika hög extra ordinarie statlig tjänst, med mindre Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut för visst fall därtill lämnat medgivande. Det torde i detta sammanhang för riksdagens kännedom få anmälans att Kungl. Maj:t genom beslut den 5 juni 1953 medgivit underofficeren av 2. graden vid flottan B. I. W. Hjort att räknat fr. o. m. den 1 juli 1952 med beställningen i Ma 16 få förena tjänst såsom kartassistent i Ce 16 vid rikets allmänna kartverk. Därvid har föreskrivits att Hjort under tiden för tjänsteföreningen skall frånträda utövningen av den militära beställningen.

Vid anmälan tidigare denna dag av proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. har jag förutsatt att vissa f. n. under marinens avlöningsanslag upptagna tjänster skall överföras till annat anslag. I anledning härav räknar jag för nästa budgetår med ett minskat medelsbehov av 100 000 kronor under förevarande anslag.

I anslutning till vad jag anfört i nämnda proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. torde av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55 i avseende å staterna för de under förevarande anslag redovisade militära och civilmilitära kårerna vidtaga de provisoriska åtgärder (exempelvis meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m.) som betingas av den i propositionen föreslagna omorganisationen.

Med beaktande av vad jag i det föregående föreslagit ifråga om personalförändringar m. m. vid marinen och med ledning av belastningen på marinens avlöningsanslag under förfluten del av innevarande budgetår beräknar jag nämnda anslag för budgetåret 1954/55 sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 32 000 000 (+ 400 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 985 000 (— 85 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 585 000 (— 10 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 13 400 000 (— 600 000) kronor;

Rörligt tillägg 24 303 000 (+ 678 000) kronor;

Pensionsmedel 720 000 (— 80 000) kronor;

Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift 53 000 (— 37 000) kronor. Anslaget bör alltså upptagas till 70 500 000 (+ 500 000) kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid marinen, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av marinens personalförteckningar för budgetåret 1953/54;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid marinen vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad jag i det föregående förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	32 000 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	985 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	585 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	13 400 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 303 000
	<hr/>
Summa kronor	71 273 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	720 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	53 000
	<hr/>
Nettoutgift kronor	70 500 000

e) till *Marinen*: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 70 500 000 kronor.

[10] *Marinen*: Avlöningar till personal å reservstat.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	73 000	99 710
1953/54 (statsliggaren s. 227)	100 000	
1954/55 (förslag)	100 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 63) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen*: Avlöningar till personal å reservstat för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen*: Avlöningar till personal å reservstat för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

[11] Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	63 700 000	74 873 633
1953/54 (statsliggaren s. 245)	77 000 000	
1954/55 (förslag)	77 000 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 92) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor.

Beträffande de grunder, som tillämpas vid beräkningen av försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag, får jag hänvisa till vad jag därom anfört i det föregående vid anmälan av motsvarande anslagsfråga för armén.

Yrkanden.

Försvarets civilförvaltning föreslår i anslutning till yrkanden av chefen för flygvapnet m. fl. vissa personalförändringar m. m. vid flygvapnet.

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1. Förändringar beträffande flygstaben.			
4 kaptener Ma 27 — majorer Ma 30...	—		
1 kapten Ma 27	18 276		
1 pensionerad officer i arvodesbefattning 1: 30	—		
1 psykolog Ce 31	—		
1 pensionerad officer i arvodesbefattning 1: 30 — stabsredaktör Ce 26...	—		
1 kanslibitråde Ca 11 — kontorist Ca 13	—		
1 kontorist Ce 13—Ca 13	—		
1 garageförman Ce 13—Ce 15	744		
1 förste vaktmästare Ce 11—Ca 11 ...	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgörsmål uppföres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än förste fältflygare och manskap	—		+ 19 020

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
2. Förändringar beträffande flygbasområdesstaberna.			
Övre Norrlands flygbasområdesstab.			
1 kapten (i intendenturbefattning) Ma 27	—		
1 pensionerad officer i arvodesbefattning 1: 30	—		
1 fältmästare Ce 22	—		
Norra flygbasområdesstaben.			
1 pensionerad officer i arvodesbefattning 1: 30 utgår		—	—
<hr/>			
3. Luftbevakningens organisation.			
Inspektionen för luftbevakningen.			
1 major eller kapten Ma 30/27 — överstelöjtnant eller major Ma 33/30	—		
1 kapten Ma 27	18 276		
Förband och skolor.			
6 majorer Ma 30	120 600		
14 kapten Ma 27	241 892		
5 pensionerade officerare i arvodesbefattningar 1: 30	34 950		
35 furirer Me 11/10 — överfurirer Ma 14	43 575		
3 tekniska biträden Cg 11 — luftförsvarsbiträden Cg 11	—		
4 luftförsvarsbiträden Cg 11	32 408		
31 luftförsvarsbiträden Cg 8	98 854		
31 luftförsvarsbiträden Cg 8 med halvtidstjänstgöring	109 446		
90 tjänstgöringsdagar för luftförsvarsbiträden Cg 11	2 026		
810 tjänstgöringsdagar för luftförsvarsbiträden Cg 8	15 888		
			+ 717 915

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
4. Personal för fallskärmsjägerutbildning.			
1 sergeant Ma 16	9 648		
3 flygtekniker Ca 15	27 864		+ 37 512
5. Förändringar i övrigt beträffande militär personal.			
1 kapten Ma 27 vid F 20 — major Ma 30	2 832		
3 kaptener Ma 27 vid F 2, F 11 och F 16	51 708		
1 löjtnant Ma 23/19 vid F 2	—		
1 förvaltare (i förrådstjänst) Ma 21 vid F 2	—		
18 fanjunkare Ma 19	200 142		
10 fänrikar	98 210		
60 förste fältflygare Me 16	589 260		
10 fältflygare av 1. graden Me 14 ...	90 700		
83 vicekorpraler eller meniga Mha 1		234 060	+ 798 792
6. Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.			
2 specialflygläkare Cp 5 jämte avlösningsförstärkning	—		
5 flygläkare av 2. graden	29 820		+ 29 820
7. Förändringar i övrigt beträffande teknisk personal.			
55 flygtekniker Ca 15	519 530		+ 519 530
8. Fortsatt utbyggnad av flottiljpolisorganisationen.			
1 förste flottiljpolis Ca 16	9 821		
13 flottiljpoliser Ca 14	117 910		+ 127 731
9. Förändringar beträffande meteorologpersonal.			
1 föreståndare för militär-meteorologisk informationstjänst på övergångsstat Ca 27 överföres till marinstaben		18 276	
19 meteorologer Ce 27—Ca 27	—		
19 meteorologer Ce 25—Ca 25	—		
5 meteorologer (reglerad befordringsgång)	54 660		+ 36 384

		Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
		Ökning	Minskning	Summa
Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden				
10. Förändringar i övrigt beträffande för- råds- och vaktpersonal.				
1	förman Cg 13 vid F 17 — Ce 13 ...	—		
34	förrådsmän Cg 11—Ce 11	—		
1	förste vaktmästare Cg 11 vid F 5 — Ce 11	—		
1	förrådsman Ce 11 vid F 11 — för- rådsförman Ce 13	636		
1	vaktmästare Ce 10 (vaktman Ce 12) vid flygvapnets centrala skolor	8 280		
3	vaktmästare Ce 10 vid flygvapnets centrala skolor — vaktmän Ce 12	1 944		
3 (2)	förrådsmän Cg 11	15 936		+ 26 796
11. Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.				
2	kansliskrivare Ce 15 vid F 2 och flygvapnets centrala skolor — Ca 15	—		
1	kontorist Ce 13 vid F 2 — Ca 13 ...	—		
1	kanslibitråde Cg 11 vid F 21 — Ce 11	—		
1	kanslibitråde Cg 11 vid flygvap- nets centralförråd för intendentur- materiel — Ce 11	—		
1	tekniskt biträde Ce 11 vid fjärde eskaderstaben — Ce 13	—		
16	biträden för skriv- och kontors- göromål — kontorsbiträden Ca 8...	—		—
12. Övriga personalförändringar m. m.				
1	fotoingenjör Ce 25 vid F 11	15 216		
4	lärare i gymnastik och idrott Cg 23 vid F 2, F 5, F 20 och flygvapnets centrala skolor — Ce 23	—		
4	kasernföreståndare Ce 19 vid F 8, F 9, F 10 och F 11	—		
1	reparatör Cg 12 vid F 3 — Ce 12 ...	—		
	Arvoden till observationspersonal i väderlekstjänst	251 000		

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
Deltidstjänstgörande lärare och föreläsare vid fasta utbildningsanstalter och skolor	12 000		
Civila timplärare för manskapsutbildning	30 200		
Assistenter för frivilligfrågor (flottilmobiliseringslottor)	76 992		
Flygtillägg m. m.	39 920		
Rörligt tillägg		1 500 000	
Lönerevision	332 000		— 742 672

Motiv.

1. *Förändringar beträffande flygstaben.* Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framförda förslag om utbyte av fyra beställningar för kapten, avsedda en för chefen för pressektionen och tre för ställföreträdande avdelningschef vid operations-, organisations- och utbildningsavdelningarna, mot majorsbeställningar. Civilförvaltningen anser sig alltjämt icke kunna biträda förslagen.

Chefen för flygvapnet har vidare upprepat förslag om att förstärka arbetskraften vid personalavdelningen genom inrättande av ytterligare en kaptensbeställning. Förslaget tillstyrkes alltjämt av civilförvaltningen.

Chefen för flygvapnet har ånyo framlagt förslag om att inrätta en för pensionerad officer avsedd arvodesbefattning i 1:30 för vice värd för flygvapnets ämbetsbyggnad på Ladugårdsgärde. Civilförvaltningen anser sig alltjämt icke kunna biträda förslaget.

Chefen för flygvapnet har ävenledes upprepat tidigare framfört förslag om att vid flygstaben inrätta en tjänst för psykolog i Ce 31, främst avsedd att ingå i den vid flygvapnet organiserade kommissionen för uttagning av vissa personalkategorier såsom fältflygare, officers- och reservofficersaspiranter m. fl. Civilförvaltningen anser sig i avvaktan på statsmakternas ställningstagande till försvarets personalbehandlingsutrednings förslag rörande den militärpsykologiska verksamheten icke böra räkna med inrättande av tjänsten.

Chefen för flygvapnet har föreslagit att en för pressektionen avsedd arvodesbefattning för expeditionsofficer i 1:30 utbytes mot en tjänst för stabsredaktör i Ce 26. Då frågan om presstjänstens organisation inom försvaret torde komma att påverkas av resultatet av kommitténs för utredning om det psykologiska försvaret arbete anser civilförvaltningen att med ställningstagande till det av flygvapenchefen föreslagna tjänsteutbytet tills vidare bör anstå.

Civilförvaltningen anser sig icke kunna biträda förslag av flygvapenchefen att uppflytta en kanslibiträdestjänst vid flygsäkerhetsavdelningen till tjänst för kontorist i Ca 13.

Civilförvaltningen är ej heller beredd tillstyrka förslag av flygvapenchefen om ordinariesättning av en tjänst för kontorist i 13 lönegraden, avsedd för flygstabens kassaavdelning.

Enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952:107) har en tjänst för garageförman i Ce 12 vid flygstaben uppflyttats till 13 lönegraden. Chefen för flygvapnet har med hänsyn till att de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna ökat betydligt och att ytterligare personal underställts innehavaren av tjänsten föreslagit att tjänsten uppflyttas till Ce 15. Civilförvaltningen vill icke motsätta sig att tjänsten uppflyttas i enlighet med flygvapenchefens förslag.

Av flygvapenchefen framfört förslag om ordinariesättning av en tjänst för förste vaktmästare i Ce 11 vid flygstaben tillstyrkes av civilförvaltningen.

I gällande personalförteckning finns vid flygstaben inrättade fyra extra tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål, varav en är avsedd för stabens kassaavdelning. Då stadigvarande behov av denna tjänst föreligger föreslår civilförvaltningen att tjänsten uppföres på personalförteckningen för andra extra ordinarie tjänstemän än förste fältflygare och manskap.

2. *Förändringar beträffande flygbasområdesstaberna.* Chefen för flygvapnet har framhållit att det, i händelse av ändring i flygbasområdesindelningen i Norrland i enlighet med förslag, som överbefälhavaren avser att framlägga, är erforderligt att staben för Övre Norrlands flygbasområde förstärkes med en beställning för kapten i intendenturbefattning i Ma 27, en arvodesbefattning för pensionerad officer (expeditionsofficer) i 1:30 och en tjänst för fältmästare i Ce 22, i samband varmed en för staben för Norra flygbasområdet avsedd arvodesbefattning i 1:30 kan indragas. Civilförvaltningen (skr. ^{27/11} 1953) har, med erinran om att Kungl. Maj:t den 20 november 1953 bemyndigat överbefälhavaren att tillkalla utredningsmän för att verkställa utredning angående den militärterritoriella indelningen och därmed sammanhängande frågor, ansett sig i avbidan på resultatet av utredningen icke böra räkna med de av flygvapenchefen föreslagna personalförändringarna.

3. *Luftbevakningens organisation.* Genom beslut av 1948 års riksdag (prop. 206, s. 420—425) överfördes luftbevakningen från armén till flygvapnet och tillskapades en fast fredsorganisation för denna verksamhetsgren. Sålunda inrättades inom flygledningen en inspektion för luftbevakningen med en inspektör som chef, en major eller kapten som stabschef, tre kaptener och en kommenderad officer ur luftvärnet. Vidare förstärktes envar av de fem flygbasområdesstaberna med en kapten, flygbaskåren

(F 21) med en major samt flygkadettskolan (F 20) — där utbildning av värnpliktiga till officerare och underofficerare i luftbevakningstjänst skulle äga rum — med en kapten och två löjtnanter. Sammanlagt skulle alltså enligt nämnda riksdagsbeslut på flygvapnets stat finnas 14 officerare för luftbevakningens ledning och för berörda utbildning vid F 20. Utöver nu nämnd personal ingår i luftbevakningsorganisationen 200 reservofficerare (prop. 1948: 206, s. 449) och 79 flygtekniker i reserven (prop. 1950: 1, bil. 6, s. 126) m. m.

Jämlikt beslut av 1951 års riksdag (prop. 110, s. 182—183) skall utbyggnaden och moderniseringen av luftbevakningen i materiellt hänseende omfatta ytterligare områden utöver vad som förutsattes i 1948 års riksdagsbeslut.

Chefen för flygvapnet har på grundval av en inom flygstaben verkställd allmän översyn av personalbehovet för luftbevakningsorganisationen framlagt förslag, vilket tillstyrkts av överbefälhavaren, till förstärkning av organisationen. Förslaget innebär i vad berör förevarande anslag följande personalförändringar.

Inspektionen för luftbevakningen. Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framfört förslag om att för stabschefen vid inspektionen för luftbevakningen inrätta en beställning för alternativt överstelöjtnant eller major i utbyte mot den befintliga beställningen för alternativt major eller kapten. Civilförvaltningen anser sig alltjämt icke böra räkna med det föreslagna utbytet.

Vidare har chefen för flygvapnet ånyo föreslagit att en ny beställning för kapten inrättas vid luftbevakningsinspektionen. Civilförvaltningen tillstyrker liksom tidigare förslaget.

Förband och skolor. Chefen för flygvapnet har återkommit till tidigare väckta förslag om inrättande för luftbevakningen av ett antal beställningar för officer på aktiv stat och arvodesbefattningar för pensionerad officer med placering vid förband och flygkadettskolan (prop. 1953: 110, s. 158). Flygvapenchefen föreslår nu att beställningar för sex majorer och 14 kaptener samt arvodesbefattningar i 1:30 för fem pensionerade officerare inrättas ävensom att principbeslut fattas om inrättande av åtta löjtnantsbeställningar.

Chefen för flygvapnet har framhållit att det visat sig nödvändigt att i luftbevakningsorganisationen placera 62 fast anställda furirer och korporaler, som enligt 1948 års försvarsbeslut avsetts för andra uppgifter. Av dessa befattningshavare avses 35 skola tjänstgöra som radartroppechefer. I anledning härav föreslås att 35 furirsbeställningar i Me 11/10 uppflyttas till överfurirsbeställningar i Ma 14.

I gällande personalförteckning finns vid F 9 inrättade extra tjänster för tre tekniska biträden i Cg 11, avsedda för viss försöksverksamhet. Enligt av Kungl. Maj:t lämnat bemyndigande må därjämte tills vidare intill

den 1 juli 1954 finnas anställda 17 befattningshavare i luftbevakningstjänst. Chefen för flygvapnet har för nästa budgetår anmält behov av, inklusive nämnda tjänster, (3 + 4 =) sju tjänster i Cg 11, (17 + 14 =) 31 tjänster med heltidstjänstgöring i Cg 8 och 31 tjänster med halvtidstjänstgöring i Cg 8, samtliga med tjänstebenämningen luftförsvarsbiträde. Därjämte föreslås att medel anvisas för avlöning åt deltidstjänstgörande luftförsvarsbiträden i Cg 11 under 90 tjänstgöringsdagar och åt deltidstjänstgörande luftförsvarsbiträden i Cg 8 under 810 tjänstgöringsdagar. Luftförsvarsbiträdena, vilka avses skola rekryteras bland flyglottor, föreslås skola åläggas uniformsplikt och vara krigsmän.

Civilförvaltningen har ansett sig böra utgå från att de av flygvapenchefen för nästa budgetår föreslagna jämkningarna i personaluppsättningen på förevarande område kommer att vidtagas. Vad angår de för vissa tjänstgöringsdagar anlidade biträdena bör enligt civilförvaltningen lönen utgå i form av arvode motsvarande daglön i 11 respektive 8 löneklassen på löneplan nr 1. Vidare bör enligt ämbetsverket tjänstebenämningen för samtliga biträdestjänster i Cg 11 och Cg 8 vara tekniskt biträde. Mot förslaget att samtliga biträden åläggas uniformsplikt och att de hänföres till kategorien krigsmän har civilförvaltningen icke något att invända. Biträdena synes böra erhålla erforderlig beklädnad som lån, de Cg-anställda dock mot ersättning efter enahanda grunder som gäller för furirer.

Såsom framgår av vad jag anfört vid anmälan av flygvapnets anslag till avlöningar till personal i flygvapnets reserv i 1954 års statsverksproposition (bil. 6, s. 124) har chefen för flygvapnet, utöver ovan angivna personalförstärkningar, föreslagit en utökning av flygvapnets reserv med 200 officerare och 76 flygtekniker, samtliga avsedda för luftbevakningstjänst.

4. *Personal för fallskärmsjägerutbildning.* Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framfört förslag om att inrätta beställningar för en sergeant och tre flygtekniker, avsedda för skötsel av det transportflygplan som utnyttjas vid arméns fallskärmsjägerutbildning. Civilförvaltningen anser sig alltjämt böra räkna med tillkomsten av ifrågavarande beställningar.

5. *Förändringar i övrigt beträffande militär personal.* Chefen för flygvapnet har upprepat förslag om att i utbyte mot en kaptensbeställning inrätta en majorsbeställning, avsedd för skolchefens ställföreträdare (läraren i krigskonst eller förste flygläraren) vid flygkadettskolan. Civilförvaltningen biträder alltjämt förslaget.

Chefen för flygvapnet har vidare upprepat tidigare framlagda förslag om inrättande av ytterligare tre kaptensbeställningar, avsedda en för chef för den till Roslagens flygkår (F 2) förlagda förberedande fältflygarskolan, en för fotoofficer vid Södermanlands flygflottilj (F 11) och chef för flottiljens fotoavdelning samt en för chef för femte divisionen vid Upplands flygflottilj (F 16), omfattande personal och flygplan för flygkadettskolans flygövningar. Civilförvaltningen räknar alltjämt med att beställningarna inrättas.

Chefen för flygvapnet har ånyo föreslagit att för F 2 inrättas en beställning för löjtnant, avsedd som chef för kårens specialavdelning, tillika biträdande skolchef vid den förberedande fältflygarskolan. Civilförvaltningen anser av tidigare anförda skäl (prop. 1953: 110, s. 160) att det bör anstå tills vidare med inrättande av beställningen.

Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framfört förslag om att för F 2 inrätta en beställning för förvaltare i förrådstjänst (intendenturmateriel). Liksom tidigare anser sig civilförvaltningen i avvaktan på organisationsförsök vid flygvapnets förband icke böra räkna med att en dylik beställning tillkommer.

Enligt beslut av riksdagen (jfr prop. 1953: 110, s. 158 o. f.) förutsättes 77 fanjunkarbeställningar vid flygvapnet skola utbytas mot beställningar för förste mästare i Ca 19.

För att tillgodose behovet av tillräckligt tekniskt skolad personal i befattningar som föreståndare för flottiljernas instruktionsverkstäder har chefen för flygvapnet föreslagit att 18 av berörda beställningar för förste mästare tillsättes med mästarutbildad personal i stället för med innehavare av fanjunkarbeställningar. Vid bifall härtill kommer antalet övertaliga fanjunkarbeställningar att öka med 18. Innehavarna av dessa beställningar avses enligt flygvapenchefen skola tagas i anspråk för tillgodoseende av behov, som uppstått efter 1948 års försvarsbeslut och som under alla förhållanden småningom måste tillgodoses. Sålunda föreligger utöver nu föreliggande organisation behov av extra underofficerare för tjänstgöring bl. a. såsom befäl vid vaktplutoner och såsom trupputbildare.

Med hänsyn till arbetsuppgifterna för föreståndarna för flottiljernas instruktionsverkstäder och de krav på tekniskt kunnande, som ansetts behöva ställas på dessa föreståndare, synes det enligt civilförvaltningen motiverat att för ifrågavarande föreståndarbefattningar avses mästarutbildad personal. Ämbetsverket har därför icke något att invända mot flygvapenchefens förslag härutinnan. Beträffande de övertaliga fanjunkarbeställningarna framhåller civilförvaltningen att det synes tveksamt om alla de av flygvapenchefen anmälda behoven av utvidgning av flygvapenorganisationen är av natur att böra tillgodoses genom ianspråktagande av underofficersbeställningar. Civilförvaltningen anser därför att beträffande de övertaliga fanjunkarbeställningarna föreskrift bör meddelas av innebörd att vid uppkommande ledighet i dylik beställning frågan om tjänstens återbesättande skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

I enlighet med förslag av chefen för flygvapnet räknar civilförvaltningen med att antalet fänrikar under budgetåret 1954/55 skall utgöra i medeltal 63, innebärande en ökning med tio i förhållande till innevarande budgetår.

Beträffande beställningar för förste fältflygare och icke-ordinarie manskap, utom musikmanskap, har flygvapenchefen räknat med att vid fullt genomförd organisation skall finnas 120 beställningar för förste fältfly-

gare i Me 16 och sammanlagt 1 072 beställningar för icke-ordinarie manskap, varav 85 fältflygare av 1. graden i Me 14, 448 furirer och fältflygare av 2. graden i Me 11 eller Me 10, 206 korpraler och fältflygare av 3. graden i Mha 2 samt 333 vicekorpraler och meniga i Mha 1. För budgetåret 1953/54 fastställd personalförteckning upptager, förutom musikmanskap, 20 beställningar för förste fältflygare samt 1 339 beställningar för icke-ordinarie manskap, varav 50 fältflygare av 1. graden, 750 furirer och fältflygare av 2. graden, 206 korpraler och fältflygare av 3. graden samt 333 vicekorpraler och meniga.

Chefen för flygvapnet har — utöver i det föregående under punkt 3 redovisat förslag om utbyte av 35 furirsbeställningar mot samma antal överfurirsbeställningar — föreslagit att för nästa budgetår antalet beställningar för förste fältflygare ökas med 60 till $(20 + 60 =)$ 80 och antalet beställningar för fältflygare av 1. graden med tio till $(50 + 10 =)$ 60 samt att antalet beställningar för vicekorpraler och meniga minskas med 83 till $(333 - 83 =)$ 250. Civilförvaltningen grundar sin anslagsberäkning på det av flygvapenchefen sålunda angivna antalet beställningar.

6. *Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.* Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framfört förslag om att inrätta två förordnandetjänster i Cp 5 för fullständigt flygutbildade läkare, förenade med avlöningsförstärkning på 10 000 kronor. Med hänsyn till den ställning statsmakterna tidigare intagit till frågan om en specialflygläkarorganisation räknar civilförvaltningen ej heller nu med att de föreslagna tjänsterna inrättas.

Civilförvaltningen biträder av chefen för flygvapnet ånyo framfört förslag att öka antalet befattningar för flygläkare av 2. graden från 26 till 31.

7. *Förändringar i övrigt beträffande teknisk personal.* I anslutning till ett av flygförvaltningen i anslagsäskandena för nästa budgetår framlagt förslag om medelsanvisning för att anskaffa transportflygplan har chefen för flygvapnet föreslagit inrättande av 55 beställningar för flygtekniker i Ca 15 avsedda för dessa flygplans vård och tillsyn. Civilförvaltningen utgår från att de föreslagna beställningarna inrättas.

8. *Fortsatt utbyggnad av flottiljpolisorganisationen.* Enligt prop. 1948: 206 (s. 455) beräknades behovet av flottiljpoliser till 258, varav 19 förste flottiljpoliser (Ca 16) och 239 flottiljpoliser (Ca 14). Hittills har inrättats beställningar för 15 förste flottiljpoliser och 187 flottiljpoliser. Chefen för flygvapnet har, med tillstyrkan av civilförvaltningen, föreslagit att flottiljpolisorganisationen utökas med beställningar för en förste flottiljpolis och 13 flottiljpoliser, motsvarande behovet för en flygflottilj.

9. *Förändringar beträffande meteorologpersonal.* Chefen för flygvapnet har föreslagit att de meteorologtjänster — 19 i Ce 27 och 19 i Ce 25 — som icke är underkastade bestämmelserna om reglerad befordringsgång ordinarie sättes. Förslaget tillstyrkes av civilförvaltningen.

Såsom anförts i det föregående vid behandlingen av marinens avlöningsanslag (punkt 1) föreslås att den på flygstabens personalförteckning uppförda tjänsten på övergångsstat för föreståndare för militär-meteorologisk informationstjänst i Ca 27 överföres till marinstaben och att fem på marinens personalförteckning uppförda meteorologtjänster i reglerad beföringsgång avföres ur förteckningen. I samband därmed föreslås att dessa fem tjänster uppföres på flygvapnets personalförteckning.

10. *Förändringar i övrigt beträffande förråds- och vaktpersonal.* Chefen för flygvapnet har ånyo framfört förslag om att extraordinariesätta tjänster för en förman i Cg 13 vid F 17, 34 förrådsmän i Cg 11 (fyra vid flygvapnets centrala skolor, tre vid F 3 och F 8, två vid F 5, F 11, F 14, F 16 och F 21 samt en vid flygstaben, F 1, F 2, F 4, F 6, F 7, F 9, F 10, F 12, F 13, F 15, F 17, F 18 och Flybo O) samt en förste vaktmästare i Cg 11 vid F 5. Civilförvaltningen har liksom tidigare tillstyrkt förslaget i vad avser de 34 förrådsmanstjänsterna. Övriga av flygvapenchefen föreslagna överföringar till extra ordinarie anställning anser civilförvaltningen böra anstå i avvaktan på organisationsundersökningar.

Enligt beslut av 1953 års riksdag (prop. 1953: 165, Bil. B) har vid ettvart av de 14 flygförband, som utrustats med reaktionsdrivna flygplan, en för drivmedelsförråd avsedd förrådsmanstjänst i Ce 11 omvandlats till förrådsförmanstjänst i Ce 13. Dylika flygplan har börjat tillföras ytterligare en flygflottilj (F 11). Chefen för flygvapnet har därför föreslagit att en tjänst för förrådsman i Ce 11 vid nämnda flygflottiljs drivmedelsförråd omvandlas till tjänst för förrådsförman i Ce 13. Civilförvaltningen biträder förslaget.

De flygflottiljer, som utrustats med reaktionsdrivna flygplan, har tilldelats extra förrådsmän i Cg 11, två vid varje flottilj (prop. 1953: 110, s. 163). Då ytterligare flygflottiljer beräknas komma att tillföras reaktionsdrivna flygplan under nästa budgetår har chefen för flygvapnet föreslagit inrättande av ytterligare tre förrådsmanstjänster i Cg 11. Med erinran om att en av dessa tjänster redan tillkommit fr. o. m. den 1 juli 1953 räknar civilförvaltningen endast med två nya dylika tjänster.

Enligt gällande personalförteckning finns vid flygvapnets centrala skolor inrättade tre vaktmästartjänster i Ce 10. Då denna personal, som avses för portvaktstjänst, icke är tillräcklig för tjänstens bestridande dygnet runt, har flygvapenchefen föreslagit att ytterligare en dylik tjänst inrättas. Civilförvaltningen vill icke motsätta sig förslaget.

Under hänvisning till vad i det föregående under arméns avlöningsanslag (punkt 13) anförts i ämnet föreslår civilförvaltningen, efter förhandlingar med vederbörande personalorganisationer, att förenämnda fyra vaktmästartjänster placeras i Ce 12 med tjänstebenenämningen vaktman.

11. *Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.* Förslag av chefen för flygvapnet om att ordinariesätta två kansliskrivartjänster i Ce 15,

varav en vid F 2 och en vid flygvapnets centrala skolor, samt en kontoristtjänst i Ce 13 vid F 2, samtliga i kassatjänst, är civilförvaltningen f. n. icke beredd tillstyrka.

Civilförvaltningen kan ej heller biträda förslag av chefen för flygvapnet att extraordinariesätta en för kasernavdelningen vid F 21 avsedd kansli-biträdestjänst i Cg 11. Däremot vill ämbetsverket icke motsätta sig flygvapenchefens ånyo framförda förslag om att extraordinariesätta en extra kanslibiträdestjänst vid flygvapnets centralförråd för intendenturmateriel i Västerås.

Vid fjärde eskaderstaben finns enligt gällande personalförteckning inrättad en tjänst för tekniskt biträde i Ce 11, avsedd främst för vissa kartritningsarbeten. Av flygvapenchefen framfört förslag om uppflyttning av tjänsten till 13 lönegraden kan civilförvaltningen, då frågan om tjänstens lönegradsplacering prövats så sent som 1953 i samband med statsmakternas ställningstagande till förslag av 1947 års biträdesutredning, icke tillstyrka.

Civilförvaltningen förordar att i enlighet med principerna för reglerad befordringsgång för biträdespersonal tillhopa 16 kontorsbiträdestjänster skall tillkomma i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid flygförbanden 12 tjänster, av vilka två vid envar av F 5, F 13, F 15 och F 21 samt en vid envar av F 2, F 3, F 12 och F 16;

vid väderlekstjänsten fyra tjänster.

12. *Övriga personalförändringar m. m.* Chefen för flygvapnet har föreslagit att vid F 11 inrättas en tjänst för fotoingenjör i Ce 25 och anför till stöd härför i huvudsak följande.

Flygmaterielens utveckling har medfört att flygspaningen i allt större utsträckning utföres med flygkamera. Sedan 1948, då nuvarande organisation fastställdes och då man ännu saknade erfarenheter beträffande flygspaning med nu använd materiel, har flygfotoverksamheten vid F 11, som är den enda spaningsflottiljen, tiodubblats. För det tekniska underhållet av kameramaterielen och för den tekniska utprovningens verksamhet, som måste bedrivas vid flottiljen, saknas personal med högre fototeknisk utbildning. Med anledning härav har under det senaste året en fotoingenjör försöksvis varit anställd på vakant flygingenjörslön. Då sådan lön ej disponeras i fortsättningen och då försöksverksamheten bekräftat behovet av en fotoingenjör bör en dylik tjänst inrättas. Som ytterligare skäl för behovet av tjänsten åberopas att flygförvaltningen kommer att under de närmaste åren ålägga flottiljen omfattande uppdrag beträffande utprovning av ny fotomateriel.

Civilförvaltningen anser sig på de anförda skälen böra biträda förslaget.

Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framlagt förslag om extraordinariesättning av fyra extra tjänster i Cg 23 för lärare i gymnastik och idrott vid F 2, F 5, F 20 och flygvapnets centrala skolor. Med hänsyn till statsmakternas ställningstagande till det tidigare framlagda förslaget an-

ser sig civilförvaltningen icke böra räkna med ändrad löneställning för tjänsterna.

I gällande personalförteckning finns upptagna tjänster för 17 kasernföreståndare i Ce 19, fördelade med en vid envar av F 1—F 7, F 12—F 18, en vid flygvapnets centrala skolor samt två vid F 21. Chefen för flygvapnet har ånyo föreslagit att jämväl envar av F 8—F 11, vid vilka förband underofficerare på aktiv stat f. n. tjänstgör i befattningar som kasernunderofficer, tillföres en dylik tjänst. Civilförvaltningen anser sig, med hänsyn till att antalet övertaliga underofficerare vid bifall till i det föregående (punkt 5) framfört förslag rörande rekrytering av vissa civilmilitära tekniska befattningar med mästarutbildad personal skulle komma att icke oväsentligt öka samt till statsmakternas ställningstagande till tidigare förslag i ämnet, icke kunna tillstyrka att ytterligare befattningar för civila kasernföreståndare inrättas.

Chefen för flygvapnet har upprepat förslag om att en extra tjänst för reparatör i Cg 12 vid F 3 extraordinariesättes. Civilförvaltningen tillstyrker nu förslaget efter samråd med fortifikationsförvaltningen.

Till den väderlekspersonal, som tjänstgör vid de lokala militära observationsstationerna, utgår grundarvoden jämte arvodestillägg i enlighet med av flygförvaltningen i samråd med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut fastställda grunder. Kostnaderna härför, som f. n. belastar flygvapnets övningsanslag, har av flygvapenchefen för nästa budgetår beräknats till 251 000 kronor. Flygvapenchefen föreslår nu att kostnaderna skola fr. o. m. nästa budgetår bestridas från förevarande anslag. Civilförvaltningen tillstyrker att ifrågavarande kostnader fr. o. m. nästa budgetår belastar flygvapnets avlöningsanslag och räknar därvid med det av flygvapenchefen angivna medelsbehovet.

För timarvoden till deltidstjänstgörande lärare och föreläsare vid flygvapnets fasta utbildningsanstalter och skolor beräknar civilförvaltningen ett belopp av 222 000 kronor, innebärande en merkostnad i förhållande till innevarande budgetår med 12 000 kronor.

Kostnaderna för timarvoden till civila timlärare för manskapsutbildning uppskattar civilförvaltningen till 130 200 kronor, vilket utgör en ökning i förhållande till nu löpande budgetår med 30 200 kronor.

Chefen för flygvapnet har, med tillstyrkan av överbefälhavaren, framlagt förslag om förbättrad löneställning för assistenter för frivilligfrågor (flottiljmobiliseringslottor), innebärande att flottiljmobiliseringslottorna vid F 1, F 4, F 9, F 10, F 12, F 13, F 15, F 16, F 18 och F 21 heltidsanställes i Cg 13 och att flottiljmobiliseringslottorna vid F 3, F 5, F 6, F 7, F 8, F 11, F 14, F 17 och I 18 (avlönas av F 13) halvtidsanställes i Cg 13. Därest förslaget ej bifalles föreslås att medel anvisas för 174 tjänstgöringsmånader mot för innevarande budgetår 100 tjänstgöringsmånader.

Till stöd för förslaget har flygvapenchefen anfört i huvudsak följande.

Närmare $\frac{2}{3}$ av luftbevakningens personal i krig utgöres av lottor. Även om lottorna rekryteras på frivillighetens väg är de nödvändiga i flygvapnets krigs- och fredsorganisation, framför allt vad beträffar luftförsvaret. Det är därför av stor betydelse att flygvapnet tillföres erforderligt antal flyglottor och att dessa redan i fred utbildas för sina krigsbefattningar. Detta är särskilt betydelsefullt under den utbyggnad och modernisering av luftbevakningen och jaktstridsledningen som nu pågår. På grund av lottorganisationens frivilligkaraktär blir omsättningen av denna personal stor. Detta ställer ökade krav på lottarekryteringsverksamheten, lottutbildningen och mobiliseringsplanläggningen vid förbanden. De årligen återkommande större övningarna, under vilka luftbevakningen inom aktuella områden delvis krigsorganiseras, ställer också stora krav på anskaffning av flyglottor för tjänstgöring i luftbevakningsförband. Denna anskaffningsverksamhet måste pågå under avsevärd tid före övningarnas början. Vid förbanden föreligger sålunda under hela året betydande arbetsuppgifter i fråga om flyglottaorganisationen. Dessa arbetsuppgifter måste fullgöras av därtill kompetent personal. Flottiljmobiliseringslottornas nuvarande anställningsform med ett, f. n. otillräckligt, antal tjänstgöringsmånader mot visst arvode är ej lämplig med hänsyn till kravet på kvalifikationer hos dessa befattningshavare och önskvärdheten av att undvika alltför täta personalbyten i dessa befattningar. Det är ej heller möjligt att med nuvarande anställningsvillkor rekrytera och få behålla kvalificerade flottiljmobiliseringslottor. Vid de flottiljer, som beröres av den i annat sammanhang föreslagna utbyggnaden av luftbevakningsorganisationen, kommer lottaverksamheten att bli avsevärt mera omfattande än vad som i det föregående angivits. Detta medför ökad arbetsbelastning för flottiljmobiliseringslottorna vid dessa förband. Med anledning av vad sålunda anförts bör flottiljmobiliseringslottorna tills vidare anställas såsom extra tjänstemän.

Med hänsyn till deras arbetsuppgifter, som delvis är av synnerligen hemlig natur, bör de placeras i Cg 13. Vid de förband som har särskilt omfattande lottaverksamhet bör flottiljmobiliseringslottorna heltidsanställas. Vid övriga förband bör ifrågavarande personal, i avvaktan på ytterligare erfarenheter, tills vidare halvtidsanställas. Nu föreslagen anställning skulle medgiva att flottiljmobiliseringslottorna, i den mån de utbildats härför, även kunde tjänstgöra såsom lottainstruktörer.

Civiltjänstverksamheten (skr. ^{27/11} 1953) vill icke motsätta sig att flygvapenchefens förslag genomföres fr. o. m. nästa budgetår.

Kostnaderna för de lönetillägg, som skall utgå av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, såsom flyglillägg m. m., beräknar civiltjänstverksamheten för nästa budgetår till 4 260 000 kronor, vilket innebär en minskning med 240 000 kronor. Motsvarande tillägg, som utgår av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, uppskattas för samma budgetår till 2 150 000 kronor, innebärande en ökning med 279 920 kronor.

Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1952/53 räknar civiltjänstverksamheten med en minskning av utgifterna under anslagsposten Rörligt tillägg med 1 500 000 kronor.

De löneregleringar, som föränledes av propositionerna 1953:134 och 1953:165, beräknas enligt civilförvaltningen medföra en merkostnad under förevarande anslag av i runt tal 332 000 kronor.

Departementschefen.

1. Jag tillstyrker att tjänsten för garageförman i Ce 13 uppflyttas till Ce 15 och att tjänsten för förste vaktmästare i Ce 11 ordinariesättes.

Några ytterligare personalförändringar är jag icke beredd tillstyrka i anledning av de under förevarande punkt redovisade förslagen.

2. Till förslagen under denna punkt är jag i avbidan på resultatet av utredningen angående den militärterritoriella indelningen och därmed sammanhängande frågor icke beredd taga ställning.

3. Vid anmälan av flygvapnets anslag till avlöningar till personal i flygvapnets reserv till 1954 års statsverksproposition (bil. 6, s. 125) framhöll jag att flygvapenchefen för luftbevakningens och jaktstridsledningens behov begärt en betydande utökning av personalen såväl på aktiv stat som i reserven. Denna fråga förutsatte jag skola upptagas till behandling i samband med att jag tog slutlig ställning till flygvapnets allmänna avlöningsanslag. Jag framhöll vidare att såvitt avsåg reservpersonalen bifall till den föreslagna utökningen icke i nämnvärd grad syntes påverka anslaget till avlöningar till personal i flygvapnets reserv för nästa budgetår. Jag upptager nu de av flygvapenchefen föreslagna personalförändringarna till behandling, varvid jag först behandlar de personalförändringar som berör flygvapnets allmänna avlöningsanslag.

Av flygvapenchefen framförda förslag om att för stabschefen vid luftbevakningsinspektionen inrätta en beställning för överstelöjtnant eller major i utbyte mot en beställning för major eller kapten samt att vid inspektionen inrätta en ny kaptensbeställning kan jag alltjämt icke biträda.

Beträffande de av flygvapenchefen föreslagna personalförändringarna vid förband och skolor anser jag mig böra förorda att beställningar för tre majorer i Ma 30 och sju kaptener i Ma 27 samt arvodesbefattningar i 1:30 för fem pensionerade officerare inrättas. Jag förordar vidare att 25 furirsbeställningar i Me 11/10 utbytes mot överfurirsbeställningar i Ma 14. Däremot kan jag icke tillstyrka att principbeslut fattas om inrättande av åtta löjtnantsbeställningar.

Beträffande biträdespersonal för luftbevakningen räknar jag för nästa budgetår med ett behov av fem tjänster i Cg 11, 25 tjänster med heltidstjänstgöring i Cg 8 och 16 tjänster med halvtidstjänstgöring i Cg 8. Jag räknar vidare med medel för avlöning åt deltidstjänstgörande biträden under 90 respektive 810 tjänstgöringsdagar, varvid avlöningen förutsättes skola utgå i form av arvode motsvarande daglön i 11 respektive 8 löneklassen på löneplan nr 1. Tjänstebenämningen för ifrågavarande biträden torde böra vara tekniskt biträde. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t

att taga ställning till frågan om uniformsplikt för biträdena och därmed sammanhängande frågor.

Den av flygvapenchefen föreslagna utökningen av flygvapnets reserv anser jag mig såtillvida kunna biträda att jag tillstyrker en utökning med 175 officerare och 41 flygtekniker.

4. Jag kan alltså icke tillstyrka den personalökning, som föreslås under denna punkt.

5. Förslaget om att inrätta en kaptensbeställning, avsedd för fotoofficer vid F 11 och chef för flottiljens fotoavdelning, kan jag tillstyrka.

Beräkningen av antalet fänrikar under nästa budgetår har icke givit mig anledning till erinran.

Jag tillstyrker vidare vad flygvapenchefen föreslagit för nästa budgetår beträffande antalet beställningar för förste fältflygare, fältflygare av 1. graden samt vicekorpraler och meniga.

Övriga under förevarande punkt redovisade förslag är jag icke beredd biträda.

6. Förslagen under denna punkt kan jag alltså icke tillstyrka.

7. Vid anmälan av flygvapnets anslag till anskaffning av flygmateriel m. m. till 1954 års statsverksproposition (bil. 6, s. 140) förordade jag att medel anvisades för anskaffning av transportflygplan. Jag är icke beredd att nu taga ställning till det totala behovet av flygtekniker för ifrågavarande flygplan. För nästa budgetår räknar jag för ändamålet med ett behov av 15 flygtekniker och föreslår sålunda att 15 beställningar för flygtekniker i Ca 15 inrättas.

8. Jag tillstyrker förslaget om att flottiljpolisorganisationen utökas med beställningar för en förste flottiljpolis och 13 flottiljpoliser. I anslutning härtill och under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anført i ämnet i proposition den 26 februari 1954 angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. räknar jag vid flygvapnet med beställningar för 16 förste flottiljpoliser i Ca 19, 76 flottiljpoliser i Ca 16 och 124 flottiljpoliser i Ca 14.

9. I anslutning till vad jag i det föregående vid behandlingen av marinens motsvarande anslag (punkt 1) anført torde tjänsten för föreståndare för militär-meteorologisk informationstjänst utgå ur flygvapnets personalförteckning och en meteorologtjänst i reglerad befordringsgång uppföras på personalförteckning för flygvapnet.

Vad i övrigt föreslagits under denna punkt är jag icke beredd tillstyrka.

10. Förslaget om att en tjänst för förrådsman i Ce 11 vid F 11 uppflyttas till förrådsförmänstjänst i Ce 13 kan jag biträda. Jag tillstyrker jämväl att tre tjänster för vaktman i Ce 12 inrättas vid flygvapnets centrala skolor i utbyte mot tre vaktmästartjänster i Ce 10.

Övriga under förevarande punkt redovisade förslag är jag icke beredd biträda.

11. Jag tillstyrker att i enlighet med principerna för reglerad befordringsgång 16 kontorshjälpstjänster i Ca 8 inrättas i utbyte mot hjälptjänster för skriv- och kontorsgöromål. Övriga under förevarande punkt redovisade förslag kan jag icke biträda.

12. Jag är icke beredd tillstyrka flygvapenchefens förslag om förbättrad löneställning för assistenter för frivilligfrågor eller anvisande av medel för ytterligare tjänstgöringsmånader. Ej heller kan jag biträda av flygvapenchefen föreslagna personalförändringar i övrigt.

Vid anmälan av flygvapnets övningsanslag till 1954 års statsverksproposition (bil. 6, s. 135) förutsatte jag att kostnaderna för den militära väderlekstjänsten i fortsättningen skulle belasta bl. a. flygvapnets avlöningsanslag. I anslutning till flygvapenchefens förslag räknar jag under förevarande anslag för nästa budgetår med ett medelsbehov av 251 000 kronor för ändamålet.

Vad civilförvaltningen i övrigt anfört under denna punkt har icke givit mig anledning till erinran.

Vid anmälan tidigare denna dag av proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. har jag förutsatt att vissa f. n. under flygvapnets avlöningsanslag upptagna tjänster skall överföras till annat anslag. I anledning härav räknar jag för nästa budgetår med ett minskat medelsbehov av 400 000 kronor under förevarande anslag.

I anslutning till vad jag anfört i nämnda proposition angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. torde av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55 i avseende å den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder (exempelvis meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m.) som betingas av den i propositionen föreslagna omorganisationen.

Med beaktande av vad jag i det föregående föreslagit i fråga om personalförändringar m. m. vid flygvapnet och med ledning av belastningen på flygvapnets anslag under förfluten del av innevarande budgetår beräknar jag nämnda anslag för budgetåret 1954/55 sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 35 100 000 kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 1 105 000 (+ 55 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 475 000 (+ 260 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 17 500 000 (+ 200 000) kronor;

Rörligt tillägg 25 115 000 (— 470 000) kronor;

Pensionsmedel 675 000 (+ 45 000) kronor;

Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift 1 620 000 kronor.

Anslaget bör alltså upptagas till oförändrat 77 000 000 kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid flygvapnet, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 5 juni 1953 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av flygvapnets personalförteckningar för budgetåret 1953/54;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å ordinarie personal vid flygvapnet vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad jag i det föregående förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	35 100 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	1 105 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	475 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	17 500 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	25 115 000
	<hr/>
	Summa kronor 79 295 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	675 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	1 620 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 77 000 000

e) till *Flygvapnet*: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor.

[12] **Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat.**

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	25 000	28 814
1953/54 (statsliggaren s. 248)	31 000	
1954/55 (förslag)	31 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 93) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 31 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 31 000 kronor.

[13] **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	1 660 000	1 873 127
1953/54 (statsliggaren s. 264)	2 510 000	
1954/55 (förslag)	2 967 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 129) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

Vid anmälan av nämnda punkt i statsverkspropositionen framhöll jag att min företrädare i ämbetet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 oktober 1950 tillkallat en utredningsman¹ för att verkställa utredning rörande den centrala ledningen av forskningsanstalten och dess avdelningar ävensom att i samband därmed ägna uppmärksamhet åt frågan om de olika befattningshavarnas tjänsteåligganden. Jag framhöll vidare, att utredningsarbetet hade slutförts samt att utredningsmannen med skrivelse den 24 september 1953 hade avgivit betänkande med förslag till omorganisation av den centrala ledningen av forskningsanstalten m. m. Över betänkandet har yttranden avgivits av överbefälhavaren, cheferna för armén, marinen och flygvapnet, armé-, marin- och flygförvaltningarna, försvarets civilförvaltning, försvarets sjukvårdsstyrelse, försvarets forskningsanstalt, civilförsvarsstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket, statens lönenämnd, universitetskanslern, överstyrelsen för de tekniska högskolorna,

¹ Numera landshövdingen G. A. Widell.

svenska vetenskapsakademien, svenska nationalkommittéerna för fysik, kemi och vetenskaplig radio samt försvarets civila tjänstemannaförbund. Vissa av utredningen betingade frågor var vid den tidpunkt då statsverkspropositionen anmälades i behov av ytterligare överväganden. Jag var därför icke beredd att då taga ställning till föreliggande förslag. Jag anhåller att nu få upptaga frågan till slutlig prövning. Jag vill då först lämna en kortfattad redogörelse för nuvarande organisation samt utredningsmannens synpunkter och förslag. Jag kommer därefter att anmäla forskningsanstaltens medelsäskanden för nästa budgetår.

Nuvarande organisation m. m.

Försvarets forskningsanstalt inrättades fr. o. m. den 1 april 1945. I samband därmed fastställdes en ännu gällande, provisorisk instruktion för anstalten. Enligt denna skall anstalten stå under ledning av en styrelse, vars ledamöter och suppleanter förordnas av Kungl. Maj:t för en tid av intill tre år. Inom styrelsen skall finnas företrädare för dels forskningen inom anstaltens huvudsakliga verksamhetsområde, dels ock de militära intressena. Enligt instruktionen ankommer det på styrelsen att besluta om de större forskningsuppgifter, som skall bearbetas, att fördela viktigare forskningsuppgifter mellan olika forskningsinstitutioner, att handlägga frågor om anstaltens organisation och personal m. m. Under styrelsen utövas ledningen av en överdirektör och chef för anstalten. Vissa ärenden, som det enligt instruktionen ankommer på styrelsen att avgöra, har av styrelsen delegerats till styrelsens ordförande eller överdirektören. Anstaltens verksamhet bedrivs på tre fasta huvudavdelningar jämte tillfälliga arbetsgrupper, kansli och övriga hjälporgan.

I sin till 1948 års riksdag framlagda revisionsberättelse upptog 1947 års statsrevisorer frågan om forskningsanstaltens ledning till behandling. I revisionsberättelsen anfördes bl. a., att det av styrelseprotokollen framgick att styrelsens arbete i betydande mån kommit att omfatta administrativa ärenden, medan de egentliga forskningsuppgifterna syntes intaga en förhållandevis undanskymd plats. Revisorerna fann, att även avdelningscheferna i stor utsträckning nödgades taga sin tid i anspråk för rent administrativa angelägenheter. För att de egentliga forskningsfrågorna skulle ägnas tillbörlig uppmärksamhet syntes därför i första hand anstaltens kansli behöva förstärkas.

Utredningsmannens förslag.

Den centrala ledningen av försvarets forskningsanstalt.

I likhet med 1947 års statsrevisorer har utredningsmannen funnit, att forskningsfrågor endast i obetydlig omfattning kommit att handläggas inom forskningsanstaltens styrelse. Orsaken härtill torde enligt utredningsman-

nen vara dels att rent administrativa frågor med hänsyn till bl. a. anstaltens snabba tillväxt tagit oproportionerligt stor omfattning, dels att en forskningsplanering i den utsträckning, som instruktionen förutsatt, icke kunnat företagas inom en styrelse, vilken endast sammanträder relativt sällan och vars medlemmar av förklarliga skäl endast kunnat disponera ringa tid för forskningsanstaltens frågor. Vidare har en viss fördröjning av beslut i föreliggande frågor föranletts av att även rent rutinmässiga ärenden såsom personalfrågor, utläggning av forskningsuppdrag m. m. skall underställas styrelsen.

För att avhjälpa olägenheterna föreslår utredningsmannen att ett särskilt forskningsråd inrättas, lämpligen benämnt *försvarets forskningsråd*, vilket skall övertaga den nuvarande styrelsens handläggning av forskningsfrågor m. m. Anstaltens chef skall genom föredragning, skriftliga rapporter och anordnande av studiebesök hålla rådet informerat om arbetet vid anstalten. Forskningsrådet skall vidare på förslag av anstalten eller på eget initiativ kunna pröva frågor av intresse för den militära forskningen m. m. Det skall åligga anstalten att inhämta rådets mening i forskningsfrågor av väsentlig betydelse ävensom i andra frågor av större vikt.

Forskningsrådet föreslås bestå av följande medlemmar, nämligen generalfälttygmästaren, souscheferna i marin- och flygförvaltningarna, generalläkaren, forskningsofficeren i försvarsstaben, generaldirektören och chefen för civilförsvarsstyrelsen, statssekreteraren i försvarsdepartementet, fem civila ledamöter främst representerande naturvetenskaplig och teknisk forskning vid universitet och högskolor samt vid industrier, chefen för forskningsanstalten samt anstaltens avdelningschefer. Det är icke erforderligt, anser utredningsmannen, att utse suppleanter för rådets ledamöter. Rådet bör tillsättas av Kungl. Maj:t. En av ledamöterna bör av Kungl. Maj:t utses att vara ordförande. Till de ledamöter av rådet, som icke tillhör forskningsanstalten, bör utgå skäligen årsarvode.

Erforderliga kontakter mellan anstaltens ledning eller specialister, å ena sidan, och forskningsspecialister på olika andra håll, å andra sidan, förutsättes kunna hållas i obundna former, varvid ersättning till utomstående bör kunna utgå — förutom för direkt utfört arbete — med resekostnads- och traktamentsersättning samt i förekommande fall dagarvode.

Utredningsmannen föreslår vidare, att anstaltens ledning anförtros åt en *verksstyrelse*, bestående av anstaltens chef, de tre avdelningscheferna samt chefen för anstaltens kansli. Styrelsen bör handlägga frågor av administrativ art. Det bör tillkomma anstaltens chef att ensam besluta efter föredragning av avdelningschef eller annan därtill utsedd befattningshavare med skyldighet för vederbörande att i händelse av avvikande mening låta till protokollet anteckna denna.

För att säkerställa det militära inflytandet bör i anstaltens instruktion intagas föreskrift om att överbefälhavaren, därest han i särskilda fall ej

kan åtnöjas med anstaltens beslut, skall äga underställa ärendet Kungl. Maj:ts prövning.

Anstaltschefens arbetsuppgifter m. m.

Överdirektörens huvuduppgift har angivits vara, framhåller utredningsmannen, att samordna det vetenskapliga arbetet inom anstalten och att övervaka att tillgängliga resurser härför utnyttjas på bästa sätt. Det har emellertid visat sig, att administrativa frågor kommit att taga huvuddelen av överdirektörens tid i anspråk bl. a. på grund av att kansliet under anstaltens snabba tillväxt kommit att bli helt underdimensionerat.

Utredningsmannen anser det angeläget, att anstaltens chef i fortsättningen kan ägna huvuddelen av sin insats åt viktigare forsknings- och liknande frågor. Hans främsta arbetsuppgifter bör vara att samordna den tekniskt-vetenskapliga forskningen inom anstaltens verksamhetsområden såväl inom anstalten som vid andra institutioner samt att planera och föreslå åtgärder för främjande av sådan forskning på nya områden. Vidare är det angeläget att chefen verkar för förståelse för den vetenskapliga utvecklingens konsekvenser för vårt försvar.

Med hänsyn till anstaltens omfattning och anstaltschefens ansvarsfulla uppgifter föreslår utredningsmannen, att befattningen som överdirektör i Cp 17 utbytes mot befattning för generaldirektör i Cp 19.

Forskningsplanering m. m.

Avdelningschefernas huvuduppgifter är att samordna forskningen inom respektive områden, att leda och planera forskningsverksamheten vid respektive avdelning, att övervaka utlagda forskningsuppdrag samt att medverka till att utvecklingen inom forskningen beaktas vid försvarets uppbyggnad. Jämväl avdelningscheferna har, enligt utredningsmannens uppfattning, kommit att i hög grad belastas med administrativa bestyr samtidigt som deras egentliga arbetsuppgifter kraftigt stegrats. För att anstaltschefen och de tre avdelningscheferna skall kunna ägna sig åt uppgifter sammanhängande med forskningen synes det utredningsmannen vara ofrånkomligt, att anstaltens kansli och de tre avdelningarnas administrativa enheter omorganiseras och förstärkes. Därjämte bör organ tillskapas för forskningsplanering, utredningar m. m.

Avdelningscheferna är f. n. placerade i högst Cp 14. Med hänsyn till de kvalificerade arbetsuppgifter och det ansvar, som åvilar dem föreslår utredningsmannen att de inplaceras i högst Cp 16.

Utredningsmannen föreslår, att till verksstyrelsens förfogande ställes ett organ för *central forskningsplanering* inom anstalten. Forskningsanstaltens nuvarande omfattning gör det omöjligt för anstaltschefen och avdelningscheferna att medhinna erforderligt utrednings- och planeringsarbete. Det föreslagna planeringsorganet får ej, enligt utredningsmannen, belastas

med handläggning av dagliga rutinärenden. Det måste vara väl förtroget med det tekniska och vetenskapliga område, som anstalten representerar, varjämte det måste äga god kännedom om avdelningarnas personella och materiella resurser. En ingående kännedom om de tre försvarsgrenarna och deras uppgifter i krig är därjämte nödvändig.

Som chef för det centrala planeringsorganet föreslås en laborator i högst Cp 10. Personalen bör i övrigt utgöras av en laborator i högst Ce 33, en laborator i högst Ce 31 samt ett kanslibitråde i Ca 11. Därjämte bör som regel tre militärassistenter ingå i organet.

Utredningsmannen föreslår vidare, att varje avdelningschef får en *utrednings- och planeringsgrupp*, som inom varje avdelning arbetar i princip på samma sätt som anstaltens centrala forskningsplanering. I betraktande av de höga krav, som måste ställas på innehavaren av befattningen som chef för en sådan grupp, föreslår utredningsmannen att befattningen placeras i högst Cp 10. Dessutom bör ingå ytterligare en laborator i högst Ce 31 i varje sådan grupp. Härutöver erforderlig personal torde kunna från fall till fall tillskjutas från avdelningens övriga forskningspersonal.

För att kunna avlasta avdelningarna från administrativa uppgifter framlägger utredningsmannen förslag till omorganisation av anstaltens *kansli* och en utökning av kanslipersonalen. Kansliet bör, enligt utredningsmannen, organiseras som en självständig enhet med en byrådirektör som chef. Kansliet föreslås uppdelat i tre sektioner, personalsektionen direkt under byrådirektören, administrativa sektionen under en förste byråsekreterare i Ce 29 och kamerala sektionen under en kamrerare i Ce 29. För handläggning av militära administrationsfrågor skall i den administrativa sektionen ingå en byråassistent i Ce 27. Förslaget innebär en utökning av anstaltens personal med en kamrerare i Ce 29 och ett kanslibitråde i Ca 11 samt utbyte av en revisor i Ce 25 mot en förste byråsekreterare i Ce 29, en extra tjänsteman i Cg 25 mot en byråassistent i Ce 27, en kansliskrivare i Ce 15 mot en kassör i Ca 15 och en kontorist i Ce 13 mot en kontorist i Ca 13.

Utredningsmannen förordar vidare att en tjänst för byråassistent i Ce 23 inrättas för vissa uppgifter inom den centrala, tekniska administrationen. Därjämte erfordras tjänster för en tillsynsman i Ce 16 samt en förman jämte bilförare till det antal, som befinnes påkallat med hänsyn till förekommande transportuppgifter. Huruvida de för den tekniska administrationen avsedda befattningshavarna bör inordnas under chefen för kansliet synes enligt utredningsmannen böra göras beroende av ytterligare erfarenheter.

Inom avdelningarna erfordras enligt utredningsmannen ytterligare ett antal befattningshavare för administrativa uppgifter. Utredningsmannen anser att det bör ankomma på forskningsanstaltens styrelse att uppgöra och till Kungl. Maj:t avgiva förslag härtill.

Föreslagna nya befattningar och förhöjda löneställningar beräknas medföra en årlig merkostnad av inemot 300 000 kronor.

Remissutlåtanden.

Delade meningar råder hos remissinstanserna om den föreslagna organisationen av forskningsanstaltens centrala ledning.

Försvarets civilförvaltning, civilförsvarsstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket, överstyrelsen för de tekniska högskolorna, nationalkommittén för fysik och försvarets civila tjänstemannaförbund tillstyrker i huvudsak förslaget i denna del eller lämnar detsamma utan erinran.

Överbefälhavaren, cheferna för armén, marinen och flygvapnet, armé-, marin- och flygförvaltningarna, försvarets sjukvårdsstyrelse, försvarets forskningsanstalt, universitetskanslern, vetenskapsakademien och nationalkommittén för kemi gör däremot väsentliga erinringar mot förslaget. Sålunda avstyrker eller ifrågasätter ett flertal av nyss nämnda remissorgan lämpligheten av det föreslagna forskningsrådet, samtidigt som den föreslagna sammansättningen av rådet i flera uttalanden anses passande för en ombildad styrelse. *Universitetskanslern* framhåller, att erfarenheten visat att andra rådgivande organ av här ifrågasatt typ ofta arbetar med låg effektivitet. Han föreslår att forskningsrådet icke inrättas utan att en styrelse bildas, bestående av anstaltens chef, tillika ordförande, de tre avdelningscheferna, chefen för kansliet, en representant för de militära myndigheterna, den naturvetenskapliga forskningen vid universitet och högskolor respektive forskningen vid privata industrier.

Flera remissmyndigheter har tillstyrkt förslaget att inrätta särskilda organ för forskningsplanering m. m. *Universitetskanslern* framhåller emellertid, att för hithörande arbetsuppgifter bör icke avses arbetsgrupper med fixerad sammansättning. Arbetsgrupper bör bildas för varje uppkommande behov. *Vetenskapsakademien* och *nationalkommittén för kemi* riktar viss kritik mot förslaget i denna del och framhåller betydelsen av att forskningsplaneringen handhaves av aktiva forskare.

I övrigt berör remissinstansernas uttalanden som regel löneställningsfrågor.

Försvarets forskningsanstalts yrkanden.

Försvarets forskningsanstalt (skr. ²⁴/₈ och ²⁸/₁₀ 1953) hemställer, att anslaget höjes med 1 285 000 kronor.

	ökning	Minskning
1. Personalförstärkningar m. m.	1 664 928	301 392
2. Arvoden	4 000	
3. Omräkning.		
Löneklassuppflyttningar m. m.	20 000	

	Ökning	Minskning
Viss reducering med hänsyn till beräknad inplacering i högstlönegrad		103 296
Avrundning	760	
	<hr/> 1 689 688	404 688
		+ 1 285 000

Motiv.

Forskningsanstalten erinrar om att anstalten 1949 i samarbete med försvarsgrensförvaltningarna utarbetade en plan för verksamheten vid forskningsanstalten i syfte att under budgetåren 1949/52 successivt utvidga anstalten för att kunna genomföra de forskningsuppgifter, som från såväl försvarsgrensförvaltningarnas som forskningsanstaltens sida bedömdes som mest angelägna. Statsmakterna har emellertid icke ansett sig kunna i nämnvärd utsträckning öka medelsanvisningen till forskningsanstalten. På grund härav har anstalten nödgats att under de senaste budgetåren nedskära och begränsa forskningsverksamheten i förhållande till vad som planerats i förutnämnda treårsprogram. Anstalten har också, till en del beroende på svårigheter att med den nuvarande bristen på tjänster i högre lönegrader förvärva tillräckligt många högkvalificerade forskare, tvingats att fransäga sig forskningsuppgifter, vilka såväl anstalten som försvarsgrensförvaltningarna ansett vara utomordentligt viktiga för vårt försvar.

Den av statsmakterna hittills tillämpade restriktiva politiken i fråga om inrättande av högre forskarbefattningar i förening med de militära myndigheternas allt större behov av att få de mest angelägna forskningsuppgifterna lösta genom ekonomiska bidrag till anstalten har resulterat i en icke önskvärd förskjutning av proportionen mellan antalet ledande forskarbefattningar och tjänster för forskare med kvalificerad utbildning å ena sidan och forskningspersonal med lägre utbildning å andra sidan.

Forskningsanstalten framlägger nu åter sin långtidsplan för anstaltens verksamhet. Då det emellertid icke är praktiskt möjligt att redan under nästkommande budgetår få organisationen genomförd i full utsträckning, har styrelsen ansett sig böra begränsa medelsäskandena för budgetåret 1954/55 så, att den önskvärda utbyggnaden genomföres under två på varandra följande budgetår. Med hänsyn till nödvändigheten av att i tid kunna vidtaga erforderliga förberedelser är det emellertid angeläget, att statsmakterna snarast i princip beslutar om utvidgningen av forskningsanstaltens verksamhet i hela den utsträckning som föreslagits.

De sammanlagda kostnaderna vid fullt utbyggd organisation i enlighet med den föreslagna långtidsplanen och utredningsmannens i det föregående anmälda förslag beräknas till 21 495 000 kronor. Av skäl som i det föregående anförts anser sig styrelsen böra begränsa medelsbehovet för budgetåret 1954/55 till 17 885 000 kronor.

Beträffande de särskilda yrkandena under förevarande anslag är att anföra i huvudsak följande.

1. Under denna punkt beräknar anstalten medel för genomförande av dels utredningsmannens förslag, dels i huvudsak de förslag till förstärkning och ändring av anstaltens personaluppsättning som tidigare framlagts (prop. 1953: 110, s. 171).

2. Förslaget innebär en upprepning av äskandena för innevarande budgetår (prop. 1953: 110, s. 172) om inrättande av tre ställföreträdarearvoden om 2 000 kronor per år, avsedda för befattningshavare, som under avdelningschefernas frånvaro representerar dessa.

På grundval av belastningen beräknar anstalten för arvoden i övrigt en minskning av medelsbehovet med 2 000 kronor.

3. Befattningshavare i nytillkommande tjänster i högstlönegrader beräknas bli inplacerade i lägre lönegrader än den begärda högstlönegraden. Med anledning härav räknar forskningsanstalten med en minskning av det under punkten 1 beräknade medelsbehovet med angivet belopp.

I proposition förut denna dag angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. har jag anmält förslag beträffande ett för försvaret gemensamt teletekniskt laboratorium vid forskningsanstalten. Forskningsanstalten har framlagt förslag (skr. 14/12 1953) till personaluppsättning för laboratoriet. Anstalten beräknar härför erforderliga medel under förevarande anslag till 68 000 kronor för nästa budgetår. Ifrågavarande belopp har icke beaktats vid beräkningarna i det föregående.

Departementschefen.

Beträffande den av utredningsmannen föreslagna organisationen av forskningsanstaltens ledning har delade meningar gjort sig gällande under ärendets remissbehandling. Sålunda har starka betänkligheter framförts mot inrättande av ett forskningsråd. Jag vill särskilt erinra om universitetskanslerns uttalande att erfarenheterna av andra, rent rådgivande organ visat, att sådana organ ofta arbetar med låg effektivitet. Den föreslagna organisationen med ett forskningsråd vid sidan av det beslutande organet synes för övrigt väl tung, låt vara att anstaltschefen redan som ledamot av forskningsrådet skulle taga ställning till där förekommande frågor och att styrelsen skulle befrias från allt utrednings- och planeringsarbete.

Emellertid torde ett ledande organ, bestående av representanter för såväl den civila forskningen inom anstaltens verksamhetsområden som de militära myndigheterna, icke kunna undvaras. Forskningsanstaltens ledning bör därför anförtros åt en styrelse representerande dessa intressen. Styrelsen bör emellertid befrias från flertalet administrativa ärenden varigenom den väsentligaste olägenheten med den nuvarande organisationen avlägsnas. Det torde icke vara erforderligt att tillskapa ett särskilt råd-

givande organ. Antalet styrelseledamöter synes kunna begränsas till sju, nämligen anstaltens chef, tre civila och tre militära ledamöter. Till civila ledamöter bör utses personer med allsidig kännedom om den naturvetenskapliga och tekniska forskningen inom landet. Såväl forskningen vid universitet och högskolor som inom industrien bör vara representerad. Ordföranden i styrelsen bör äga kännedom om och ha god kontakt med anstaltens speciella problem. Därför synes det lämpligast, att anstaltens chef tillika är ordförande i styrelsen. Det torde icke vara erforderligt att utse suppleanter för styrelseledamöterna.

Endast viktigare frågor såsom väsentliga forskningsfrågor och frågor rörande medelsäskanden bör i plenum avgöras av styrelsen. Avdelningscheferna och chefen för kansliet bör vara föredragande var och en inom sitt område samt närvara vid styrelsens sammanträden. Vederbörande bör därvid äga rätt att till protokollet låta anteckna sin mening. Sådana styrelseärenden, som icke är pleniärenden, bör avgöras av anstaltens chef ensam efter föredragning av avdelningschef eller chefen för kansliet. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma om verksamheten inom anstalten och dess styrelse.

I nu gällande provisoriska instruktion för forskningsanstalten stadgas skyldighet för anstalten att till närmare undersökning upptaga av överbefälhavaren eller försvarsgrenschef angiven forskningsuppgift, varjämte regleras förfarandet, när anstalten finner hinder härför föreligga. Dessa bestämmelser förutsättes få fortsatt giltighet.

Vad därefter angår det av utredningsmannen föreslagna organet för forskningsplanering, så anser jag det erforderligt att vissa tjänster inrättas för ifrågavarande arbetsuppgifter. Frågan om denna planeringsverksamhet bör ske inom ett centralt organ under styrelsen eller om den bör förläggas till de olika avdelningarna inom anstalten bör emellertid prövas ytterligare. Jag anser det icke erforderligt med någon särskild chefsbefattning på detta område och anser icke heller skäl föreligga att placera de civila befattningshavarna i olika lönegrader. Jag förordar därför, att för ändamålet inrättas tre tjänster för laborator i högst Cp eller Cr 10. Tre av de vid anstalten placerade militärassistenterna bör ävenledes knytas till verksamheten. Jag räknar slutligen med en tjänst för kanslibiträde i Ce 11.

Utredningsmannen föreslår vidare att en utrednings- och planeringsgrupp inrättas för var och en av anstaltens tre avdelningar. Jag anser i likhet med utredningsmannen, att avdelningscheferna bör avlastas en del arbetsuppgifter. Jag kan dock icke tillstyrka utredningsmannens förslag till personalförstärkning. Jag förordar att för ändamålet inrättas tre tjänster för laborator i högst Cp eller Cr 10.

Beträffande kansliet har utredningsmannen föreslagit en betydande

personalförstärkning. I anslutning till utlåtande av statens lönenämnd, som företagit studiebesök vid anstalten, föreslår jag — i avvaktan på erfarenheter från verksamheten efter de grunder som jag förordat — att tjänster för en kamrerare i Ce 23 samt ett kanslibitråde i Ce 11 tillkommer.

Utredningsmannens förslag om utbyte av tjänsten för överdirektör mot en tjänst för generaldirektör samt om högre löneställning för avdelningscheferna kan jag icke tillstyrka.

Under en följd av år har forskningsanstalten framlagt förslag om en väsentlig utbyggnad av organisationen i övrigt vid anstaltens tre avdelningar. Förslagen har grundats på en treårsplan, som anstalten gjort upp i samråd med försvarsgrensförvaltningarna. Förslagen har hittills endast i begränsad omfattning kunnat genomföras.

Anstalten föreslår nu att den angivna treårsplanen lägges till grund för förslag till årets riksdag. Utbyggnaden skall äga rum under två år.

Jag vill erinra om vad jag vid anmälan av propositionen 1953:110 (s. 175) anförde angående betydelsen av att forskningen ges tillräckligt utrymme inom den totala försvarsbudgetens ram. En viss utbyggnad av organisationen för att tillgodose de mest angelägna behoven bör komma till stånd. På grundval av anstaltens förslag förordar jag således att för nästa budgetår tjänster inrättas för två laboratoriechefer eller laboratorer i högst Ce 33, fyra laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ce 31, en laborator eller forskningsläkare i högst Ce 31 samt två förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29.

Jag kan icke förorda att särskilda arvoden beräknas för ställföreträdare åt anstaltens avdelningschefer.

Under anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknas f. n. arvode å sammanlagt 5 000 kronor för styrelsens ordförande. Med den av mig föreslagna organisationen torde anslagsposten kunna minskas med nämnda belopp.

Tidigare denna dag har jag anmält förslag rörande ett för försvaret gemensamt teletekniskt laboratorium vid forskningsanstalten. För detta laboratorium med däri ingående telestandardsektion föreslår jag att tjänster inrättas för en laboratoriechef i högst Cp eller Cr 10, en byrådirektör i Ce 31, en biträdande ingenjör i Ce 19 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång. Jag räknar med att avlöningskostnaderna för ifrågavarande tjänster skall bestridas från förevarande anslag.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1954/55 till 2 967 000 kronor enligt följande.

Posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 117 600 kronor för en laboratoriechef och sex laboratorer i högst Cp eller Cr 10 (255 000 + 117 600 =) 372 600 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, minskas med 5 000 kronor till (11 700 — 5 000 =) 6 700 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 28 872 kronor för två laboratoriechefer eller laboratorer i högst Ce 33, med 66 120 kronor för fyra laboratorer eller förste forskningsingenjörer samt en laborator eller forskningsläkare i högst Ce 31, med 14 436 kronor för en byrådirektör i Ce 31, med 23 976 kronor för två förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29, med 9 684 kronor för en kamrerare i Ce 23, med 7 776 kronor för en biträdande ingenjör i Ce 19, med 11 112 kronor för två kanslibiträden i Ce 11, med 4 728 kronor för ett biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringsgång samt med 13 000 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. Posten ökas således med (28 872 + 66 120 + 14 436 + 23 976 + 9 684 + 7 776 + 11 112 + 4 728 + 13 000 =) omkring 180 000 kronor till (1 388 000 + 180 000 =) 1 568 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 164 400 kronor till (855 300 + 164 400 =) 1 019 700 kronor.

Anslagsökningen utgör 457 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) besluta, att försvarets forskningsanstalt skall fr. o. m. budgetåret 1954/55 omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer, som av mig i det föregående angivits;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, som för anledes av vad jag i det föregående föreslagit;

c) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	372 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	6 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 568 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 019 700
	<hr/>
	Summa kronor 2 967 000

d) till *Försvarets forskningsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 967 000 kronor.

[14] Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	350 000	504 626
1953/54 (statsliggaren s. 265)	400 000	
1954/55 (förslag)	500 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 129) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader för budgetåret 1954/55 beräkna ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Yrkande.

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 335 000 kronor.

	Ökning
1. Sjukvård	5 000
2. Reseersättningar	30 000
3. Expenser	115 000
4. Verkskyddsutrustning	185 000
	<u>335 000</u>

Motiv.

1. Anslagsposten till sjukvård (nu 40 000 kronor) anses böra höjas med 5 000 kronor med hänsyn till belastningen under budgetåret 1952/53 (i runt tal 42 000 kronor) samt till föreslagen utökning av anstaltens organisation.

2. Anstalten förutsätter att resekostnader för personal, som avlönas från anslaget till viss forskningsverksamhet, alljämt får bestridas från samma anslag. Den föreslagna utökningen av anstaltens organisation beräknas medföra ett ytterligare behov av medel för resekostnader av 30 000 kronor (nu 40 000 kronor).

3. Nettoutgifterna för bränsle, vatten och elektrisk ström under budgetåret 1952/53 uppgick till cirka 230 000 kronor. Den höga belastningen beror bl. a. på att fakturor å elektrisk ström avseende tidigare budgetår i osedvanligt stor utsträckning belastat anslaget för budgetåret 1952/53. Även bortsett härifrån anses posten för ifrågavarande ändamål otillräcklig (nu 120 000 kronor) och föreslås höjd med 10 000 kronor.

Den förutsatta utökningen av anstaltens organisation beräknas under budgetåret 1954/55 komma att medföra ett stegrat behov av skrivmaterialier, papper, möbler och kontorsmaskiner liksom ökade kostnader för telefonabonnemang m. m. Ökningen beräknas till 105 000 kronor.

4. Beloppet utgör den beräknade kostnaden för verksskyddsmateriel för forskningsanstalten, huvudsakligen avseende brandskyddsmateriel.

Som anförts under forskningsanstaltens avlöningsanslag har tidigare denna dag anmälts förslag rörande ett för försvaret gemensamt teletekniskt laboratorium vid forskningsanstalten. Forskningsanstalten har för nästa budgetår beräknat laboratoriets omkostnader till 7 000 kronor att bestridas från förevarande anslag. Ifrågavarande kostnader har icke beaktats i anstaltens ordinarie medelsäskanden.

Departementschefen.

Vid anmälan av forskningsanstaltens avlöningsanslag har jag föreslagit en viss utökning av anstaltens organisation, däri inberäknat försvarets teletekniska laboratorium. I anledning härav samt med hänsyn till anslagsbelastningen under budgetåret 1952/53 förordar jag, att anslaget höjes med 100 000 kronor.

Jag beräknar icke medel för verksskyddsutrustning under förevarande anslag.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

[15] Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1952/53	¹ 7 100 000	7 704 437	—
1953/54 (statsliggaren s. 265)	8 090 000		
1954/55 (förslag)	10 000 000		

¹ Därutöver 600 000 kronor anvisade på tilläggsstat II och 614 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 129) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet för budgetåret 1954/55 beräkna ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

Yrkande.

Försvarets forskningsanstalt hemställer, efter samråd med bland andra överbefälhavaren, att anslaget höjes med 4 425 000 kronor. Av det äskade beloppet, 12 515 000 kronor, avses 1 140 000 kronor för utveckling och försökstillverkning av elektronrör m. m. Dessutom hemställer anstalten liksom för innevarande budgetår om bemyndigande att utlägga beställningar på materiel för forskningsändamål intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade anslagsmedel.

Motiv.

Därest forskningsverksamheten vid anstalten finge bedrivas i enlighet med en under år 1949 av anstalten i samråd med försvarsgrensförvaltningarna utarbetad plan för verksamheten under de närmast påföljande åren, skulle medelsbehovet under anslaget uppgå till 15 730 000 kronor. Av skäl som anförts under forskningsanstaltens avlöningsanslag har emellertid anstalten icke ansett sig böra hemställa om hela nämnda belopp utan föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 12 515 000 kronor.

Som anförts under forskningsanstaltens avlöningsanslag har tidigare denna dag anmälts förslag rörande ett för försvaret gemensamt teletekniskt laboratorium vid forskningsanstalten. Anstalten har för nästa budgetår föreslagit, att 130 000 kronor anvisas för detta laboratorium under ett särskilt anslag, benämnt Försvarets forskningsanstalt: Försvarets teletekniska laboratorium. Av beloppet belöper 70 000 kronor på löner och arvoden, 40 000 kronor på anskaffning och underhåll av instrument, maskiner m. m. samt 20 000 kronor på materialer och andra omkostnader.

Departementschefen.

Jag finner det angeläget att forskningsverksamheten på försvarets område intensifieras. Med hänsyn härtill och med beaktande av den utbyggnad av forskningsanstaltens personalresurser som jag i det föregående förordat bör medelsanvisningen under förevarande anslag ökas. Jag föreslår att anslaget höjes med 1 910 000 kronor till 10 000 000 kronor. Jag förutsätter, att erforderliga kostnader för utveckling och tillverkning inom landet av elektronrör och andra teletekniska detaljer skall bestridas från förevarande anslag, i den mån icke andra medel står till förfogande för detta ändamål. Liksom för innevarande budgetår bör utverkas riksdagens bemyndigande att medgiva anstalten att utlagga materielbeställningar intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Forskningsanstaltens förslag om att anvisa medel under ett särskilt anslag för försvarets teletekniska laboratorium kan jag icke tillstyrka. Vid anmälan av forskningsanstaltens avlöningsanslag har jag föreslagit att vissa tjänster inrättas för laboratoriet. Härigenom uppkommande lönekostnader skall bestridas från anstaltens avlöningsanslag. Jag räknar med att uppkommande kostnader för anskaffning av materiel för laboratoriet skall bestridas från förevarande anslag.

Under erinran om att anslagshöjningen uppgår till 1 910 000 kronor får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) till *Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

[16] **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1952/53	300 000	266 735	33 932
1953/54 (statsliggaren s. 265)	325 000		
1954/55 (förslag)	325 000		

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 129) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning för budgetåret 1954/55 beräkna ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget uppföres med 840 000 kronor för utrustning av nytillkommande lokaler ävensom för engångsanskaffning av instrument och verkstadsutrustning i anledning av föreslagen utökning av anstaltens organisation.

Som anförts under forskningsanstaltens avlöningsanslag har tidigare denna dag anmälts förslag rörande ett för försvaret gemensamt teletekniskt laboratorium vid forskningsanstalten. Anstalten har för nästa budgetår räknat med att belastningen under förevarande anslag i anledning av verksamheten vid laboratoriet kommer att stiga med 75 000 kronor. Ifrågasvarande utgiftsökning har icke beaktats i anstaltens ordinarie medelsäskanden.

Departementschefen.

Jag kan icke tillstyrka att anslaget höjes. Jag räknar med att det inom ramen för ett oförändrat anslagsbelopp skall bliva möjligt täcka uppkommande kostnader för engångsanskaffning av utrustning för det teletekniska laboratoriet.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

Sammanställning

över de i det föregående äskade anslagen ävensom de anslag under riksstatens fjärde huvudtitel, om vilka slutliga äskanden framlagts i den i annat sammanhang anmälda propositionen angående stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1954/55 samt i proposition denna dag angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m.

I sistnämnda proposition upptages på grund av föreslagna organisationsändringar andra anslagsbenämningar för krigsmaterielverkets och arméförvaltningens anslag, än som angivits i statsverkspropositionen. Sålunda motsvaras krigsmaterielverkets avlönings- och omkostnadsanslag i den föreslagna organisationen av anslagen Krigsmaterielverkets avvecklingsorganisation: Avlöningar respektive Krigsmaterielverkets avvecklingsorganisation: Omkostnader. Övriga i statsverkspropositionen under krigsmaterielverket upptagna anslag har överförts till det föreslagna ämbetsverket armétygförvaltningen. På grund av föreslagen uppdelning av arméförvaltningen i två ämbetsverk, armétygförvaltningen och arméintendenturförvaltningen, har särskilda anslag för avlöningar och omkostnader upptagits för vardera av sistnämnda ämbetsverk. I statsverkspropositionen motsvaras dessa anslag av anslagen Arméförvaltningen: Avlöningar respektive Arméförvaltningen: Omkostnader. Slutligen har föreslagits, att medel anvisas under två anslag benämnda Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar respektive Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader. Anslagen eller motsvarighet därtill har icke upptagits i statsverkspropositionen.

Anslag	I statsverkspropositionen upptaget belopp	Slutligt äskat belopp
Försvarets civilförvaltning: Avlöningar	3 540 000	3 575 000
Försvarets civilförvaltning: Omkostnader	500 000	500 000
Krigsmaterielverket: Avlöningar	3 620 000	—
Krigsmaterielverket: Omkostnader	445 000	—
Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.	2 400 000	—
Krigsmaterielverket: Årskostnader för industriell krigsberedskap	600 000	—
Krigsmaterielverket: Engångskostnader för industriell krigsberedskap	4 000 000	—
Krigsmaterielverkets avvecklingsorganisation: Avlöningar	—	3 130 000
Krigsmaterielverkets avvecklingsorganisation: Omkostnader	—	300 000
Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar	2 057 000	2 112 000
Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader	295 000	295 000
Arméförvaltningen: Avlöningar	2 045 000	—
Arméförvaltningen: Omkostnader	680 000	—
Armétygförvaltningen: Avlöningar	—	9 370 000
Armétygförvaltningen: Omkostnader	—	650 000

Anslag	I statsverks- propositionen upptaget belopp	Slutligt äskat belopp
Armétygförvaltningen: Förrådsorganisationen m. m.	—	2 400 000
Armétygförvaltningen: Årskostnader för indu- striell krigsberedskap	—	600 000
Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap	—	4 000 000
Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar ...	—	1 295 000
Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader...	—	200 000
Marinförvaltningen: Avlöningar	890 000	6 640 000
Marinförvaltningen: Omkostnader	600 000	600 000
Flygförvaltningen: Avlöningar	1 120 000	10 750 000
Flygförvaltningen: Omkostnader	750 000	800 000
Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar...	—	135 000
Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader	—	20 000
Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. ...	180 000 000	180 500 000
Armén: Avlöningar till personal å reservstat...	2 000 000	1 950 000
Armén: Ersättning till försvarets fastighets- fond: Arméns delfond	33 700 000	33 701 000
Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	71 500 000	70 500 000
Marinen: Avlöningar till personal å reservstat	100 000	100 000
Marinen: Ersättning till försvarets fastighets- fond: Marinens delfond	10 500 000	10 501 000
Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	77 000 000	77 000 000
Flygvapnet: Avlöningar till personal å reserv- stat	31 000	31 000
Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastig- hetsfond: Flygvapnets delfond	18 000 000	18 004 000
Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar	3 000 000	2 967 000
Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader ...	500 000	500 000
Försvarets forskningsanstalt: Viss forsknings- verksamhet	10 000 000	10 000 000
Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaff- ning av viss utrustning	325 000	325 000
Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befäst- ningars delfond	15 500 000	15 502 000
Summa	445 698 000	468 953 000
		+ 23 255 000

Kostnaderna under de i sammanställningen upptagna anslagen beräknas komma att stiga med 23 255 000 kronor i förhållande till de i statsverkspropositionen beräknade beloppen. Ifrågavarande kostnadsökning betingas av att lönekostnaderna för viss personal vid försvarsförvaltningarna från och med nästa budgetår skall belasta avlöningsanslag i stället för sakan-slag. I en promemoria till riksdagens vederbörande utskott har anmälts att vissa av de sakan-slag, som f. n. är föremål för riksdagens prövning, av angivet skäl kan minskas med ett belopp av i runt tal 23 300 000 kronor. Av samma skäl kommer dessutom 500 000 kronor att innehållas av anslaget Vissa flygfältsarbeten m. m. på kapitalbudgeten för budgetåret 1954/55.

Enligt årets statsverksproposition (bil. 6, s. 211) skulle fjärde huvudtitelns slutsumma för budgetåret 1954/55 vid bifall till vad däri föreslagits uppgå till 2 019 221 100 kronor. Med hänsyn till vad i det föregående anförts kommer slutsumman att minskas med (23 300 000 — 23 255 000 =) 45 000 kronor till 2 019 176 100 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Brita Wassén.

INNEHALLSFÖRTECKNING.

	Sid.
1. Försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning	2
Departementschefen	20
2. Försvarets reservstater	26
Departementschefen	30
3. Marinledningens organisation	32
Departementschefen	35
4. Rationaliseringsverksamhet inom försvaret	37
5. Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar	40
6. Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader	44
7. Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	45
Departementschefen	85
8. Armén: Avlöningar till personal å reservstat	95
9. Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	95
Departementschefen	118
10. Marinen: Avlöningar till personal å reservstat	123
11. Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	124
Departementschefen	138
12. Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat	142
13. Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar	142
14. Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader	153
15. Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet	154
16. Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning ...	156